K.K.T.C.
MİLLÎ EĞİTİM
VE
KÜLTÜR BAKANLIĞI

II. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI
EK DOKÜMANI: 2

17-21 HAZİRAN 1991
LEFKOŞA

370.95693
İKİ
B KÜTÜPHANESİ
Demirbaş No. 80349
K. K. T. C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Kütüphanesi
No. 1144

II. MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI
EK DOKÜMANI: 2

* Bakanlıklar
* Üniversiteler
* Sendikalar
* Kamu Kurumu Niteliğindeki Kuruluşlar
* Diğer Özel Kurum, Kuruluş ve Birlikler

tarafından sunulan

RAPORLAR - ÖNERİLER

80349

Bu dökümanda; bakanlıkların, kurum ve kuruluşların görüşlerine -herhangi bir değişiklik yapılmaksızın- yer verilmiş, yazıları aynen aktarılmıştır.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I

BAKANLIKLAR 1-32

-KKTC Başbakanlığı 2-3
-KKTC Dışişleri ve Savunma Bakanlığı 4-5
-KKTC İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı....6-14
-KKTC Ekonomi ve Maliye Bakanlığı 15-16
-KKTC Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı.....17-18
-KKTC Tarım ve Orman Bakanlığı 19-20
-KKTC Çalışma ve Sağlık Bakanlığı 21-24
-KKTC Ticaret ve Sanayi Bakanlığı 25-26
-KKTC İskan Bakanlığı 27-28
-KKTC Gençlik ve Spor Bakanlığı 29-32

BÖLÜM II

ÜNİVERSİTELER 33-72

-Doğu Akdeniz Üniversitesi 34-48
-Lefke Üniversitesi 49-57
-Türk Öğretmen Koleji 58-60
-University College of Northern Cyprus 61-70
-Near East University 71-72

BÖLÜM III

SENDİKALAR 73-105

-Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu 74-79
-Eğitimciler Sendikası 80-82
-Kamu İşçileri Sendikası 83
-Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası 84-86
-Kıbrıs Türk İlkokul Öğretmenler Sendikası.87-88
-Kıbrıs Türk Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası 89-91
-Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası 92-102
-Kıbrıs Türk Veteriner Hekimler Sendikası.....103-105

BÖLÜM IV

KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ KURULUŞLAR **106-120**

-Kamu Hizmeti Komisyonu 107-108
-Kıbrıs Türk Denizcilik Ltd. Şti. 109
-Kıbrıs Türk Sanayi İşletmeleri Holding Ltd. Şti. 110-111
-Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri 112-114
-Türk Ajansı Kıbrıs (TAK) 115-116
-Vakıflar ve Din İşleri Dairesi 117-120

BÖLÜM V

DİĞER ÖZEL KURUM, KURULUŞ ve BİRLİKLER **121-168**

-Halk Sanatları Derneği 122-130
-Kanserle Savaşım Derneği 131
-Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği 132-134
-Kıbrıs Türk Eczacılar Birliği 135-136
-Kıbrıs Türk Çiftçiler Birliği 137
-Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği 138-140
-Kıbrıs Türk Kadınlar Konseyi 141-142
-Kıbrıs Türk Mücahitler Derneği 143-144
-Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 145-149
-K.T.M.M.O.B. Elektrik Mühendisleri Odası 150-151
-Kıbrıs Türk Özürlüler Federasyonu 152-154
-Kuzey Kıbrıs Türk Hava Kurumu 155-157
-Lefkoşa Mahalli Barosu 158-159
-Milliyetçi Düşünce Derneği 160-163
-Spastikleri Koruma Cemiyeti 164-165
-Taşel İçki Fabrikası 166-168

BÖLÜM I
BAKANLIKLAR

-KKTC Başbakanlığı
-KKTC Dışişleri ve Savunma Bakanlığı
-KKTC İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı
-KKTC Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
-KKTC Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı
-KKTC Tarım ve Orman Bakanlığı
-KKTC Çalışma ve Sağlık Bakanlığı
-KKTC Ticaret ve Sanayi Bakanlığı
-KKTC İskân Bakanlığı
-KKTC Gençlik ve Spor Bakanlığı

KKTC BAŞBAKANLIĞI

Raporu tanzim eden: Personel Dairesi
Rapor tarihi: 6 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

77/89 sayı ve 19 Aralık, 1989 tarihli Personel Dairesi (Kuruluş Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 10. maddesine atfen, Kamu Görevlileri'nin İngilizce ve/veya geçerli diğer bir yabancı dil öğrenmeleri için gerekli tüm önlemleri almak ve bu amaçla eğitim merkezleri kurmak, Personel Dairesi'nin görevlerindendir.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Bu noktadan hareketle 1986 yılı sonlarında İngilizce Eğitim Merkezi kurulması çalışmalarına dairemiz ve British Council'in işbirliğiyle başlanmıştır.

Kamu görevlilerinin İngilizce lisan eksikliklerinin tesbit edilerek, İngilizce lisan eğitimi programının hazırlanması, malzemenin temini, ders kitaplarının seçimi gibi konularda İngilizce Eğitim Merkezi Müdürlüğüne yardımcı olabilecek bilgileri toplamak için 14 Haziran, 1988 tarihinde tüm kamu görevlileri için bir anket düzenlendi.

İngilizce lisan eğitimine katılmak isteyen kamu görevlileri bir düzey belirleme sınavına tabi tutuldu.

Personel Dairesi İngilizce Eğitim Merkezi 6 Aralık, 1988 tarihinde, İngilizce lisan eğitimi kurslarına başladı. İki türde eğitim kursu çalışmaları yapılmaktadır.

a) İki yılda verilecek genel dil eğitim kursları süresi 200 saattir.

b) Mesleklere göre özel dil eğitim kursları ihtiyaca göre süresi 40 ve 60 saat arasında değişmektedir.

Kurslara başlayan öğrenci sayısı 360 kişi idi. 82 kamu görevlisi genel kurslardan mezun oldu, 64 kişi mezun olduğu halde hâlâ bir üst düzeye devam etmektedir. Diğerleri sertifikalarını alıncaya kadar devam edecekler.

Özel meslek kurslarında ise, 25 kişi özel polis lisan kursundan; 9 kişi de özel gazetecilik lisan kursundan mezun olmuştur. Bu kurslara katılanlar 3 ay eğitime tabi tutuldular.

5 öğrenci Cambridge First Certificate (CFC) sınavında başarılı olmuşlar ve sınav parası dairemiz tarafından kendilerine iade edilmiştir. Kamu görevlileri mezun oldukça yeni kurslar açılarak lisan eğitimine devam edilmektedir.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Ayrıca çeşitli meslek gruplarından gelen özel kurs talepleri de değerlendirilerek yeni özel kurslar açılması düşünülmektedir.

D. Problemler:

Bu çalışmalarımız süresince, eğitimi aksatacak düzeyde karşımıza çıkan en büyük problem; bina sorunudur.

E. Çözüm önerileri:

Bu sorunumuzun çözümü için Hizmetiçi Eğitim Binası inşaatı için Personel Dairesi'nce tahsis edilen alanda bir an önce inşaat çalışmalarının başlamasını içtenlikle bekliyoruz.

İngilizce lisan eğitimi kurslarının yanısıra, kitabet kadrosuna yeni atanan kamu görevlileri ile de dairemizde hizmetiçi eğitim çalışmalarımız yapılmaktadır. Bu çalışmalar, dönem dönem göreve başlayan kitabet sınıfı personeline, görev ve sorumlulukları, hakları, bir kamu görevlisinin uyması gereken genel kurallar gibi konularda birer haftalık sürelerde yapılmaktadır.

KKTC DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANLIĞI

Raporu tanzim eden: Dışişleri ve Savunma Bakanlığı
Rapor tarihi: 13 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

a) Bakanlığımız, Hizmetiçi Eğitim Çerçevesinde, TC Dışişleri Bakanlığı ile varılmış olan mutabakat uyarınca her yıl bir program dahilinde meslek memurlarımız, TC Dışişleri Bakanlığı tarafından düzenlenmekte olan 3 aylık eğitim programlarına gönderilmektedirler.

Uygulanmakta olan program çerçevesinde 1988 yılından bu yana Türkiye'ye gönderilen meslek memurlarının dökümü şöyledir:

YIL	MEVKİ	SAYI
1988	II. Sekreter	2
	III. Sekreter	3
1989	III. Sekreter	2
	I. Sekreter	2
1990	I. Sekreter	2
	I. Derece Enformasyon Memuru	1
TOPLAM		**12**

Bu arada Bakanlığımız ile TC Dışişleri Bakanlığı arasında varılan mutabakat uyarınca hazırlanan İnceleme/Eğitim programı çerçevesinde Müdür/Temsilciler ve Müdür Muavinleri de 15 günlük süre ile Ankara'da TC Dışişleri Bakanlığı'nda incelemelerde bulunmaktadırlar.

Müdür/Temsilci ve Müdür Muavinlerinin ziyaretleri ile ilgili döküm şöyledir:

YIL	MEVKİ	SAYI
1988	Müdür/Temsilci	3
1988	Müdür/Temsilci	2
1990	Müdür Muavini	1
TOPLAM		6

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Bu uygulama hazırlanmış olan program çerçevesinde sürdürülecektir.

D. Problemler:

E. Çözüm önerileri:

Eğitim Şûrası çalışmaları sırasında dünya ve bölgemizdeki gelişmelerin gözönünde bulundurularak, eğitim sistemimiz içerisinde aşağıda belirtilen alanlara ağırlık verilmesinin, ülkemizin geleceği açısından büyük yararları olacağı inancındayız.

a) Okullarımızda yabancı dil eğitimine daha çok ağırlık verilmesi ve bu alandaki çalışmaların günün teknik gelişmeleri de dikkate alınarak yaygınlaştırılması;

b) Çağımız eğitimine damgasını vuran Bilgisayarla Eğitim Sistemi'ne okullarımızda da hızla geçilmesi ve gençlerimizin daha iyi eğitilmelerine olanak sağlanması;

c) Küçük bir ülke olmamıza karşın ülkemizin büyük bir çevre kirliliği içerisinde bulunduğunu dikkate alarak, tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde de "Çevre Koruma" dersinin ilkokullardan başlayarak zorunlu ders olarak müfredat programına alınması;

d) Ülkemiz için her geçen gün daha büyük bir tehlike oluşturan trafikle mücadeleye okullarımızda ağırlık verilmesi ve trafik eğitiminin ilkokullarımızdan başlayarak daha etkin ve yaygın hale getirilmesi;

Bunun sağlanabilmesi için de görevli polislerin yılda birkaç gün okullara gidip bilgi vermeleri yöntemi yerine öğretmenler aracılığıyla trafik eğitiminin günlük ve temel eğitimimizin bir parçası haline getirilmesi yönüne gidilmesi gerektiğine inanmaktayız.

KKTC İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANLIĞI

I) SU İŞLERİ DAİRESİ

Raporu tanzim eden: Su İşleri Dairesi
Rapor tarihi: 19 Mart 1991

A: Kuruluşumuzla ilgili mevzuatlarda yer alan eğitime ilişkin hükümler:

39/1988 sayılı Su İşleri Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nda eğitimle ilgili bir hüküm mevcut değildir.

B: Yapılan Eğitim Çalışmaları:

a) Dairemiz tarafından verilen staj tipi eğitim çalışmaları.

Türkiye'de mühendislik dallarında eğitim gören öğrenciler zorunlu olan büro veya şantiye stajlarını Dairemizde yapabileceği gibi, Ticaret Lisesi öğrencileri ve sanat okulu öğrencileri dairemizde kısa süreli stajlar yapmaktadırlar. Öğrencilerin okullarında görmüş olduğu teorik derslerin uygulamalarını dairemizde yaparak pratik bilgi ve becerilerinin artırılması

b) Dairemiz elemanlarına yaptırılan eğitim çalışmaları:

Dairemiz özellikle Türkiye Cumhuriyeti'ndeki ilişkisi olduğu kuruluşların iç eğitim programlarına (mühendis ve tekniker seviyesinde) katılmaya gayret göstermesine karşın çoğu zaman ödenek yetersizliğinden katılamamaktadır.

Yabancı ülkeler tarafından ender olarak verilen kurslardan da bir kısım dairemiz personeli faydalanmaktadır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Dairemiz aşağıda belirtilen konularda Türkiye veya yabancı ülkelerde mevcut personelin bilgi ve becerisinin artırılması gerektiğine inanmaktadır.

1) Hidroloji
2) Birim fiyatlar ve şartname
3) Topograf
4) Etüd Proje
5) Sulama-Pompaj
6) Kanalizasyon ve arıtma
7) İş makinaları operatörü

8) Hidrolik ve ağır iş makinalarının tamir ve montajı
9) Sayaç tamir ve bakım
10) Bilgi işlem
11) Elektrik motorları ve starterlerin montajı

D-E. Problemler ve çözüm önerileri:

Yetişkin teknik elemanların belirli konularda muhakkak uzmanlaşması gerekmektedir. Aynı zamanda Türkiye veya yabancı ülkelerde uzmanlaşan elemanlar eğitim gördüğü ülkenin teknolojisini ülkemize getirerek çifte kazanç sağlamış olacağız.

Aynı zamanda Dairemizdeki hemen hemen tüm elemanların lisan bilgisi eksiktir. Zaman zaman karşı taraf veya yabancı uzmanlarla ilişkilerimizde zorluklarla karşı karşıya kalmaktayız. Bu nedenle dairemizdeki bir kısım elemanın değişik lisanlar konusunda yabancı ülkelerde muhakkak yetiştirilmesi gerektiği kanısındayız.

II) MERKEZİ CEZAEVİ MÜDÜRLÜĞÜ

Raporu tanzim eden: Merkezi Cezaevi Müdürlüğü
Rapor tarihi: 18 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Merkezi Cezaevindeki eğitim çalışmalarını iki ana başlık altında toplamak lâzımdır.

1. Personel Eğitimi:

Toplumdan suç işledikleri için belli bir süre tecrit edilen insanların muhafaza edildiği Cezaevinde görev yapmak, iyi karakter, sabır ve metanet ister. Bu nedenle, Kamu Hizmeti Komisyonu tarafından hizmete alınan yeni personel, önce meslek eğitimine tabi tutulur ve daha sonra görev yapmaya başlar.

Bunun dışında hizmette etkinliğin ve verimliliğin artırılması için, her yıl, sevk ve idare, muhabere, yanaşık düzen, silâh kulanımı ve bakımı, yangın ve yangına karşı tedbirler ve Cezaevleri Yasa ve Tüzükleri konusunda hizmet içi eğitim yapılır.

2. Hükümlü Eğitimi:

Merkezi Cezaevlerinde, çağdaş anlamda esas gaye, cezaevine sevkedilen hükümlüleri topluma yeniden kazandırmaktır. Bu

düşünce içerisinde hükümlülerin eğitimi amacıyla;

(i) Meslek Öğretimi için hükümlüler istedikleri atölyelere sevkedilir.

(ii) Hükümlülerin TV ve Radyo izlemeleri sağlanır.

(iii) Hükümlüler muhafaza altında kendi aralarında voleybol, basketbol maçları yapar.

(iv) Genel kültür düzeyinin artırılması için Kütüphaneden, günlük haberleri takip etmeleri için de gazetelerden yararlanmaları sağlanır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

1- Meslek Öğretimi konusunda, bütün çabalara rağmen, hükümlülerin istek ve talepleri istenilen düzeye çıkmamıştır.

2- Okuma-yazma bilmeyen hükümlülerin eğitim isteği ve lisan öğrenmek isteyen hükümlülerin öğrenim talebi, öğretmen olmayışından karşılanamamış ve bu konuda herhangi bir çalışma yapılamamıştır.

E. Çözüm önerileri:

1- Merkezi Cezaevinde okuma-yazma bilmeyenlere gerekli eğitimin verilmesi ve lisan öğrenmek isteyenlere de gerekli öğrenim imkânının sağlanması için bir öğretmenin istihdam edilmesi zorunluluk arz etmektedir.

2- Genel anlamda, Kamu görevinde çalışanların, kişi başına etkinliği ve verimliliğinin artırılması için, plân ve programa bağlı hizmet içi eğitim yapılması ve bunun yakından takip edilmesi gerekmektedir.

III) JEOLOJİ VE MADEN DAİRESİ

Raporu tanzim eden: Jeoloji ve Maden Dairesi
Rapor tarihi: 18 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Dairemizin görev sahasına giren konular, teknik sahalarda o-

lup bunlar Jeoloji, Maden, Jeofizik ve sondaj ana bölümleri kapsamında yürütülmektedir. "Patlayıcı Maddeler Müfettişliği" görevleri de halen dairemiz bünyesinde yürütülmektedir.

Dairemizde çalışan personelin eğitim nitelikleri, yetiştirilmeleri, daire görevlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi, sorunlar ve çözüm önerileri ile ilgili görüşler aşağıda genel çerçeve içinde verilmiştir.

Daire Personelinin Eğitim Nitelikleri:

Dairemizin personel kadrosu Üniversite mezunu Mühendisler, orta eğitim mezunu Teknisyenler, Ortaokul eğitimli veya eğitimsiz sanatkârlar ve kitâbet hizmetlerini yürüten personelden oluşmaktadır. Özellikle sondaj işinde çalışan sanatkârlar ve orta öğrenimli teknisyenler dairemiz içinde yetiştirilmektedir.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Mühendislerin kendi branşlarında yetişmelerini ve mesleki bilgilerini geliştirmelerini sağlamak amacıyla hizmeti içi eğitimleri zorunlu görülmektedir. Hizmet içi eğitim konusunda çeşitli zamanlarda ilgili mercilere önerilerimiz sunulmuş ve bir kısmı gerçekleştirilmiştir. Bu güne kadar gerçekleştirilen hizmet içi eğitim programları şöyledir:

1. Yeraltısuyu jeolojisi konuları ile ilgili olarak 1 jeoloji mühendisi İngiltere'de 9 ay süreli, 1 Jeoloji Mühendisi Almanya'da 11 ay süreli: 2 Maden Mühendisi.
2. Sondaj Tekniği konusunda 1 Jeoloji Mühendisi İngiltere'de 8 ay süreli, 1 sondaj teknisyeni Almanya'da 18 ay süreli,
3. Maden jeolojisi konusunda 1 Jeoloji Mühendisi Hollanda'da 11 ay süreli,
4. Jeofizik konusunda 1 Jeofizik Mühendisi Türkiye'deki bir kurumda 3 ay süreli,
5. Cevher zenginleştirme (Maden) konusunda 1 Maden Mühendisi Türkiye'deki bir kurumda 1 ay süreli,
6. Yeraltısuyu ve jeoteknik konularında 2 Jeoloji Mühendisinin Türkiye' deki bir kuruluşta 1 ay süreli olmak üzere eğitim görmeleri sağlanmıştır. Ayrıca Türkiye'de D. S. İ. Genel Müdürlüğü'nün düzenlemiş olduğu "Yeraltısuyu ve Jeoteknik" konusundaki 5-10

gün süreli seminerlere çeşitli zamanlarda Dairemizdeki Jeoloji Mühendislerinin katılmaları sağlanmıştır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Dairemizin görev sahasına giren aşağıda belirtilmiş olan konularda mühendislerin yetiştirilmesi, bilgilerin geliştirilmesi amacıyla üniversite üstü eğitim (diploma, master) seminer, inceleme nitelikli programların uygulanmasını zorunlu görmekteyiz. Personel yetiştirilmesi öngörülen konular, personel niteliği ve sayısı şöyledir:

1. Yeraltısuyu Jeolojisi: KKTC'nin içme ve sulama suyu gereksiniminin tümüne yakın kısmı yeraltısuyu yataklarından (akifer) sağlanmaktadır. Bu nedenle, yeraltısuyu jeolojisinin tüm konularının çok iyi bilinmesi ve uygulanması, ülkemiz için hayatî öneme sahiptir. Bu konuda yetiştirilmek üzere 2 Jeoloji Mühendisi.

2. Mühendislik Jeolojisi: 1 Jeoloji Mühendisi.

3. Zemin Mekaniği: 1 Jeoloji Mühendisi.

4. Mineraloji-Petrografi: 1 Jeoloji Mühendisi.

5. Maden Jeolojisi: 1 Jeoloji Mühendisi.

6. Jeofizik: 2 Jeofizik Mühendisi.

7. Sondaj Tekniği: 2 Mühendis (Sondaj, Jeoloji, Maden, Jeofizik)

8. Maden İşletme: 2 Maden Mühendisi.

9. Patlayıcı Maddeler: 2 Maden Mühendisi.

10. Hidrolik Makineler: 2 Makine Mühendisi.

11. Dizel Motor Teknisyeni: 2 Teknisyen.

12. Rotari Sondaj Teknisyeni: 2 Teknisyen.

D. Problemler:

Görev sahası içindeki sorunların çözümü ve ülke gereksinimlerini karşılamak için gereken çalışmaların bilimsel olarak yapılabilmesini ve mesleki alanlardaki gelişmelerin izlenebilmesini sağlayacak yapılanma ve gerekli teknik donatım yok denecek düzeydedir. Bu nedenlerle yapılmakta olan çalışmalar yüzeysel olmakta ve bir kısım mesleki konularda çalışma yapılamamaktadır.

E. Çözüm önerileri:

1. Meslekî kuruluşların ve uzmanların görüşlerine uygun ola-

rak ülke gereksinimleri saptanmalı ve bu gereksinmeleri karşılayacak birimler ve kadrolar süratle oluşturulmalıdır.

2. Mühendislerin Türkiye'de ve üçüncü ülkelerde eğitim görmeleri, seminerlere ve teknik kongrelere katılmaları sağlanmalıdır. Lisan eğitimine ülke içinde başlama ve üçüncü ülkelerde devam etme olanakları mutlaka sağlanmalıdır.

3. Çalışmalarda gerekli olan araç ve gereç sağlanmalıdır.

IV) ÇEVRE KORUMA DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Raporu tanzim eden: Çevre Koruma Dairesi
Rapor tarihi: 14. 3. 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Çevre Koruma Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın madde 5. fıkra (13)'e göre, "Çevreyi düzenlemek, geliştirmek ve iyileştirmek; çevreyi sevdirmek ve benimsetmek amacıyla, istatistik bilgi toplamak, deneme-araştırma yapmak, sergi ve fuar açmak, tarımsal ve ekonomik bilgileri derlemek; bu tür etkinlikleri yürütürken ilgili birimlerle ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak. "

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Av Hayvanlarını Korumak:

Nesli tükenmekte olan hayvanların özellikle av hayvanlarının üretilmesi ve koruma altın alınması hedeflenmiştir. Şu anda Kıbrıs'a özgü keklik, bıldırcın ve sülün üretim ve korumacılığı bir eğitsel çalışma olarak devam etmektedir.

Park ve Yeşil Alan Çalışmaları:

Millî Parkların oluşturulması ve konuda yöresel tarihî çevre ve tabiî dokunun bozulmadan devamının sağlanması; hususunda personelin eğitimi uzman kişilerce yapılmaktadır.

Kanalizasyon ve Arıtım Tesislerinin Kontrolü:

Bu konuda Endüstri ve Turizm bölgelerindeki tesislerden dejarj edilecek artık suların parametre ve standart çalışmaları için bir Kimyager Mühendisimiz Devlet Lâboratuvarı'nda eğitilecektir.

İletişim Araçları ile Eğitim:

Zaman zaman TV ve radyoda bazen de yerel gazeteler aracılığı ile çevre olgusunun geniş kitlelere aktarılmasına çalışılmaktadır.

Seminer ve Konferanslar:

Belirli zamanlarda düzenlediğimiz veya gönüllü kuruluşların düzenledikleri içte ve uluslararası kuruluşlarca düzenlenen Seminer ve Konferanslara iştirak edilmekte ve çevre sorunları ve çözüm yolları tartışılmaktadır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

(a) Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı ile birlikte son aşamaya gelinmiş olan "Çevre Dersi"nin müfredat olarak ilkokul 4. ve 5. sınıflara 1991-1992 ders yılında okutulması

Amaç genç nesillere çevre bilincini aşılamak çevre duyarlılığını artırmaktır.

(b) Gerek yurt içinde gerekse yurt dışından uzman kişilerce düzenlenecek seminerlerde;

- Genel çevre sorunları ve çözüm önerileri
- Arıtım tesislerinin ve kanalizasyon sistemlerindeki atıkların kontrolü.
- Ses ve Gürültü Tüzüğünde yer alan gürültü kaynaklarının nasıl ölçümle kontrol edileceği.
- Havada, suda ve toprakta meydana gelebilecek kirlilikler için düzenlenen standart ve parametrelerin kontrol esasları.
- Av üretim hayvanları yanında, deniz kablumbağaları ve diğer nesli tükenmekte olan hayvanların üretim ve koruma esasları.
- Mühendislik ekibinin çevre projeleri konusunda eğitimi.
- Çevre olayı Uluslar arası boyut kazanması açısından personelin dış ülkelerde lisan eğitimi ve tecrübe edinici kursların sağlanması.

(c) İletişim cihazları ile (Radyo-TV + yerel basın + seminer + konferans + filim + slayıt; Kitlesel Eğitim.

(d) Önemli çevre günlerinde etkinlikler düzenlemek, sergi açmak, halk katılımını artırmak.

(e) Turizm mevsimi başlangıcında Halk katılımı ile genel temizlik seferberliği başlatmak.

Bunu okullara yayıp kampanyanın zenginleştirilmesini sağlamak.

D. Problemler:

(a) Dairenin yeni kuruluşlarından ötürü personeldeki yeterli çevre bilgisinin olmayışı.

(b) Nemelâzımcılıktan dolayı çevrenin her geçen gün iyiye gideceği yerde çevre kirliliğinin bilâkis artışı.

(c) Bilinçli ve programlı; kuruluşlar arasında koordinasyon eksikliğinden dolayı çevre bilincinin kitlelere götürülmeyişi.

(d) Herşeyin sadece devletten, ilgili daireden beklenti içinde olunması.

(e) Yasaların uygulanmasında görülen gecikme ve aksaklıklar.

(f) Finansman zorlukları.

E. Çözüm önerileri:

(a) Finansman durumunun çözümlenmesi

(b) Mutlak gerekli öncelikli projeler tesbiti ve bunların tatbikata sokulması

(c) Yasaların daha kolay çalışır hale getirilmesi

(d) İlgili kuruluşlar arasındaki koordinasyonun tesbiti ve sağlanması

(e) İşin uzman kişilerce ele alınması

(f) Başlanan işin sonuç alınıncaya kadar devamına gidilmesi

(g) Bütün eğitim çalışmalarının kişiden kitleye dönüştürülmesi

(h) Herşeyin bir plân ve program dahilinde yürütülmesi

(ı) Dış temaslara ağırlık verilmesi

V) NÜFUS KAYIT DAİRESİ

Raporu tanzim eden: Mustafa Miralay

Rapor tarihi: 15 Mart 1991

A: Nüfus Kayıt Dairesi Müdürlüğü ve Nüfus Baş Yazmanlığı'nın kuruluşu ile ilgili mevzuatta, eğitim konusunda herhangi bir kural mevcut değildir.

B: Dairemizde çalışan personelin daha bilgili ve verimli olmasını sağlayabilmek amacıyle tarafımızdan birtakım hizmet içi eği-

tim çalışmaları yapılmaktadır. Orneğin; Dairemizde bulunan Arşiv, Müracaat, Doğum-Ölüm Kayıtları ve Kimlik Hazırlama bölümlerinde görevli personel zaman zaman yerleri değiştirilmek suretiyle başka bölümlere aktarılarak görev ve fonksiyonlarımız hakkında yeterli bilgi sahibi olmaları sağlanmaktadır. Bu işlemler yapılırken bölüm sorumlularının bilgi ve deneyimlerinden azami ölçüde faydalanılmaktadır.

C: Kaymakamlıkların İlçe ve Bucak kuruluşlarında görevli personelin, Dairemizin fonksiyonlarına giren işler hakkında daha çok bilgili kılınmalarını sağlayabilmek için, her İlçede iki veya üç günlük kurslar düzenlenmesi plânlanmaktadır.

D: Mevcut personelimizin eğitiminde herhangi bir problem olmadığı gibi, Kaymakamlıklarda görevli ilgili personelin eğitimi konusunda da herhangi bir ciddi problemle karşılaşılmayacağı kanısındayız.

E. Çözüm önerileri:

KKTC EKONOMİ VE MALİYE BAKANLIĞI

Raporu tanzim eden: Soner Vehbi - Maliye Teftiş ve İnceleme Kurulu Başkanı

Rapor tarihi: 18 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

27/1990 sayılı Maliye Teftiş ve İnceleme Kurulu (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasası ile değiştirilmiş 53/1982 sayılı Esas Yasa'nın 9 (2) maddesine bağlı ikinci cetvelde gösterilen Maliye Müfettişi ve Maliye Müfettiş Yardımcısı kadrolarına ait hizmet şemalarında, bu kadrolara atanacak personelin, Kurul Başkanlığı'nca düzenlenecek hizmet içi eğitim programlarına katılmaları öngörülmüştür.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Yeni atanan her "Maliye Müfettiş Yardımcısı" üç yıl süreli hizmet içi eğitime tabi tutulmaktadır. Birinci yıl, tüm yeni personele kurul ve çalışmaları hakkında, bilâhare devlet teşkilâtı hakkında bilgi verilmeke belli bir program çerçevesinde tüm devlet teşkilâtı yerinde ziyaret edilerek mevzuatları, görev ve yetkileri, çalışmaları ve mali işlemleri hakkında bilginin en yetkili makamlarca aktarılması ile devlet teşkilâtına adaptasyonları sağlanmaktadır. Ayrıca, teftiş ve incelemenin yöntem ve teknikleri konusunda teorik bilgi verilmektedir. İkinci ve üçüncü yıllarda ise teorik bilgilendirmeye devam edilmekte, bunun yanında mevzuat bilgisi ve kullanımını geliştirme, mevzuat derleme ile üst derece Maliye Müfettişleri maiyetinde denetleme çalışmalarına bilfiil katılarak önceden verilen teorik bilginin uygulaması şeklinde eğitimleri sürdürülmektedir. Üç yıllık hizmet içi eğitimi tamamlamayan hiçbir Maliye Müfettişi veya Yardımcısı tam yetkili olarak görevlendirilmemekte, böylece denetimlerde meydana gelmesi muhtemel hataların asgari düzeyde tutulması sağlanmaktadır. Halen dört Maliye Müfettişi, kendilerini daha üst düzeyde yetiştirebilmek için Personel Dairesi'ne bağlı İngilizce Eğitim Merkezi'nce sürdürülen İngilizce Lisan kurslarına değişik düzeylerde katılmaktadır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Eğitim, sonu gelmeyen bir uğraş ve yaşayış biçimi olarak görüldüğünden, personelin üst kadrolara atanmalarını müteakip, kadrolarının gereği görev ve sorumlulukları yönünden de yetişmeleri gayesiyle eğitim çalışmaları programlanmaktadır. Ekonomi ve Maliye dinamik bir olay olduğundan, gelişen teknoloji içinde o da yerini almaktadır. Bu değişikliklerin ve gelişmelerin yakından takibi düşüncesiyle yeni yayınlar, olanaklar ölçüsünde takip ve temin edilmeye çalışılmaktadır.

Günümüze kadar, geçmiş yıllarda kurul personelinin bilgi, görgü ve pratiğinin geliştirilmesine yönelik olarak; yurt dışında özellikle Türkiye'de, kurul görev kapsamına giren konularda pratik beceriler kazandırmak gayesiyle eğitim programları plânlanmış ancak, henüz kurulumuza böyle bir olanak temin edilememiştir.

D. Problemler:

Mevcut 39 adet teknik kadroya karşılık 8 adet dolu kadronun bulunması, verilebilecek hizmeti kantitatif açıdan sınırlı tutmaktadır. Bu da Türkiye'ye oranla daha az sayıda örnek olaylarla karşılaştığımızın açık bir ifadesidir. Örnek olay azlığı özellikle uygulamalı eğitimlerde zorluklar yaratmakta, daha uygun bir ifade ile bazı hususlarda yalnızca teorik bilginin aktarılması ile yetinilmektedir. Böylece, üç yıllık eğitimini tamamlamış ve denetim yapabilme kapasitesine erişen ve yetkilendirilen Maliye Müfettişleri, görevleri sırasında ilk kez karşılaşabilecekleri olaylar karşısında zorluk çekebilmektedirler.

E. Çözüm önerileri:

Personelin, Kurul içi eğitimine ek olarak zaman zaman hazırlanacak programlar çerçevesinde örnek olayların çok ve çeşitli olduğu Türkiye'de de kısa süreli kurslar halinde eğitilmelerinin gerçekleştirilmesi, lisan kurslarına, İngilizce yanında bölgemizde ve dünyada geçerli birkaç lisanın daha ilâvesi yararlı olacağı gibi, personelin, kendini yetiştirmesinde büyük katkısı olduğu tartışmasız olan, kendi hizmet yeri dışındaki yurt içi ve yurt dışında düzenlenen kurul, komite, komisyon, toplantı ve seminerlere üye veya gözlemci sıfatıyle katılmaları, onların daha komple bir personel olarak yetişmelerini sağlayacaktır.

KKTC ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANLIĞI

Raporu tanzim eden: Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı
Rapor tarihi: 19 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Ülkemizde 1974 Barış Harekâtı'ndan sonra başlayan turizm hareketleriyle birlikte, benzerleri çeşitli Avrupa ülkelerinde, Anavatan Türkiye'de görülen Turizm Bakanlıklarına veya örgütlerine bağlı olarak kurulan bir Otelcilik ve Turizm Eğitim Merkezi (OTEM) oluşturularak bu sahada eleman yetiştirmek, hizmet içi eğitim yapmak, sektörün ihtiyacı doğrultusunda kurslar açarak istihdam olanağı sağlamak amacına hizmet edilmiştir.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

OTEM, otel endüstrisinin çeşitli dallarında duyulan eleman ihtiyacını karşılamak amacı ile Turizm Bakanlığı'nca devreye sokulan bir eğitim kurumudur. Bu eğitim merkezinde otellerdeki hizmet alanlarına uygun olarak ÖN BÜRO, SERVİS, MUTFAK ve KAT HİZMETLERİ bölümlerinde mesleki eğitim yapılmaktadır. Tüm bölüm teknoloji dersleri teorik ve pratik olarak öğretilmekte ve uygulanmaktadır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Kursiyerlerin daha iyi yetişmelerini ve mesleğe daha çok bağlanmalarını sağlamak amacı ile yıllık eğitim, öğretim süresinin iki yıla çıkarılması düşünülmektedir. Ayrıca OTEM'de uygulanan mevcut Temel Eğitime ilâveten halen uygulanmakta olan Hizmet-içi Eğitim ve seminerlerin artırılması plânlanmaktadır. Özellikle Hizmet-içi eğitim ve seminerlerin gerçekleşmesinde denizaşırı ülke uzmanlarından da yararlanma yollarına gidilecektir.

Rehberlik kurslarının da daha kapsamlı bir şekilde ele alınarak turist rehberlerinin en iyi şekilde bilinçlendirilmesi de başlıca hedeflerimiz arasındadır.

D. Problemler:

OTEM'de kurs gören kursiyerlerin öğrenimleri süresince as-

kerliklerinin tecil edilmemesi başlıca sorunlar arasındadır. Ayrıca OTEM'e paralel olarak Uygulama OTEL'inin ve öğrenci lokalinin bulunmaması eğitim, öğretim ve üretim, disiplin açısından bir noksanlık teşkil etmektedir.

E. Çözüm önerileri:

1980 Askerlik Yasası 14/80 50 maddesi uyarınca yapılan tüzüğün 16. maddesinin değiştirilerek "Otelcilik ve Turizm Eğitim Merkezi" söz dizisinin eklenmesi suretiyle askerlik tecil sorununun ortadan kaldırılacağı inancındayız. Bu değişikliğin mümkün olmaması halinde OTEM' in yalnız ortaokul mezunlarına açık bir eğitim merkezi olarak eğitim ve öğretime devam etmesi daha sağlıklı bir karar olacaktır. OTEM'in hudutları dahilinde bulunan eski evin yerine bir lokal yapılması ve OTEM' e yakın bir alanda iki yıldızlı bir otel inşa edilmesi alternatif olarak düşünülmektedir.

KKTC TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Raporu tanzim eden: Tarım ve Orman Bakanlığı
Rapor tarihi: 5 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Tarım Bakanlığı'na bağlı Tarım, Hayvancılık ve Veteriner Daireleri her takvim yılı içerisinde gerek direkt ve gerekse indirekt olarak üretici kesime yönelik Eğitim Programları düzenler ve uygular.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

1. Direkt eğitim faaliyetleri çiftçilerle diyalog kurularak gerçekleştirilir. Bu programlar ilgili dairelerce kazalara bağlı köylerde köy gezileri veya eğitim geceleri şeklinde yapılır. Köy gezilerinde üreticilerin faaliyet gösterdikleri tarla, bahçe, sera, ağıl, ahır, arıcılık v. s. yerinde gezilerek hem üreticilerin faaliyetleri yerinde inceleniyor hem de yanlış veya eksik yapılan üretim çalışmaları üreticiyi eğitmek sureti ile gideriliyor.

2. Kaza veya bölgedeki köy kahvehanelerinde video film ve slayt kullanılarak sohbet şeklinde bilgi aktarılmak istenen konu hakkında üreticinin eğitimi sağlanmaktadır.

3. Endirekt eğitim broşür, dergi, radyo ve televizyon gibi etkili iletişim araçları ile sağlanır. Tarım ve Orman Bakanılğı'na bağlı dairelerce tarımın bir kolu hakkında yapılmakta olan uygulamalar, yapılması gerekli uygulamalar ve daha iyi bir sonuç alınmasına dolaylı etki yapan uygulamalar da dikkate alınarak bir broşür hazırlanır. Hazırlanan bu broşürün; yapılması istenen uygulama mevsimine denk gelmesi sağlanır. Örneğin broşür badem ziraatı hakkında ise bu broşürün badem ziraatı mevsiminde üreticinin eline geçmesi sağlanır. Tüm bu özellikleri taşıyarak resimlerle de üreticinin anlayacağı dilde takviye edilen broşürler bedava olarak onların istifadesine sunulmak üzere KKTC'nin her tarafındaki dairelerimize gönderiliyor.

4. Üçer aylık periyotlar halinde hazırlanan "Çiftçi" dergimiz de Tarım Dairesi tarafından Tarım ve Orman Bakanlığı'nın söz konusu devreler arasında üretici kesime yönelik faaliyetlerini yansıtır. Tarım, Orman ve Hayvancılık konularındaki bilgileri, duyuruları ve

açıklamaları da içeren dergi, ücretsiz olarak üreticilere yansıtılmaktadır. Bu arada üç ay içerisinde Tarımsal alanlarda verimi artırıcı, kayıpları minimuma indirici çalışma ve uygulamaları da bir takvim halinde üreticilere sunan dergiden istifade eden üretici sayısında da yıldan yıla artış kaydedildiği gözlemlenmektedir.

5. Üreticilerle radyo ve televizyon aracılığı ile endirekt iletişim sağlayan bakanlığımız, bu yolla üreticiye bilgi aktarmada çok yol katetmiştir. Her Pazar günü sabah saat 9. 00-9. 30 radyodan ve onbeş günde bir Perşembe geceleri 6. 50-7. 20 arasında BRT televizyonundan yayınlanan "Çiftçinin Saati" Eğitim Programı ile çiftçi kesimin evine kadar hizmet götürülmektedir.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Üretici kesimin eğitimini sağlayacak tarım uzmanlarının daha iyi hizmet götürebilmelerini sağlamak üzere eğitilmeleri, Bakanlığımızın üzerinde hassasiyetle durduğu önemli bir konudur. Bunu sağlamak için de gerek Türkiye ve gerekse AET ülkeleri ve Amerika'dan zaman zaman temin edilebilen bursların çoğaltılıp çeşitlendirilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır.

D. Problemler:

Eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması ve sonuçlandırılması sırasında yetişmiş personel ile eğitimi sağlayacak araç gereç noksanlığı en önemli sorunlarımızdan başlıcalarını teşkil eder.

E. Çözüm önerileri:

Bu sorunların aşılmasında eğitici personelin hizmet içi eğitimlerini sağlayacak merkezlerin ihdası ve üreticilerle diyalog kurmaya yardımcı olacak araç gerecin temini büyük önem arzetmektedir.

KKTC ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANLIĞI

Raporu tanzim eden: Çalışma ve Sağlık Bakanlığı
Rapor tarihi: Mart, 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

(1) Gazi Mağusa'daki Hastabakıcılık ve Ebe Okulu'nda hemşire ve ebe yetiştirmek,

(2) Yataklı Tedavi Hizmetleri personelinin hizmetiçi eğitimini düzenlemek,

(3) TC Sağlık Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında imzalanan antlaşma uyarınca Lefkoşa Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi'nde 10 dalda yarı süreyle asistan hekim yetiştirmek,

(4) Sağlık Eğitimi ile ilgili hizmetleri plânlamak ve uygulanmasını sağlamak,

(5) Tüm personelin hizmetiçi eğitim işlerini plânlamak, programlamak, uygulamak ve özellikle sağlık hemşiresi, ziyaretçi hemşire ve ebelerin yetiştirilmelerini sağlamak,

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

1. TC Sağlık Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında imzalanan Sağlık Alanında İşbirliği Antlaşması çerçevesinde Lefkoşa Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi'nde; dahiliye, genel cerrahi, kadın hastalıkları ve doğum, çocuk sağlığı ve hastalıkları, göz hastalıkları, kulak-boğaz-burun hastalıkları, üroloji, ortopedi ve travmatoloji, fizik tedavi ve rehabilitasyon ve ruh sağlığı hastalıkları olmak üzere 10 dalda yarı süre ile eğitim verilmektedir.

Halen bahse konu antlaşma çerçevesinde 7 KKTC uyruklu asistan hekim ile 20 TC uyruklu asistan hekim yukarıda belirtilen dallarda eğitim görmektedirler.

2. Bakanlığımıza bağlı Gazi Mağusa'daki Hemşire ve Ebe Okulu ortaokula dayalı, 3 yıl süreyle eğitim yapan ve servislerimize, hemşire ve ebe yetiştiren bir okuldur. Bu okuldan şimdiye kadar 245 kişi mezun olmuştur. 1990-1991 Eğitim Yılında okulda 37'si I. sınıf, 29'u II. sınıf olmak üzere toplam 66 öğrenci eğitim görmektedir.

3. Sağlık servislerinde eksikliği duyulan radyoterapi ve nükle-

er tıp gibi dallarda personel yetiştirmek amacıyla 2 pratisyen doktorumuz halen Türkiye'de ihtisas eğitimi yapmaktadırlar.

4. TC Sağlık Bakanlığı ile yapılan antlaşması çerçevesinde Türkiye'de Sağlık Meslek Liselerinde hemşirelik, ebelik, sağlık memurluğu ve radyograferlik konularında KKTC'li gençlere eğitim olanağı sağlanması uygun görülmüştür. Bu uygulama çerçevesinde 1990-1991 öğretim yılında eğitim görmek amacıyla 23 KKTC uyruklu lise mezunu kız Hacettepe Hemşirelik Yüksek Okulu ile Gülhane Askeri Tıp Akademisi Hemşirelik Yüksek Okulu'na gönderilmişlerdir.

5. Bakanlığımızca yürütülen bir diğer eğitim çalışması ise servislerimizde görevli personele yönelik eğitim çalışmalarıdır. Bilindiği gibi her yıl ilgili Bakanlık ve kuruluşların görüş ve önerileri doğrultusunda hazırlanan Hizmetiçi Eğitim ve Staj Sahaları Bakanlar Kurulu'nda onaylanmakta ve uygulamaya sokulmaktadır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Bakanlar Kurulu'nun E-1071-90 sayılı ve 31 Ekim, 1990 tarihli kararıyla 1991 Hizmetiçi Eğitim ve Staj Sahaları onaylanmıştır. 1991 yılında Bakanlığımız tarafından yürütülecek olan Hizmetiçi Eğitim Sahaları aşağıda belirtilmiştir.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANLIĞI

1. Yataklı Tedavi Kurumları Dairesi:

A- Doktorlar için;	**Kişi**	**Süre**	**Yer**
a) Bakanlıkça saptanacak 3 saha	3 kişi	1 yıl	Türkiye
B- Teknik Personel İçin:			
a) EEG Çekimi (Hemşire)	1 kişi	3 ay	Türkiye
b) EMG Çekimi (Hemşire)	1 kişi	3 ay	Türkiye
c) Kan Bankası Teknikleri (Kanın fonksiyonlara ayrılması, saklanması, kanserolojisi, hepatitler-AIDS)	1 kişi	3 ay	Türkiye
C- Hemşireler İçin:			
a) Anestezi (Reaminasyon) yoğun bakım	2 kişi	6 ay	Türkiye
b) Premature Hemşireliği	1 kişi	3 ay	Türkiye
c) Hemodiyaliz	1 kişi	3 ay	Türkiye

2. Temel Sağlık Hizmetleri Dairesi:

a) Ana-çocuk sağlığı (Pratisyen Hekim)	1 kişi	1 ay	Türkiye
b) Ana-çocuk sağlığı (ebe)	1 kişi	1 ay	Türkiye

3. İlâç ve Eczacılık Dairesi:

a) Tablet ve Solusyon Tipi preparatların formulasyon çalışması	1 kişi	1 ay	Türkiye
b) İlâç üretimi (pomat-cream-suspansiyon)	1 kişi	1 ay	Türkiye

4. Devlet Lâboratuvarı Dairesi:

a) Ambalaj Malzemeleri Teknik ve Analizleri	1 kişi	1 ay	Türkiye

5. Sosyol Sigortalar Dairesi:

a) Aktuarya ve İstatistik İşleri Eğitimi	1 kişi	10 gün	Türkiye

6. Çalışma Dairesi:

a) Buhar kazanı, basınçlı hava deposu, asansör v. s. kaldırma cihazı teftiş ve testi			

D- Sorunlar ve Çözüm Yolları:

1) Hemşire ve Ebe Okulu'nun vermekte olduğu eğitimin düzeyi bakımından bazı sorunlar mevcuttur.

Hemşire ve Ebe Okulu'nun daha yeterli ve eksiksiz düzeyde hemşire ve ebe yetiştirilmesi için bu okulun Sağlık Meslek Lisesi düzeyinde çıkarılması yönünde TC Sağlık Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında mutabakat sağlanmıştır.

2) Her yıl Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanıp Resmi Gazete'de yayımlanan Hizmetiçi Eğitim ve Staj Sahaları, dar kapsamlı tutulmasına karşın, o mali yılın ilerleyen aylarında ödenek yetersizliği nedeniyle tam uygulanamamakta, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı devreye girmekte ve bazı eğitim sahalarından fedakârlık yapılması halinde birkaç sahanın uygulanmasının mümkün olabileceği belirtilmektedir.

Kanımızca, eğitim konusunda en önemli sorun parasaldır. Bu sorunun çözümlenebilmesi halinde, ihtiyaç duyulan tüm personelin yurt dışında eğitilmesi mümkün olacaktır.

Bakanlığımıza bağlı olarak Gazi Mağusa'da hizmet vermekte olan Hemşire ve Ebe Okulu'ndaki başlıca sorunları şöyle özetleyebiliriz:

3) Okuldaki hemşire ve ebe adaylarına eğitim verecek yeterli sayıda öğretmen hemşire bulunmamaktadır.

4) Müfredatta bulunan Türk Dili ve Edebiyatı, müzik ve resim

derslerini verecek kültür hocasının hiç olmayışı ve buna bağımlı olarak söz konusu derslerin boş geçmesi.

Anılan derslerle ilgili Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nca, okulumuza öğretmen tahsis edilmesi gerekmektedir.

5) Pratik eğitimin yetersiz oluşu söz konusu okulumuzda öğrenim görmekte olan hemşire ve ebe adayların pratik eğitimleri sadece Gazi Mağusa Devlet Hastanesi'nde gerçekleştirilmekte, mevcut öğrenci fazlalığından, anılan hastane servislerinde izdiham olmaktadır.

Okulumuzda öğrenim görmekte olan öğrencilerimize araç temin edilerek eğitim hastanesi olan Lefkoşa Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi'ne gönderebilmemiz halinde, hem Gazi Mağusa Devlet Hastanesi'ndeki izdiham önlenecek, hem de anılan öğrencilerimiz daha iyi ve verimli bir eğitime tabi tutulabilecekler dir.

KKTC TİCARET VE SANAYİ BAKANLIĞI

Raporu tanzim eden: Ticaret ve Sanayi Bakanlığı
Rapor tarihi: 5 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Bakanlığımız teknik personelinin bilgi görgü ve eğitim alanında gelişmesini sağlamak amacı ile her yıl yurtiçi ve yurtdışı hizmetiçi eğitim çalışmaları yapılmaktadır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

Ancak kısıtlı sayıdaki bu olanakların yeterli olduğu söylenemez. Buna rağmen hizmetiçi eğitimden yararlanabilen personelin Bakanlık işlevlerini daha başarılı bir şekilde sürdürdükleri gözlemlenmektedir.

E. Çözüm önerileri:

Bu itibarla hizmet-içi eğitim olanaklarının (burs, kurs, staj) artırılmasında büyük yarar görülmektedir.

Birçok Bakanlıkta olduğu gibi Bakanlığımız kuruluş ve teşkilât yasası gereğince kadrolarımızda üniversite mezunu elemanların istihdamı öngörülmektedir. Üniversite mezunu bu elemanların kadrolarında daha başarılı olabilmeleri, gelişen yenilikleri takip edebilmeleri ve uygulayabilmeleri açısından üniversite üstü master programlarına (yurt içi ve/veya yurtdışı) katılım olanaklarının yaygınlaştırılıp artırılması yararlı görülmektedir.

Son yıllarda yurdumuzda gelişen sanayi sektöründe özellikle tekstil ve konfeksiyon alanındaki büyüme, beraberinde yetişmiş eleman sıkıntısını da getirmiştir. Her yıl liseden mezun olan gençlerimiz yönlendirilmediklerinden işsiz olarak beklemektedirler. Devamlı gelişen bu sektörde eleman açığı mevcut iken bu insanların yönlendirilmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca yine aynı sektörde sanayi tipi dikiş makinelerinin bakım, servis ve onarımını yapabilecek teknik eleman açığı da bulunmaktadır. Bakanlık olarak bu konudaki önerimiz, mevcut Meslek Liselerinde tekstil ve konfeksiyon bölümü açılarak bu alandaki eleman sıkın-

tısının kısa sürede giderilmesinin sağlanmasıdır.

Tekstil ve konfeksiyon sektöründeki gelişmeyi gösteren rakamlar aşağıda verilmiştir.

Tekstil-Konfeksiyon İhracatı

Yıllar	TL (000 TL)	U. S. $ (1000 $)
1987	11, 850, 939	13, 837. 67
1988	23, 348, 971	-
1989	28, 062, 686	13, 213. 24
1990	44, 663, 728	17, 218. 66

Tekstil-Konfeksiyon Tesis Sayısı

	1985	1988	1990
Tesis sayısı	82	100	126
İstihdam	1980	3067	3705

KKTC İSKAN BAKANLIĞI

Raporu tanzim eden: İskan Bakanlığı
Rapor tarihi: 22 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Hizmetiçi eğitim programları çerçevesinde, Bakanlığımız personeli aşağıda belirtilen kurs ve bilgi artırma eğitimi programlarına katılmıştır.

-Ödeneksiz izin imkânı ile 1990 yılında bir mimarımızın Türkiye'de Master programına katılması sağlanmıştır.

-Başbakanlık Personel Dairesi İngilizce Eğitim Merkezi Lisan kurslarına 2 personelimiz devam etmektedir.

-TC Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nde, iki personelimiz hizmet içi eğitim programı çerçevesinde 1988 yılı içerisinde 20 günlük bilgi artırma eğitimine katılmıştır.

-UNDP programları çerçevesinde Lefkoşa İmar Planı çalışanlarında yabancı uzmanlarca bilgisayar kursu ve 1990 Mart ayında 10 günlük İtalya Teknik gezisi düzenlenmiştir.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

1. Bakanlığımızın sürdürmekte olduğu Sosyal Konut şantiyelerinde gönderilmek suretiyle 6 mühendis ve/veya mimara ihtiyaç bulunmaktadır.

2. Halen tüm olanaksızlıklara karşın, dairemizin, yürütmek durumunda olduğu tapu kayıt, mesaha ve haritacılık işlemlerinin tamamen teknik olması en küçük hatanın, mülkiyeti etkiler nitelikte olması nedeni ile ilgililerin çeşitli şekillerde ortaya çıkan şikâyetine yol açması nedeni ile hiçbir şekilde affedilmemesi ve düzeltmenin de çok zor ve maddi külfetler gerektirmesi karşısında meslek içi eğitimden vazgeçmek sözkonusu olamaz.

E. Çözüm önerileri:

a) Kadrolu personelin tecrübeli ve yetişmiş kendi personelimiz veya kamu hizmetinde bulunan uzman kamu görevlileri aracılığı ile ve kurslar düzenlenerek kısa sürede eğitilmesi

b) Bazı yasa, tüzük ve genelgelerin İngilizce olduğu göz önünde bulundurularak bunların Türkçeleştirilmesi

c) Uzman personelin yetiştirilmesi için burs, kurs ve benzeri olanakların araştırılarak sağlanması

d) Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nde bir veya iki yeni bölüm açmak sureti ile mesaha ve değer takdir teknisyenleri yetiştirmek olanakları da araştırılmalıdır.

e) Bugünün eğitiminde eksik görülen hususlardan başta geleni öncelikle teknik kadrolarda teknisyen ihtiyacının kapatılması gerekmektedir.

Teknisyen konusu ise;

i. Mimar, mühendis ile usta ve/veya müteahhit arasında ara elemanlar (koordineyi sağlayacak olan teknisyen) ve üretilecek olan projelerin teknik özelliklerini kavrayabilen yetişkin teknik elemanlar.

f) Yapı Meslek Liselerinin özendirici hale getirilmesi suretiyle teknik eleman yetiştirilmesi şöyle ki: Yapı Meslek Lisesi'ne giden öğrencilere asgari ücret bazında bir ücret bağlanması, Sanayi bölgesinde küçük esnaf için iş yerleri sağlanması ve/veya küçük sanayi siteleri sağlanması bu okulu bitirecek olan bu gençlere okulun bittiği gün kredilerin verilmesi suretiyle işlerinin hazır duruma getirilmesi.

KKTC GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Raporu tanzim eden: Güner Burgul
Rapor tarihi: 4 Mart 1991

4/1988 Sayılı Gençlik Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasasının 3. maddesinde yer alan dairenin kuruluş amaçları ile 5. maddesinde yer alan dairenin görevleri bölümlerinde gençlerin yetişmelerine ve eksik eğitimlerine katkıda bulunmayı öngören hükümler yer almaktadır.

A. Kuruluşumuz ile ilgili mevzuatlarda yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Dairenin Kuruluş Amacı Madde 3:

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gençliğinin Atatürk ilkeleri doğrultusunda ulusal, toplumsal ve evrensel kültür bilinci içerisinde yetiştirilmesine yardımcı olmak; gençliğin her türlü zararlı alışkanlıklardan uzak yetişmesini sağlamak; gençleri, birbirlerini seven ve birbirlerine saygı gösteren çalışkan, bilgili, ailesine, toplumuna, millî ve manevî değerlerine saygılı, çağdaş, onurlu, kişilik sahibi insanlar olarak yetişmelerine katkıda bulunmak amacıyla etkinlikler programlamak, yürütmek ve benzeri etkinlikleri desteklemek;

2. Gençlerin bedenen ve ruhen sağlıklı, yetenekli ve verimli kişiler olarak yetiştirilmesine katkıda bulunmak ve yardımcı olmak;

3. Gençlerden gelebilecek istekler doğrultusunda onların eğitimlerini tamamlamak amacıyla etkinlikler düzenlemek; toplu yaşama, dayanışma, sağlıklı yaşama, örgütlenme, kendi toplumsal kaynaklarını koruyup, geliştirme, beceri, anlayış ve alışkanlıklarını pekiştirmek üzere çalışmalarda bulunmak;

4. Gençliğin var olan veya olması olası psiko-sosyal ve sosyo-ekonomik sorunlarını bilimsel çalışmalarla ortaya çıkarmak ve söz konusu sorunların çözümü için ilgili kamu kuruluşları ve/veya yerel kuruluş organları ile işbirliği yapmak ve gençlerin psiko-sosyal sorunlarının çözümüne yardımcı olmak üzere rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinde bulunmak.

Dairenin Görevleri Madde 5:

1. Gençlerin eğitim taleplerine cevap verecek biçimde çağımı-

zın bilimsel, teknolojik, sosyal ve kültürel gelişmelerine uyum sağlamalarına yardımcı olmak; toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, sağlıklı yaşama, kendi toplumsal kaynaklarını koruyup geliştirme beceri, anlayış ve alışkanlıklarını kazandırmak üzere çalışmalar yapmak;

2. Gençliğimizin içinde bulunduğu psiko-sosyal ve sosyo-ekonomik sorunları bilimsel yöntemlerle ortaya çıkarmak için çalışmalar yapmak ve gençlere psiko-sosyal sorunları için rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunmak;

3. Gençlik sorunlarının çözümüne yardımcı olmak amacıyla ilgili kamu kuruluşları ve/veya yerel kuruluş organları ile işbirliği yapmak;

4. Gençliğe yönelik yayın etkinliklerinde bulunmak;

5. Gençlerin fizik güçlerini geliştirip sağlıklı yetişmelerine yardımcı olmak üzere mevcut spor tesislerinden yararlanmalarını sağlamak ve onlara yeni tesisler kazandırmak üzere Bakanlık ve ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak;

6. Gençlerimizin boş zamanlarını değerlendirmek; sosyal, kültürel, eğitsel ve sportif etkinliklerde bulunmalarına olanak sağlamak üzere uygun görülecek kent, kasaba ve köylerde Gençlik Merkezleri açmak;

7. Gençlerimizin dinlenmelerini, sosyal ve kültürel etkileşimde bulunmalarını, toplu yaşama, yardımlaşma ve dayanışma duygularını geliştirip pekiştirmek için Gençlik Kampları açmak;

8. Ülkemizin tanıtılmasına katkıda bulunmak amacıyla gençlerimizin başka ülke gençleri ile tanışıp karşılıklı etkileşim içerisine girmelerini sağlamak üzere uluslararası nitelikte kampçılık ve benzeri etkinliklerde bulunmak;

9. Yurt dışındaki gençlerimizin sorunlarına yönelik faaliyetlerde bulunmak;

10. Çeşitli kurum ve kuruluşlarca açılacak gençlik merkezlerini, gençlik kamplarını ve benzeri kuruluşları denetlemek ve Dairece uygun görülmesi halinde bu faaliyetlere yardımcı olmak;

11. Okul dışı gençliği kapsayan İzcilik etkinliklerinde bulunmak ve İzciliğin geliştirilmesine çalışmak;

12. Yurt içi ve yurt dışındaki gençliğe yönelik konferans, panel, açık oturum, seminer ve benzeri toplantılar düzenlemek;

13. Gençlerimizin boş zaman etkinlikleri çerçevesinde, Gençlik Merkezleri ve Gençlik Kamplarında folklor, müzik, tiyatro ve benzeri kültür faaliyetlerinde bulunmak;

14. Gençliğin zararlı alışkanlıklardan korunmasını sağlamak üzere gerekli çalışmalarda bulunmak; ve

15. Bakanlık tarafından iki yılda bir düzenlenecek "Gençlik Kurultayı"nın toplanmasını, danışma nitelikli kararlar üretmesini sağlamak.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

1. Gençlerin boş zamanlarını değerlendirerek, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerde bulunmalarına olanak sağlamak üzere halen 6 yerleşim yerindeki Gençlik Merkezlerimiz faaliyetlerini sürdürmektedir.

2. Gençlerimizin dinlenmelerini, sosyal ve kültürel etkileşimde bulunmalarını, toplu yaşama, yardımlaşma ve dayanışma duygularını geliştirip pekiştirmek üzere Lâpta ve Kantara'daki sabit kamp tesislerimizde düzenlenen kampçılık etkinlikleri yaygın bir şekilde devam etmektedir.

3. Ulusal kültür değerlerimizi yansıtan yaygın halk dansları çalışmaları ile müzik ve tiyatro etkinlikleri devam etmektedir.

4. Gençlik sorunlarını bilimsel verilerle saptamaya yönelik anket çalışmaları başlatılmış bulunmaktadır.

5. Gençlik etkinliklerinde görev alan ve alacak olan gençlik liderlerinin yetiştirilmesine yönelik II. Gençlik Liderliği ve Kamp Yöneticiliği Kursu 13-16 Şubat, 1991 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

6. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde sporun çağdaş düzeye çıkarılması her yıl yapılması gereken bilimsel eğitim çalışmaları ile mümkündür. Değişen kural ve teknik bilgilerin hakem ve antrenörlere periyodik olarak açılan kurs ve seminerlerle aktarılmaktadır.

C. Okul dışı plânlanan eğitim çalışmaları:

1. İzcilik etkinliklerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar sonuçlanmak üzeredir.

2. Yurt içi ve yurt dışındaki gençliğe yönelik konferans, panel, açık oturum, seminer ve buna benzer etkinlikler program hedefleri arasında yer almaktadır.

3. Gençlik Sempozyumu ile I. Gençlik Kurultayı'nın 1991 yılında gerçekleştirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir.

4. Gençliğe yönelik bir yayın organının faaliyete geçirilmesi hedeflenmektedir.

D. Problemler:

E. Çözüm önerileri:

Yeni açılan kurslara, eğitici sportif amaçlı faaliyetler ile seminerlere özellikle Beden Eğitimi öğretmenleri ile sporla ilgili öğretmenlerin katılmalarının sağlanması ve branşlaşması ile o spor branşında uzmanlaşılması, problemlerimizi önemli ölçüde azaltacak ve sporumuzun kalkınmasına olanak sağlayacaktır.

BÖLÜM II
Üniversiteler

-Doğu Akdeniz Üniversitesi
-Lefke Üniversitesi
-Türk Öğretmen Koleji
-University College of Northern Cyprus
-Yakın Doğu Üniversitesi

DOĞU AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

Raporu tanzim eden: Doğu Akdeniz Üniversitesi
Rapor tarihi: 8 Nisan 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler

Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ), 18/1986 sayılı Kuzey Kıbrıs Eğitim Vakfı ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş Yasası ile kurulmuştur. Üniversite' nin 1986-87 ders yılında faaliyete geçmesi ile, 18/1981 sayılı yasa ile oluşturulan Yüksek Teknoloji Enstitüsü (YTE) tüm personeli, öğrenci si ve mal varlığı ile DAÜ'ne devredilmiştir. Bu şekilde, YTE'nin gerçekteri zengin atölye ve lâboratuvar olanaklarını devralan DAÜ, on yılı aşkın bir yüksek öğretim deneyimine sahiptir.

Cumhurbaşkanı tarafından atanan ve 9 kişiden oluşan Vakıf Yöneticiler Kurulu (VYK), üniversitenin de en yüksek karar organıdır. Üniversitenin akademik faaliyetleri dışındaki çalışmalarını denetlemek üzere, Cumhurbaşkanı tarafından atanan bir başkan ve iki üyeden oluşan Denetleme Kurulu vardır.

Üniversitenin yasa ile belirlenen diğer organları ise; Rektörlük, Senato, Dekanlık, Fakülte Kurulu, Enstitü Müdürlüğü, Yüksek Okul Müdürlüğü, Bölüm Başkanlığı, Araştırma, Geliştirme ve Standartlaştırma Birimi, Yaygın Eğitim Birimi ile Sekreterlik Birimi'dir.

Üniversite'nin yürütme organı Rektörlüktür ve bir Rektör ile iki Rektör Yardımcısı'ndan oluşur. Rektör, Üniversite tüzel kişiliğinin temsilcisidir.

Üniversite'nin en yüksek akademik organı Senato'dur. Senato, Rektör'ün başkanlığında, Rektör Yardımcıları, Dekanlar, Bölüm Başkanları, Üniversiteye bağlı Enstitü ve Yüksek Okul Müdürlerinden; Profesörlerden, Doçent ve Yardımcı Doçentlerin seçtikleri birer temsilciden oluşur.

Üniversite'nin her türlü faaliyetleri, 18/1986 sayılı Yasa ile bu yasa altında yapılan Tüzük ve Yönetmelikler, Vakıf Yöneticiler Kurulu kararları ve bunlara dayalı olarak, Üniversite'nin Yönetsel ve Akademik organlarınca alınan ilke kararları uyarınca yürütülmektedir.

DAÜ'nde öğretim dili İngilizce'dir.

Bir vakıf üniversitesi olan DAU'nde öğretim paralıdır. Universite cari giderlerinin yaklaşık %80'i öğrenci harçlarından karşılanmaktadır.

Üniversite'ye öğrenci kabul koşulları "DAÜ Öğretim ve Sınav Tüzüğü" bu Tüzüğe bağlı "DAÜ Giriş Sınavı ve Öğrenci Kabul Yönetmeliği" ile belirlenmiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ve Türkiye Cumhuriyeti (TC) uyruklu, lise veya dengi bir okuldan mezun öğrenciler, her yıl düzenlenen DAÜ Giriş Sınavı ve belirlenen kontenjanlara göre Üniversite'ye kabul edilirler. Üçüncü Ülke uyruklular ise, belirlenen kontenjanlar çerçevesinde lise veya dengi okul mezuniyetlerindeki başarılarına göre sıralamaya tabi tutularak Üniversite'ye kabul edilebilirler.

Üniversite'de bir programa kayıt hakkı kazanan öğrencinin İngilizce düzeyini belirlemek üzere bir de "İngilizce Yeterlilik Sınavı" yapılır. Bu sınavdaki başarı düzeyine göre öğrenci, ya birinci sınıfa veya Hazırlık Okulu'ndaki bir yarı yıl süreli seviye programlarından birisine kaydolur.

Üniversite'ye yatay geçiş (transfer) yoluyla da öğrenci alınmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin DAÜ'deki öğrenimleri süresince, sadece bir defaya mahsus olmak üzere bölüm değiştirme hakları vardır. Ancak, gerek dıştan ve gerekse içten yatay geçiş hallerinde bir önceki dönemde başarılı olmak esastır. Bu gibi işlemler, DAÜ Öğretim ve Sınav Tüzüğü hükümlerine göre ilgili fakülte ve bölümlerce sonuçlandırılır.

Üniversite'de programlar yarıyıl esasına göre düzenlenir. Ders ve sınav günleri toplamı, her yarıyıl (dönem) için asgari seksen iş günüdür. Ancak, yoğun yaz dönemi programları, genelde, sekiz haftadır. B. S. veya B. A. Derecesi öngören programların normal süresi sekiz yarıyıldır. Meslek Yüksek Okulları'nda ise dört yarıyıllık diploma programları uygulanmaktadır. DAÜ Yüksek Lisans ve Araştırma Enstitüsü şemsiyesi altında bölümlerce yürütülen Master (MS, MA, MBA) programlarının normal süresi dört yıldır.

DAÜ tarafından verilen derece, diploma ve ünvanlar KKTC ve TC dışında da başta İngiltere olmak üzere birçok yabancı ülke tarafından kabul görmektedir. Birçok DAÜ mezunu TC, İngiltere ve Amerikan Üniversitelerinde master ve doktora programlarına kabul edilmişler ve üstün başarı göstermişlerdir.

DAÜ ile TC Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) arasında imzalanan işbirliği protokolü yanında, tüm TC üniversiteleri ile yakın ilişkiler kurulmuştur. DAÜ, Ege Üniversitesi üzerinden Avrupa Akademik Araştırma Ağı'na bağlanmış bulunmaktadır. DAÜ, Türkiye Üniversiteler Arası Kurul toplantılarında Rektör tarafından temsil edilmektedir. DAÜ'ye tanınmış İngiliz ve Amerikan üniversitelerinden de işbirliği teklifleri gelmektedir.

DAÜ Kuruluş Yasası'ndaki amaçlara yönelik olarak gelişimini sürdürmekte ve saygınlığı gün geçtikçe artan bir yüksek öğretim kurumu olarak kökleşmektedir. Üniversitemizin Akdeniz Üniversiteler Birliği'ne kabul edilmesi; Fen ve Edebiyat Fakültesi ile UNESCO'ya bağlı Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın bir kuruluşu olan Uluslararası Teorik Fizik Merkezi (Trieste) arasında imzalanan işbirliği anlaşması, artan saygınlığın ve tanınmışlığın işaretleri olarak gösterilebilir.

Üniversitemizin eğitim, öğretim, bilimsel ve diğer faaliyetleri ile yapısal özellikleri, öğrenci istatistikleri, plânlanan yeni çalışmalar, sorunları ve çözüm önerileri ise takip eden bölümlerde özetlenmiştir.

Eğitim, Öğretim, Bilimsel ve Diğer Faaliyetler

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde yürütülen hizmetler akademik ve yönetsel faaliyetler olarak iki ana başlık altında toplanabilir. Bir programa dayalı akademik faaliyetler ise dört düzeyde ele alınmıştır.

-İngilizce Hazırlık Okulu Programları
-Meslek Yüksek Okulları Diploma Programları
-Fakültelerin Lisans Programları
-Yüksek Lisans ve Araştırma Enstitüsü Yüksek Lisans Programları

Yukarıda sıralanan dört düzeydeki sürekli ve programa dayalı faaliyetler yanında

-Seminer, konferans ve sempozyum;
-Hizmetiçi eğitim; ve
-Yaygın eğitim

gibi bilimsel ve akademik etkinlikler de yer almaktadır.

Yönetsel hizmetler personelinin de katkıları ile yürütülen ve akademik yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelen, sağlık, sos-

yal, kültürel ve sportif etkinlikler, üniversite bireyleri ve topluma yönelik olarak sürdürülmektedir.

Örnek olarak, artık gelenekselleşen Raif R. Denktaş Seminerleri, Bahar Dönemi Seminerleri Dizisi ile İşletme ve Ekonomi Fakültesi'nce düzenlenen ve ekonomik/politik konuların işlendiği bir çok seminer ve konferanslar, ayrıca Kimya 91 gibi çok büyük organizasyonları içeren sempozyumlar gösterilebilir.

Yaygın eğitim kapsamında ise, topluma yönelik Bilgisayar Kursları, İngilizce Kursları, Fizik Öğretmenleri Kursu gibi birçok etkinlik gerçekleştirilmektedir.

Gün geçtikçe artan bilimsel yaygın ve araştırmalar yanında, toplum ve çevre sorunları ile ilgili, Güneş Enerjisi Araştırma Grubu gibi, yeni girişimler başlatılmıştır.

Müzik, dans, resim sergileri ve her türlü spor etkinlikleri yanında, DAÜ Tiyatro Grubu'nun gösterileri, şiir söyleşileri gibi bir çok etkinlik, DAÜ ve çevre halkının yaşamına renk katmaktadır.

DAÜ'nün topluma sağladığı danışmanlık hizmetlerinin saha ve sayıları artarak devam etmektedir. Bu hizmetler genelde DAÜ Döner Sermaye Birimleri eli ile yürütülmekte ve üniversite araştırmalarına da mali katkı sağlamaktadır.

Üniversite'ye bağlı akademik kurumlar ve programları

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde halen üç fakülte, iki meslek yüksek okulu, bir Yüksek Lisans ve Araştırma Enstitüsü ve bir de İngilizce Hazırlık Okulu olmak üzere yedi akademik kurumsal faaliyet yürütülmektedir.

A. Fen ve Edebiyat Fakültesi:

Üniversitenin çeşitli servis derslerini de üstlenen Fen ve Edebiyat Fakültesi'nde beş birim faaliyet halindedir.

-Fizik Bölümü : Uygulamalı Fizik Programı,
-Matematik Bölümü : Uygulamalı Matematik ve Bilgisayar Prog.,
-Kimya Bölümü : Kimya ve İşletmecilik Programı,
-İngilizce Bölümü : İngiliz Dili ve Edebiyatı Programı,
-Beşeri Bilimler : (Programı henüz açılmamıştır.)

Beşeri Bilimler Bölümü'nün kendi program ve öğrencileri yoktur ve sadece, kendi alanına giren servis derslerini yürütmekle yükümlüdür.

B. İşletme ve Ekonomi Fakültesi:

Bu fakülteye bağlı İşletme ve Ekonomi bölümlerinde İşletme İdareciliği ve Ekonomi programları ile İşletme Yüksek Lisans (MBA) programı yürütülmektedir.

C. Mühendislik Fakültesi:

Temelleri YTE dönemine uzanan Mühendislik Fakültesi'n bağlı dört birim mevcuttur.

-Elektrik/Elektronik Mühendisliği Bölümü;
-İnşaat Mühendisliği Bölümü;
-Makina Mühendisliği Bölümü;
-Mimarlık Bölümü;

Elektrik/Elektronik ve Makine Mühendisliği Bölümleri'nde ayrıca Master Programları da yürütülmektedir.

D. Yüksek Lisans ve Araştırma Enstitüsü:

Üniversitede Yüksek Lisans, bilimsel araştırma ve personel geliştirme konularındaki program ve organizasyonların düzenlenmesi ve yürütülmesi görevi Yüksek Lisans ve Araştırma Enstitüsü'ne verilmiştir. Bu işlevler, ilgili bölümle işbirliği halinde, Enstitü Kurulu eliyle yürütülür.

E. Meslek Yüksek Okulu (MYO):

İki yıllık Meslek Yüksek Okulu bünyesinde halen dört bölüm vardır.

- Elektrik/Elektronik Teknisyenliği Bölümü
- İnşaat Teknisyenliği Bölümü
- Makina Teknisyenliği Bölümü
- Bilgisayar Programcılığı Bölümü

Daha çok uygulama ağırlıklı programların yürütüldüğü bu bölümlerde, diploma için, dört yarı yıllık normal öğrenim dışında, 8 ile 16 hafta arasında değişen endüstri (yaz) stajı ve dipolma projeleri de istenmektedir.

Müdür, Meslek Yüksek Okulu'nun yöneticisi ve temsilcisidir. Meslek Yüksek Okulu Rektörlüğe bağlı bir kurum olarak çalışmaktadır.

E. Turizm ve Otelcilik Yüksek Okulu:

Turizm ve Otel İşletmeciliği alanında, iki yıllık diploma programı yürütülen bu Meslek Yüksek Okulu'nda da uygulama ve staj koşulları geçerlidir. Programın amacı Turizm Endüstrisine eğitilmiş ara insan gücü yetiştirmektir. İngilizce yanında, Almanca veya

Fransızca seçenekli ikinci bir dil öğretimi de programlarda yer almıştır.

Rektörlüğe bağlı bir kurum olarak çalışmaktadır.

G. Hazırlık Okulu:

Üniversitenin yukarıda sıralanan programlarından herhangi birisine kayıt hakkı kazanan ancak İngilizce düzeyleri birinci sınıf derslerini takip edebilecek Yeterlilikte olmayan öğrenciler Hazırlık Okulu'ndaki iki seviye programından birisini takip ederler.

- Başlangıç ve/veya düşük seviyede İngilizcesi olan öğrenciler birinci seviye programı içinde sıralanırlar ve gruplandırılırlar. (PSO11 programı).

_ Belirli bir yeterlilik düzeyindeki öğrenciler için ikinci bir program takip edilir. (PSO12 programı).

Her bir seviye programının normal süresi bir yarıyıldır. Aynı seviye programı bir defadan fazla tekrarlanamaz.

ÖĞRENCİ STATİSTİKLERİ

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin YTE döneminden itibaren, yıllara ve uyruklara göre öğrenci sayılarını gösterir statistiki bilgiler TABLO 1'de sunulmuştur. Bu tablodan da görüleceği üzere, Üniversite'nin oluşumu ile öğrenci sayılarında büyük artışlar meydana gelmiştir.

III. Ülke öğrencileri, çoğunluğu Ortadoğu ülkelerinden olmak üzere, 17 değişik ülkedendir.

Toplam öğrenci nüfusunun %65'i TC, %20'si KKTC ve %15'i de III. Ülke uyruklu olduğu görülmektedir. Bu öğrencilerin Fakülte ve Bölümlere göre dağılımı TABLO II. 'de sunulmuştur. Bu tabloda Mimarlık öğrencilerinin tümü Hazırlık Okulu içinde verilmiştir.

1990-91 Ders Yılı başına kadar Üniversite'nin çeşitli birimlerinden mezun olan öğrenci sayısı 318'dir. Başarısızlık nedeni ile son 10 yılda ilişkisi kesilen (dismiss) öğrenci sayısı 443'tür. 951 öğrenci ise kayıt yaptıktan sonra veya transfer ve diğer nedenlerle Üniversiteyi kendi istekleri ile terk etmişlerdir.

Bu güne kadarki statistikler, yılda yaklaşık %15 ile %17 arasında öğrencinin, mezuniyet, terk veya dismiss nedenleri ile ayrıldığını göstermektedir. Başarısızlık nedeni ile ilişkisi kesilenlerin oranı ise %5-7 dolaylarındadır. Diğer yandan Şeref ve Yüksek Şeref Listelerine girme başarısı gösteren öğrencilerin oranı da %6

civarındadır. Terk oranı giderek düşmektedir.

Ortalama başarı düzeyi Hazırlık Okulu'nda %48-50, diğer sınıflarda %53-55'tir. Birinci sınıflardan sonraki başarı grafiği ortalamanın oldukça üstündedir, ancak bölümden bölüme değişebilmektedir.

Uygulanan standart kredi sistemi gereği, dönem başarısı için asgari 4. 00 üzerinden 2. 00 ortalama gereklidir. Ders başarısı için asgari başarı notu "C"dir.

Başarı, sınavlar ve mezuniyete ilişkin esaslar 'DAÜ Öğretim ve Sınav Tüzüğü' ile belirlenmiştir.

Master ve MBA programlarına kayıtlı toplam 48 öğrenci TABLO I ve II'de yer almamıştır.

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde görevli tam zamanlı ve yarı zamanlı (Part-time) görev yapan öğretim elemanları TABLO III'te sunulmuştur.

Hazırlık Okulu'nda yaklaşık 31 öğrenciye 1 öğretim elemanı düşmektedir. Bahar dönemlerinde bir kısım öğrencinin üst sınıflara geçmesi ile bu oran 25 öğrenciye düşebilmektedir.

Birçok öğretim elemanı diğer bölümlerin servis derslerini de üstlendiklerinden, bölüm okul veya fakülte bazında gerçekçi bir oran vermek mümkün değildir. Ancak, genel olarak üst sınıflar için ortalama 21 öğrenciye bir tam zamanlı öğretim elemanı düştüğü söylenebilir.

1990-91 Ders Yılında görev yapan toplam 55 yarı zamanlı (Part-time) öğretim elemanı mevcuttur.

Lâboratuvarda görevli teknisyenler, ve öğrenci asistanlar TABLO III. 'de yer almamıştır.

Tam zamanlı öğretim elemanlarının 53 adedi Profesör, Doçent ve Yardımcı Doçent ünvanına sahip öğretim üyeleridir. Bu durumda Hazırlık Okulu ve Meslek Yüksek Okulu dışında görevli tam zamanlı öğretim elemanlarının %64 kadarının 'Öğretim Üyesi'olduğu görülür. Tüm öğretim elemanları dikkate alındığında bu oran %27 kadardır.

YÖNETSEL HİZMETLER PERSONELİ

DAÜ'de görev yapan Yönetsel Hizmetler personelinin sayısı 97'si işçi statüsünde olmak üzere 195'tir. Yönetsel Hizmetler Per-

soneli Durumu'nu gösteren detaylar TABLO IV'te sunulmuştur.

ÜNİVERSİTE MASTER PLÂN ÇALIŞMALARI

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin 1991-92 dönemini kapsayan, akademik ve fiziksel master plân çalışmaları başlatılmıştır. Akademik plân çalışmaları büyük ölçüde sonuçlandırılmıştır. Bu çerçevede, özetle;

- Üniversite öğrenci kapasitesinin 1995-96 akademik yılında 5000 civarında olması;
- Üniversitenin büyüme hızının yaklaşık %6-7 dolaylarında gerçekleşerek, yeni açılan ve açılması öngörülen bölümlere optimum sayılarda öğrenci alınması;
- Öğrenci/öğretim elemanı oranlarının optimum düzeyde tutulması ve doktoralı elemanların oranının artırılması;
- Kütüphane olanaklarının 50 ile 70 bin kitap seviyelerine çıkarılması, periyodiklerin artırılması ve en geç 1993-94 yılı içinde Kütüphane binası yapımına başlanması;
- Bilgisayar olanaklarının on öğrenciye bir terminal seviyesine ulaştırılması, Avrupa Bilgisayar ağının daha etkin kullanımı ve araştırmacılara daha çok bilgisayar olanağı sağlanması;
- Büyük anfi derslikler, yeni eğitim ve araştırma lâboratuvarları kurulması;
- Personel geliştirme yönünde ve diğer Üniversitelerle işbirliği içinde doktora çalışmalarının başlatılması, böylece araştırma ve yayın sayılarının artırılması;
- Öğrencilere yönelik her türlü sosyal, kültürel ve sportif alt yapı ve olanakların iyileştirilmesi ile öğrencilerin Üniversiteye özendirilmesi;
- Öğretim elemanlarına Üniversite Kampüsü içinde lojmnnlar yapılması, böylece bu elemanların da Üniversiteye özendirilmesi;

plânlanmaktadır.

ÜNİVERSİTE'NİN SORUNLARI

Üniversite'nin sorunları genelde mali olanaksızlıklardan kaynaklanmaktadır. Bir vakıf Üniversitesi olan DAÜ'nün gelirlerinin büyük bir bölümünü öğrencilerden topladığı harçlar meydana getirmektedir.

Öğrenci gelirlerinin cari giderleri karşılama oranı %89. 58'dir.

İnşaat yatırımları dışında kalan (kitap, periyodik, demirbaş, teknik teçhizat ve perosenel geliştirme gibi) yatırım giderleri de cari bütçeye katıldığında bu oran %78. 28 olmaktadır.

Döner sermaye ve diğer gelir tahminleri ile birlikte dahi, öz kaynakların, inşaat yatırımları dışındaki giderleri karşılama oranı %90' nı ancak tutmaktadır.

Bütçe tahminlerinden, 1991 rakamlarına göre, personel giderleri öğrenci harçlarının %93. 41'ini alıp götürmektedir. Personel Giderleri ise, tahmin edilen gelirlerin %81. 28'ine ulaşmıştır.

Sonuç, %10-12 dolayında bir bütçe açığı ve bu miktarda borçlanma gereksinimidir. Bütçe açığı ve borçlanma Üniversitenin gelir-gider dengesini, giderek daha çok bozmaktadır. Faiz giderleri her yıl biraz daha büyüme eğilimi göstermektedir.

KKTC Uyruklu öğrencilerden alınan öğrenim harcı TC Uyruklulardan alınanın %44. 4'ü kadardır. Alınabilecek harç ise Yasa ile sınırlandırılmıştır. Bu şekilde yapılan zorunlu subvansiye, öngörülen borçlanma miktarının %27-75'i kadardır.

Bütçe uygulamasına ilişkin diğer bir konu da likit sorunudur. Akademik yıl ve bütçe yılı aynı dönemleri kapsamadığı için, Şubat dönemi harçları toplam öğrenim ücreti gelirlerinin ancak üçte biri kadar olmaktadır. Bu nedenle, Şubat-Eylül arasında 7-8 aylık bir dönemde, gelirlerin ancak %30'u ile idare edilmeye çalışılmaktadır. Bu durum borçlanmayı zorlamakta ve bütçe açığından kaynaklanmayan faiz giderleri doğmaktadır.

Üniversitenin bağlı bulunduğu Kuzey Kıbrıs Eğitim Vakfı'nın öz kaynakları ve gelirleri yoktur. Bu nedenle, Vakfın, Üniversite'ye mali katkı sağlaması beklenemez.

İnşaat yatırımları, genelde, KKTC ve TC devlet katkıları ile yapılmaktadır. Bunların yanında, Sabancı Öğrenci Yurdu, Banka ve Kayıt Kabul Binası gibi hibe yardımlar da gerçekleşmiştir.

Başta kitap ve lâboratuvar teçhizatı olmak üzere, inşaat ve alt yapı dışında kalan yatırımların Üniversite'nin öz kaynaklarından karşılanması öngörülmektedir. Yeterince kaynak artırımı olanağı bulunmayan Üniversite' de, bu yatırımlar öngörülenlerin çok altında gerçekleşmektedir. Kütüphane, döner sermaye ve bağış kitap yolu ile takviye edilmeye çalışılmakta, ancak çok yetersiz kalmaktadır.

Hertürlü alt yapıdan yoksun, çorak bir araziye konuşlandırılan DAÜ Kampüsü'nde, herşeye rağmen, büyük gelişmeler sağlanmıştır. Ancak, inşaat ve alt yapı yatırımları, istenen düzeyde değildir. Kumtaşı ile kaplı çorak bir arazinin yeşertilmesi ve taşıma su ile sulanarak idamesi oldukça zordur.

Dış dünyadaki Kıbrıs'lı bilim adamlarını Üniversiteye özendirecek koşullar yaratılmamamıştır. Bu nedenle, dıştan bir-iki yıllık sürelerle gelen öğretim elemanları hem daha pahalı bir çözüm olmakta, hem de süreklilik gerektiren birçok çalışmanın, araştırmanın ve yapılaşmanın aksamasına neden olunmaktadır. Kaldı ki TC ve Üçüncü ülkelerden gelenlere önerilen, nisbeten özendirici, tedbirlerle dahi öğretim elemanı bulmakta sıkıntılar görülmektedir.

Ülkenin ulaşım koşulları Üniversite çalışmalarını da bir devlet dairesi havasına sokmaktadır. Öğrenci ve öğretim elemanlarını mesai dışında da Kampusta tutmak, çok pahalı yatırımlarla kurulan olanaklardan daha uzun sürelerle faydalanmak, genelde ulaşıma bağlı nedenlerle yeterince uygulanamamaktadır.

Araştırmaların yürütülmesi ve bilim adamı yetiştirmek yönünde kaynak ve destekler çok yetersiz kalmaktadır.

Öğrenci aktiviteleri için alt-yapı ve olanaklar çok sınırlıdır. Özellikle spor tesisleri yetersizdir. Sportif ve kültürel her türlü faaliyette kullanılabilecek açık ve kapalı spor alanlarına gereksinim duyulmaktadır.

Yılda iki milyar gibi yetersiz inşaat ve alt-yapı yatırımları ile bu hedeflere ulaşmak mümkün değildir. Lojman kira giderleri gün geçtikçe büyük rakamlara ulaÃşmaktadır.

Oldukça hızlı bir gelişme gösteren ve büyüyen Üniversitenin sorunları, çözümleri ertelendikçe daha da büyümektedir. Ancak, hiçbiri çözülemez sorunlar değildir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

KKTC'nin sosyal, kültürel, bilimsel ve ekonomik yaşamı ile dış dünyada tanınması yönünde büyük katkıları olan ve giderek bu katkıları artan Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin, Devletin ve toplumun desteğine ihtiyacı vardır. DAÜ herhangi bir kurum ve kuruluş değildir. İçte ve dışta kazandığı saygınlığa ve gösterdiği etkinliklere denk, hakettiği ilgi ve desteği görmesi gereklidir.

DAÜ sağlanan olanaklar çerçevesinde büyük aşamalar kaydedebilmiştir ve gelişimini sürdürmektedir.

DAÜ'nün plânlı bir kalkınma dönemine girmesi ve bölgenin elit Üniversiteleri arasında yerini alması için her türlü çabanın gösterilmesi gerekecektir.

Gerekirse, yasal düzenlemelere de gidilerek Üniversite'nin mali sorunlarının Devletçe çözülmesi gereklidir. Kuruluş Yasası, "Vakfın bütçesine, genel giderlerin karşılanamadığı hallerde Bakanlar Kurulu kararıyla Devlet katkısı yapılır" diye açık bir hüküm getirmekte ve yol göstermektedir.

Devletin sınırlı mali olanakları da gözetilerek uzun vadeli faizsiz veya düşük faizli dış kaynaklı kredilerle, bir takım alt yapıların gerçekleştirilmesi yönünde de çaba harcanmalıdır.

Kütüphane ve lâboratuvar olanakları ile bilim adamı geliştirme konularına da ağırlık verilmeli bu konularda mali katkı ve teşvikler artırılmalıdır. Ülkenin ihtiyaç duyduğu sahalarda eleman yetiştirmek üzere, bu sahalar önceden ilân edilmeli, bu konulara öğrenci çekilmesi burs, maddi yardım ve iş garantisi gibi yollarla teşvik edilmelidir.

Dış ülkelerde, kendini ispat etmiş Kıbrıs'lı bilim adamlarının ülkeye ve Üniversite'ye cezbedilmesi ve gelenlerin kalıcı tedbirlerle özendirilmesi Üniversitenin ve ülkenin yararlarına olacaktır. Bu amaçla sadece maaş yönüyle değil, kütüphanesi, araştırma oranı, araç ve gereçleri ile Kampus içinde yapılacak lojman ve sosyal yaşamı güzelleştirecek tesislerin yapılması da gerekli ve yararlı olacaktır.

Kampusun özlenen yapı ve olanaklara kavuşması verimliliği artıracaktır. Ancak, Üniversitenin çevresi ve toplumla olan iletişim ve etkileşim süreci artarak devam edecek, başlatılan sosyal ve kültürel etkinlikler yaşamı olumlu yönde etkileyecektir.

DAÜ ülkenin dışa açılan aydınlık bir penceresidir. Bu işlevine paralel, ilgi, destek ve saygınlığa lâyık olduğu şekilde sorunlarına eğilmek ve çözümüne katkıda bulunmak Devletin de görevleri arasındadır. DAÜ Camiası bu güne kadar yapılan katkılara şükran duymaktadır.

Dr. E. AKBİL
(Nisan 1991)

TABLO I: YILLARA GÖRE ÖĞRENCİ DURUMU

KURUM ADI	DERS YILI	ÖĞRENCİ SAYILARI			
		UYRUKLARA GÖRE			TOPLAM
		KKTC	TC	III. ÜLKE	
YTE	1979-80	105	—	—	105
"	1980-81	215	—	—	215
"	1981-82	287	—	—	287
"	1982-83	201	6	—	207
"	1983-84	214	87	3	304
"	1984-85	225	198	35	458
"	1985-86	275	195	93	563
DAÜ	1986-87	395	513	100	1008
"	1987-88	583	898	243	1724
"	1988-89	719	1122	438	2279
"	1989-90	716	1801	514	3031
"	1990-91	715	2326	544	3586

TABLO II. ÖĞRENCİLERİN BÖLÜMLERE DAĞILIMI (1990-91 Birinci Dönemi)

	İŞLETME VE EKONOMİ		MÜHENDİSLİK				MESLEK YÜKSEK OKULU				TURİZM VE OTEL İŞLETMECİLİĞİ	FEN - EDEBİYAT				HAZIRLIK OKULU	TOPLAM
UYRUK	İŞLETME	EKONOMİ	ELEKTRİK ELEKTRONİK	İNŞAAT	MAKİNA	MİMARLIK	BİLGİSAYAR PROG.	ELEKTRİK TEK.	MAKİNA TEK.	İNŞAAT TEK.		MATEMATİK	FİZİK	KİMYA	İNGİLİZCE		
KKTC	184	23	64	65	12	—	84	12	6	15	15	36	8	9	46	136	715
TC	431	69	149	230	130	—	46	9	10	7	52	28	11	10	27	1117	2326
YABANCI	86	9	162	84	70	—	13	1	1	—	1	22	1	4	5	85	544
TOPLAM	701	101	375	379	212	—	143	22	17	22	68	86	20	23	78		
	802		966				204				68	207				1338	3585

NOT: Mimarlık Bölümü öğrencileri Hazırlık Okulu kapsamında gösterilmiştir.

TABLO III. DAÜ ÖĞRETİM ELEMANLARI (Kadro ve Görev Yerleri - 1991)

KADRO ADI / GÖREV YERİ	TAM ZAMANLI ÖĞRETİM ELEMANLARI								YARI ZAMANLI (Part-time) Öğretim Elemanı
	Prof.	Doçent	Yard. Doçent	Kd.Öğrt. Görevlisi	Öğretim Görevlisi	Öğrt.Gör. Yardımcısı	Öğretim Yardımcısı	TOPLAM	
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	1	7	9	5	5	3	5	35	11
FEN VE EDEBİYAT FAKÜLTESİ	11	5	10	—	8	5	11	50	17
İŞLETME VE EKONOMİ FAKÜLTESİ	1	3	4	—	1	—	—	9	14
MESLEK YÜKSEK OKULU	—	1	—	—	1	1	8	11	5
TURİZM VE OTELCİLİK OKULU	—	—	1	—	—	—	—	1	8
HAZIRLIK OKULU	—	—	—	—	4	6	35	45	—
TOPLAMLAR	13	16	24	5	19	15	59	151	55
	53			24		74		Genel Toplam: 206	

TABLO IV. DAÜ YÖNETSEL HİZMETLER PERSONEL DURUMU

Kadro Adı	1989 Kadro Sayısı	1989 Çalışan Sayısı	1989 Boş	1990 Kadro Sayısı	1990 Çalışan Sayısı	1990 Boş
Genel Sekreter	1	1	—	1	1	—
Müdür	4	1	3	4	2	2
Şube Amiri	10	4	6	10	3	7
Komptrolör	1	—	1	1	—	1
Hukuk Danışmanı	1	—	1	1	—	1
1. Sınıf Memur	8	1	7	8	5	3
2. Sınıf Memur	10	2	8	10	10	—
3. Sınıf Memur	15	5	10	15	8	7
Baş Katip	2	—	2	2	—	2
1. Sınıf Katip	8	5	3	10	5	5
2. Sınıf Katip	10	6	4	16	8	8
3. Sınıf Katip	15	15	—	32	23	9
Odacı Şoför	10	4	6	10	4	6
Bilgisayar Sistem Tasarımcısı	2	1	1	2	—	2
Bilgisayar Programcısı	4	2	2	4	2	2
Bilgisayar Operatörü	8	2	6	8	7	1
Mühendis	2	—	2	2	1	1
Mimar	2	1	1	2	1	1
Teknisyen 1. Sınıf	4	3	1	4	3	1
Teknisyen 2. Sınıf	6	1	5	6	3	3
Teknisyen 3. Sınıf	8	1	7	8	5	3
Hekim	1	1	—	1	1	—
Hemşire	1	1	—	1	1	—
Yurt Öğretmeni	8	4	4	8	4	4
Uzman	8	1	7	8	1	7
İşçi	75	61	14	120	97	23
Toplam	**224**	**123**	**101**	**294**	**195**	**99**

LEFKE ÜNİVERSİTESİ (UNIVERSITY OF LEFKE)

Raporu tanzim eden: Lefke Üniversitesi (University of Lefke)
Rapor tarihi: 25 Nisan 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Lefke Üniversitesi, 1989 yılında tesis edilen "Kıbrıs Bilim Vakfının" bir kuruluşu olarak Ekim 1990'da faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Üniversitenin özel bir girişim olması yanında toplum çıkarlarına hizmet edebilmesi için bir vakıf faaliyeti şeklinde kurulması uygun görülmüş, Üniversite statüsü devlet tarafından tescil edilmiş ve akademik programları İngiltere Üniversite ve Politekniklerince onaylanmıştır. Lefke Üniversitesi eğitim faaliyetine 1990-1991'de 220 civarında öğrenci ile başlamış bulunmaktadır. Eğitim dilinin İngilizce olması öngörmüştür.

Üniversitenin kuruluş amacı, özel bir işletme anlayışı içerisinde fakat kamu yararına çalışan, bölge insanının sosyal, kültürel ve ekonomik gereksinimlerine cevap verebilecek programları uygulamaktadır. Üniversitenin öğrenci çevresi başta Türkiye olmak üzere diğer Ortadoğu ülkelerinden oluşacaktır.

1990-91 YILI AKADEMİK PROGRAMLARI

Üniversite'de İngiltere Üniversite ve Politekniklerinde verilenlere eş dört yıllık lisans (Bachelor of Science) programları, iki yıllık ön lisans (Associate of Science) programları yürütülmektedir. Ekim 1990'da başlayan 1990-91 akademik yılında İnşa Edilmiş Çevre Fakültesi ile Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesi'nin bölümlerine öğrenciler kayıtlarını yaptırmış bulunmaktadırlar. Kayıtları yapılan ve İngilizceleri yeterli düzeyde olmayan öğrenciler bu yıl Brighton Polytechnic tarafından yönetilen ve İngiliz Öğretim Üyelerinin ders verdiği hazırlık okulunda İngilizce eğitimi görmektedirler. Başarılı olanlar bir yıl sonra lisans programlarına alınacaklardır.

İNŞA EDİLMİŞ ÇEVRE FAKÜLTESİ

Fakülteye verilen ad, Fakültenin kuruluşuna kaynak olan, insan eliyle yapılmış çevremize ve bu çevrenin değerlerine karşı duyduğumuz ilgi ve duyarlığın açık bir ifadesidir. Fakülte, çevre-

nin oluşumunda katkısı olan disiplinleri bir araya toplayan ve bu disiplinler arası yaklaşımda yarar ve karşıtlıkları bütünleştiren eğitim programları öngörülmüştür.

1990-91 ders yılında Üniversitenin kuruluşu ile beraber faaliyete geçirilen Fakültemize 117'si İngilizce Hazırlık Okulu ve 15'i de Mimarlık Bölümü için Temel Eğitim yılına kaydedilmiş olan toplam 132 öğrencisi vardır.

TEMEL EĞİTİM YILI

Yeterli İngilizce dil seviyesi bulunan Lise ve dengi okul mezunlarının sınav sonucu kabul edildikleri Temel Eğitim Yılında fakültenin tüm branşları için ortak bir program yürütülmektedir. Temel Eğitim programının amacı, öğrencilere çevresel tasarım sürecinin anlaşılmasını ve inşa edilmiş çevrenin oluşumuyla ilgili temel becerileri sağlamaktır. Bu Temel Eğitim Yılı dört yıllık programın ilk yılını oluşturur.

Ortak Temel Eğitim Yılında okutulan dersler şunlardır:

- ARC.	111-112-113	Görsel İletişim (Visual Communications)
- ARC.	121-122-123	Serbest Resim (Free Hand Sketching)
- ARC.	131-132-133	Temel Tasarım (Basic Design)
- ARC.	141-142-143	Çevreyi Şekillendirenlerin Tarihi (Shapers of the Built Environment)
- ARC.	151-152-153	Çevresel Fizik (Environmental Physics)
- ARC.	161-162-163	Mimarlar için Matematik (Mathematics For Architects)
- ENG.	000	İngilizce I-II-III (Engilish I-II-III)
- PRE.	000	Bilgisayara Giriş (Introduction to Computers)

ÖN LİSANS VE LİSANS PROGRAMLARI

Temel eğitim yılını başarı ile tamamlayan öğrenciler, daha önceden seçmiş oldukları mimarlık, iç mekân tasarımı veya yapı dalında lisans derecesi eğitim programına katılırlar. Dört yıl sonunda alınan lisans derecesi, İngiltere'deki Yüksek Öğrenim Kurumu'nun, Council For National Academic Awards (CNAA), Brighton Politechnic kanalı ile vereceği diplomayla kazanılmış olur.

Lisans derecesi için gerekli kıstasları başarmamış öğrenciler, daha kısa sürede tamamlıyabilecekleri ön lisans programlarına

kayabilirler. İnşa edilmiş Çevre Fakültesi'nin 1990-91 yılında açılmış bulunan üç bölümü vardır. Dört yıllık Lisans Derecesi kazanılacak bu bölümler şunlardır:

MİMARLIK BÖLÜMÜ

Mimarlık bölümünde eğitim ve öğretim programı, plânlanmış çevre gereksinimlerini, teknoloji ve kültürel/bölgesel ilişkileri de içeren bir bütün içinde ele alan bir yaklaşımı öngörmüştür. Mimarlık eğitimi, inşa edilmiş çevrenin sosyal/teknik ve estetik içeriğinin anlaşılmasını, bu anlamda gerekli görülebilecek değişiklikleri getirebilme, yenisini üretebilme ve çözümlemede sınama/ değerlendirme/ seçenek ve karar geliştirme ile sonuçlandırma eylemlerinin beyinsel, çizgisel, teknolojik ve çağdaş becerilerini kazandırır.

İÇ MEKAN TASARIMI BÖLÜMÜ

İç Mekan Tasarımı Bölümü'nün eğitim programı, günümüzde sosyo-ekonomik, kültürel ve teknolojik gelişmelerin kaçınılmaz etkilerine açık olan kişinin, en yakın çevresiyle ilgili kişisel, fiziksel ve duygusal gekersinmelerinin tasarım sorunlarını ve çağdaş çözüm seçeneklerini içerir.

YAPI BÖLÜMÜ

Bu program, yapı konusunu günün bilimsel ve teknolojik gelişimlerini kapsayan bir biçimde ele alır. Yapı üretiminin ilke ve yöntemleri ile bölgedeki inşaat piyasasının ve sürecinin işleyiş sistemleri, yapım teknikleri, yapım süreçleri, maliyet ve kesin hesap analizi, proje ve inşaat yönetimi, bu programın temel konularıdır.

AÇILACAK YENİ BÖLÜMLER

İleriki yıllarda yukarıdaki bölümlere ilaveten açılması düşünülen bölümler ise şunlardır:

GRAFİK TASARIMI
KARA VE SU ALTI ARKEOLOJİSİ
PEYZAJ MİMARLIĞI
KENT VE KIRSAL ÇEVRE PLÂNLAMA, bölümleridir.

LİSANS ÜSTÜ PROGRAMLAR

İçinde bulunulan bölgenin tarihsel, kültürel ve çağdaş verilerine dayanılarak yetişmiş elemanların özel ihtisas alanlarında gelişmelerini sağlamak ve bölgenin ihtiyaçlarını karşılamak için yüksek lisans programlarının da zaman içinde açılması

plânlanmıştır.

Bu programlar:

1- Tarihi Çevre ve Yapı Koruma - Conservation
2- Yapım Yönetimi - Construction Management
3- Bilgi Sayarlı Tasarım - Computer Aided Design
4- Kentsel Tasarım - Urban Design.

Yüksek lisans derecesine yönelik bu programlar 2 tam yıl süreli, ya da çalışan elemanların devam edebilmelerini sağlıyacak şekilde, part-time 3 yıl süreli olmak üzere düşünülmüştür.

Lefke Üniversitesinin mekansal olanakları ve öğretim üyesi kadrosu geliştikçe doktora programları ve araştırma enstitüleri de geliştirilmesi düşünülen önemli aşamaları oluşturacaktır.

YÖNETİM BİLİMLERİ VE EKONOMİ FAKÜLTESİ

Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesinde, Yönetim bilim dalının başlıca araştırma konusu olan farklı ve çeşitli organizasyonların analizi ve yönetimi ele alınmakta, bir yandan organizasyonlarda kullanılan finans, muhasebe, matematik, istatistik ve bilgisayar ile modern iş hayatının gerektirdiği yönetim teknikleri konusunda öğrenci bilgilendirilirken, diğer yandan da organizasyonların çalışmak zorunda olduğu ekonomik ve yasal çevre ile kültürel etkiler üzerinde özellikle durulmaktadır.

1990-91 ders yılında faaliyete geçen Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesi'nin 71'i İngilizce Hazırlık Okulu ve 12'si de Yönetim Bilimleri Temel Eğitim yılına kaydolmuş toplam 83 öğrenci bulunmaktadır.

Şu anda Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesi'nin 7 öğretim görevlisi bulunmaktadır. Bu sayının 1991-92 ders yılında 12'ye çıkarılması öngörülmektedir. Yine 1991-92 ders yılında Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesine kaydını yaptıracak öğrenci sayısının 71'den 225'e çıkarılması plânlanmaktadır.

TEMEL EĞİTİM YILI

Yeterli İngilizce dil seviyesi bulunan lise ve dengi okul mezunlarının sınav sonucu kabul edildikleri temel eğitim yılında fakültenin tüm bölümleri için ortak bir program yürütülmektedir. Temel eğitim programlarının amacı öğrencilere Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesinin Lisans programında başarılı olmalarını sağlayacak temel bilgileri kazandırmaktadır.

1990-91 ders yılında Yönetim Bilimleri temel eğitim programında verilen dersler şunlardır:

Temel Dersler

1. Organizasyonların Analizi
2. Finans ve Muhasebe
3. Organizasyonlar için Matematik ve İstatistik
4. Organizasyonlarda Yönetim
5. Ekonomi ve Yasal Çevre
6. Bilgisayara Giriş

Yardımcı Dersler

1. İngilizce
2. Kıbrıs Kültür Tarihi

ÖN LİSANS VE LİSANS PROGRAMLARI

Yönetim Bilimleri temel yılı programını başarıyla tamamlayan öğrenciler Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesi'ne devam etme hakkını elde etmektedirler. Böylelikle, temel eğitim yılını başarıyla tamamlayan öğrenciler, daha önceden seçmiş oldukları Yönetim Bilimleri, Finans ve Muhasebe, Milletlerarası Turizm Yönetimi veya Ekonomi dalında Lisans derecesi kazandıracak eğitim programına katılırlar. Lefke Ünversitesi Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesi 4 yıllık öğrenimden sonra başarılı öğrencilere Bachelor of Science (B. Sc.) ünvanını kazandırmakta ve bu derece Birleşik Krallık Üniversiteleri (İngiltere - Brighton Polytechnic) tarafından da tanınmaktadır.

Lisans derecesi için gerekli kıstasları sağlayamamış öğrenciler, daha kısa sürede tamamlayabilecekleri bir lisans programına kayabilirler. Yönetim Bilimleri ve Ekonomi fakültesinde 1991-92 ders yılında başlamak üzere 4 bölümün açılması plânlanmıştır. Dört yıllık Lisans Derecesi kazanılacak bu bölümler şunlardır:

YÖNETİM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

Yönetim Bilimleri bölümünde modern ve uluslararası yönetim teknikleri yanında, Organizasyonlarda Teori ve Uygulama, Ekonomi, Hukuk, Muhasebe, Finans, İstatistik, Matematik ve Bilgisayar konularında öğrencilere temel bilgiler kazandırılacaktır.

MUHASEBE VE FİNANS BÖLÜMÜ

Muhasebe ve Finans Bölümünün akademik programında, muhasebe, finans, yatırım ve proje değerlendirme, döviz kurlarında

risk analizi ve risk yönetimi gibi teknik ve temel bilgilerin uluslararası yöneticilik uygulamaları çerçevesinde öğrencilere aktarılması amaçlanmıştır.

ULUSLARARASI TURİZM BÖLÜMÜ

Bölüm, Turizm ve Konaklama tesislerine temel teşkil eden davranış bilimleri, enformasyon, iletişim, tanıtım, eğlence, ağırlama ve hizmet ağırlıklı faaliyet sahalarının yönetiminin ve becerilerinin uluslararası yönetim teknik ve uygulamaları kapsamında öğrencilere kazandırmak için oluşturulmuştur.

EKONOMİ BÖLÜMÜ

Ekonomi bölümünde, öğrencilere ekonomi davranış bilminin teori ve uygulamasına esas teşkil edecek temel ekonomik, istatistik, sayısal ve bilgisayar teknikleri öğretilecek, özellikle Para ve Banka, Ekonomik Kalkınma, Ekonometrik Modeller ile Uluslararası Ekonomik İlişkiler konuları üzerinde önemle durulacaktır.

LİSANS ÜSTÜ PROGRAMLAR

Yönetim Bilimleri ve Ekonomi sahalarında yetişmiş elemanların özel ihtisas alanlarında gelişmelerini sağlamak ve bölgenin ihtiyaçlarını karşılamak için yüksek lisans programlarının açılması için şimdiden çalışmalara başlanmıştır.

Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesi'nin tüm bölümlerinde yüksek lisans derecesine yönelik programlar oluşturulması plânlanmış ve bu programların 2 tam yıl süreli, ya da çalışan elemanların devam edebilmelerini sağlayacak şekilde 3 yıl süreli olmaları öngörülmüştür.

Lefke Üniversitesinin yönetim üyesi kadrosu geliştikçe doktora programlarının oluşturulması Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesinin gelişmesinde diğer önemli bir aşamayı yansıtmış olacaktır.

HAZIRLIK OKULU

1990-91 öğretim yılında faaliyete başlayan Lefke Üniversitesi'Hazırlık Okulu'nun amacı, adı geçen Üniversite'de İngilizce olarak öğrenim görecek öğrencileri akademik programlara hazırlamaktır.

Lefke Üniversitesi'ne kayıt yaptıran öğrencilerin, girdikleri İngilizce sınavında belirlenen seviyeleri ile ön lisans, lisans ve diploma programlarını izleyebilecek düzeyde olmadıkları görülürse,

Hazırlık Okulu'na alınırlar. Bu amaç doğrultusunda öğrencilere İngilizce Dili ve Çalışma Yöntemleri, Bilgisayar Kelime-İşlem ve Kıbrıs Kültür Tarihi kursları verilir.

Yıl üç devreye ayrılmıştır. Üçüncü devrenin sonunda Akademik Programların Temel Yılı olan (Foundation Programme)'e kabul edilmek için öğrencilerin İngilizce yeterlilik sınavını geçmeleri gerekmektedir.

Hazırlık Okulu sınıfları sekiz seviyede sürdürülmektedir. Bunların ilki, F1=Başlangıç Seviyesi olarak bilinir. F8= Yüksek seviye İngilizce yeterliliğin kazanılacağı en son seviyedir. Öğrenciler sınavda gösterdikleri başarı durumlarına göre sınıflara kabul edilirler.

Öğrenclerin bir öğrenim yılı içerisinde F1 seviyesinden başlayarak yeterlilik seviyesine gelmesi çok zor olacaktır. Bu durumda olan öğrencilerin çok gayret sarfetmeleri gereklidir. F4 seviyesinde öğrenime başlayan öğrencilerin Hazırlık Okulu Ders Yılı sonunda İngilizce yeterlilik seviyesine gelmeleri daha kolaydır.

Genel olarak Hazırlık Okulu'nda kullanılan metod "Communicative Approach" diye bilinen metoddur. Başka deyişle;

1. Öğrenciler Lisanı kullanmaları için eğitilmekte.
2. Okuma ve yazma becerilerinden evvel dinleme ve konuşma becerilerine önem verilmekte.
3. Öğrencilerin kendi öğrenimleri için sorumluluk almaları, eğitimleri içerisinde aktif bir rol oynamaları ve dil öğrenme gayretlerini sınıf içinde olduğu kadar dışında da yürütmeleri teşvik edilmekte, bu yönlerde büyük gayret sarfedilmektedir. Çarşamba günleri öğleden sonraki saatler sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler için ders dışı bırakılmıştır.

Öğrenciler Lisan ve Bilgisayar Lâboratuvarlarını ders saatlerinde olduğu gibi, ders saatleri dışında ve özel çalışmalarında da kullanabilmektedirler.

Üniversitemiz tatil ve eğitim olanaklarını bilritte sunan "Yaz Okulu" programlarını da Temmuz 1991'den itibaren uygulamaya koyacaktır. Kurslar, Lefke Üniversitesi ve Brighton (İngiltere) merkezlerinde yapılacak olup "Orta ve az seviyede İngilizce bilgisine sahip kişilere yönelik kurslar", "Orta ve ileri seviyede İngilizce Lisanı bilgisine sahip kişilere yönelik kurslar", "İş çevrelerinde ihti-

yaç duyulan İşletme İngilizcesine yönelik kurslar" olarak düzenlenecektir.

Problemler ve çözümler:

1. 1990-1991 Akademik Yılda,

Üniversitemiz kuruluş amacına uygun olarak açılmış bulunan eğitim programları ve ihtisas alanları yeterli bir zaman süresinde tanıtımları yapılmadığından öğrencilerin bölümler arasındaki tercihlerinde sayısal dengesizlik göze çarpmaktadır.

Şöyle ki: İnşa Edilmiş Çevre Fakültesi'nin hazırlık sınıfında 101 kişi mimarlık, 10 kişi Yapı Mühendisliği, 6 kişi de İç Mekan Tasarımına kaydolmuştur. Yönetim Bilimleri ve Ekonomi Fakültesi'nde ise 56 kişi İşletme Yönetimi, 13 kişi Milletlerarası Turizm, 1 kişi Muhasebe ve Finansman, 1 kişi de Ekonomi'ye kayıtlıdır.

Oysa ki ön pazar araştırmaları, öğrenci tercihlerinin düşük olduğu ihtisas alanlarında eğitilmiş personel açığı ve dolayısıyle gereksinim olduğunu göstermişti. Bu sorunun çözümü için üniversite tanıtım broşürlerinde ilgili ihtisas alanları hakkında daha geniş bilgiye yer verilerek istihdam olanaklarının varlığı açıklanmalıdır. Ayrıca, Lise son sınıf öğrencilerine ve velilelerine ulaşacak şekilde bu bilgiler ve açıklamalar yaygınlaştırılabilir.

2. Üniversite kuruluşu, maliyeti yüksek tesis ve araç gerecin yatırımını gerektirmektedir. Lefke Üniversitesi'nde yapılmış bulunan tesis ve araç-gereç yatırımından en üst düzeyde yararlanabilmek için yine en üst düzeyde eğitim programlarında kullanıma arzedilerek değerlendirilmesi gerekmektedir. Örneğin, bilgisayar araçları, maliyeti yükse kve hızlı değişen teknolojileri kaşısında kısa sürede güncelliğini kaybeden yatırım alanıdır. Yapılmış olan yatırımın iyi değerlendirilebilmesi için azami ve yoğun kullanıma arzedilmesi önemlidir.

Bu maksatla, bilgisayar ağırlıklı eğitim programları geliştirilerek, makinalardan, hizmet ömrünü yitirmeden yararlanılmalı ve böylece daha gelişmiş makine ve programlara yatırım olanağı sağlanmalıdır.

3. Yapı ve mekansal tesis gereksinimini karşılamak üzere mevcut dersane kapasitesini ders programlarının düzenlenmesi yoluyla çözmek şimdilik uygun görülmektedir. Bu şekilde mevcut dersane kapasitesini %50 artırmak mümkün olacaktır.

4. Üniversitenin kuruluşunda açılması plânlanmış program ve bölümlere yer verilebilmesi için ek yapı-tesis ve araç-gereç yatırımları da bugünden düşünülmesini gerektirmektedir.

TÜRK ÖĞRETMEN KOLEJİ

Raporu tanzim eden: Türk Öğretmen Koleji
Rapor tarihi: 12 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarda yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Kıbrıs'ta tarihi başlangıcı 1937'lere dayanan ilkokul öğretmeni yetiştirme çalışması, çeşitli aşamalardan geçerek bugün bu eğitimi yüklenen ve dört yıllık bir yüksek okul olarak şekillenen Türk Öğretmen Koleji'ni doğurmuştur.

Gerek yasal, gerek makam, gerekse öğretim kadrosu yönünden gelişme çabası içinde bulunmaktadır.

1. Mevcut durum:

a) Fiziki Yapı

Okul binası 1990-91 öğretim yılı başlangıcından Girne'den Lefkoşa'daki eski Küçük Kaymaklı İlkokul binasına taşınmıştır. Bu bina derslik sayısı bakımından şu anda yeterli düzeydedir. Fakat iş-teknik atölyesi, kütüphane, lâboratuvar, kafeterya, yönetim büroları v. b. sosyal ihtiyaçlar açısından yetersizdir.

b) Öğretim Elemanı

Şu anda okulumuzda çeşitli branşlarda 15 öğretim elemanı görev yapmaktadır. Bu sayı şu andaki ihtiyacı karşılamaktadır. Bu elemanların dağılımı şu şekildedir:

Yrd. Doç	2
Yüksek Lisan (Master)	4
Lisans	9
	15

c) Öğrenci Durumu

1990-91 ders yılında toplam öğrenci sayısı 295, (158 kız, 137 erkek)

Bu öğrencilerin sınıflara dağılımı şöyledir:

Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
2. Sınıf	95	89	184
IV. Sınıf	63	48	111
	158	137	295

d) Program

Öğretmen Koleji'nde şu anda iki ayrı program uygulanmaktadır. IV. sınıfta uygulanan program 4 yıldan beri bu öğrencilere uygulanmakta olup 1990-91 ders yılından sonra yürürlükten kaldırılacaktır. II. sınıflara uygulanan program ise 1989-90 ders yılında başlatılmış olup, uygulanmaya devam edilecektir.

e) Mevzuat

Okulun şu anda onaylanmış kanunu, tüzüğü ve yönetmeliği yoktur. Bu sebeple okulun yönetim yapısı hukuki dayanaktan yoksundur.

2. Yapılmakta olan çalışmalar

T. Ö. K yasası, disiplin yönetmeliği, ders ve sınıf geçme yönetmeliği taslak halinde hazırlanmış olup, KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na sunulmuştur.

3. Plânlanan çalışmalar:

Öğrenci sayısı KKTC'nin gelecekteki ihtiyaçlarına uygun düzeye indirildiğinde yeterli hale gelecek okul binasında; fiziksel bilimler, meslek bilgileri, müzik dersaneleri ile iş ve resim atölyeleri plânlaması yapılmaktadır.

4. Öğrenci başvurusunun değerlendirilmesi:

Okulumuza öğrenci alımı ile ilgili tüm işlemler Bakanlığımızca yürütülmektedir. Sadece ön kayıtlar ve Bakanlıktan gelen sonuçlara göre kesin kayıtlar okulumuzca yapılmaktadır.

5. Problemler:

a) Mevcut binanın dört dersanelik (en fazla 120) öğrenci mevcudundan fazlası için yetersiz oluşu

b) Okulun yasasının bulunmayışı

c) Okula öğrenci seçiminde okula seçim görevi verilmeyişi.

6. Başarı Durumu:

1989-90 öğretim yılında okulumuzda son sınıfta (IV. Sınıf) öğretim yapan öğrencilerimizin dağılımı şu şekilde idi:

Kız	Erkek	Toplam
104	80	184

Ders yılı sonunda başarı göstererek mezun olanların ve mezun olmayanların durumu ise:

Mezun Olanlar				Mezun Olamayanlar			
Kız	Erkek	Toplam	%'si	Kız	Erkek	Toplam	%'si
101	74	175	%95. 10	3	6	9	%4. 9

şeklindedir.

7. Çözüm önerileri:

a) Okul Yasası çıkarılmalıdır.

b) Binanın fiziki yapısı ihtipaca cevap verecek şekilde yeniden düzenlenmeli ya da öğrenci alımı bu yapıya uygun düzeye indirilmelidir.

c) Öğrenci seçimi objektif ölçülere dayandırılmalıdır.

d) Yönetici ve öğretmenlere okuldaki hizmeti cazip kılıcı kadrolar sağlanmalıdır.

e) Bakanlık İlköğretim Dairesi öğretmen plânlaması yapmalı ve öğrenci alımı bu plâna uygun bir şekilde sistemleştirilmelidir.

UNIVERSITY COLLEGE OF NORTHERN CYPRUS

Raporu tanzim eden: University College of Northern Cyprus
Rapor tarihi: 18 Mart, 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Tarihçe:

University of Northern Cyprus, UNC'nin temelleri, "University College of Business Management" ortaklığının öncülüğünde, İşletme ve Ticaret alanında kursların verilmeye başlaması ile 1985 yılında atılmıştır. Aynı yıl Londra'daki Lansdowne Üniversitesi'nin aracılığı ile Hawthorne College'e akredite olarak işletme alanında Lisans Eğitimi vermeye yetkili kılınmıştır. Bu yetki, KKTC makamlarınca onaylanarak Eylül 1986 yılında resmiyet kazanmıştır.

1986-1987 öğretim yılı başında İşletme Programı için Washington D. C'deki Southeastern Üniversitesi'ne akredite edilmiştir. Southeastern Üniversitesi ABD'deki "Middle States Association ve Association of Independent Schools and Colleges" gibi yetkili üst kuruluşlarca (YÖK benzeri) tanınan ve 112 yıllık tarihi olan bir üniversitedir. YÖK, yukarıda belirtilen her iki kuruluşu da Amerika'da verilen "Ön Lisans, Lisans, Yüksek Lisans" gibi öğrenim derecelerini onaylayan yetkili kuruluşlar olarak kabul etmektedir.

1990-91 öğretim yılında ise GAU, South Dakota'daki Huron Üniversitesi ile akredite olarak Turizm-Otel İşletmeciliği bölümünü de açmış bulunmaktadır. Bu üniversite de 108 yıllık tarihi olan ve "North Central Association of Colleges and Schools" tarafından South Dakota'da en uzun süre, kesintisiz olarak akredite edilen bir eğitim kuruluşudur.

Yine bu öğretim yılında University College of Northern Cyhrus adı üniversite senatosunun kararı ile değiştirilmiş "Girne-American University" GAU ve University of Northern Cyprus (UNC) olarak tescil ettirilmiştir. Ayrıca, GAU öğrencilerinin toplumla ilişkilerini geliştirebileceği bir ortam yaratmak amacıyla Girne Halkevi binası ve çevresini de bünyesine dahil etmiştir. Haziran 1990'dan bu yana süregelen inşaat, onarım ve çevre düzenleme-

si işleri bitirilmiştir. Girne Halkevi' nin öğrenci ve öğretim üyelerine hizmet veren bir lokantası, bilardo, satranç vesair oyunlarla, televizyon seyredebilecekleri ve toplanıp konuşabilecekleri, eğlence geceleri düzenleyebilecekleri geniş salonları, denize nazır bir terası, tenis kortları ve basket sahaları mevcuttur. Böylece, Girne Halkevi, hem "Turizm-Otel İşletmeciliği" bölümünün uygulama alanı olarak kullanılacak hem de öğrencilerin sosya lve kültürel faaliyetleriyle sportif etkinliklerini sürdürebileceği bir mekân olarak hizmet verecektir.

Genel Bilgiler:

GAU, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kurulmuş batının çağdaş eğitim olanaklarını Kıbrıs'a taşıyan en eski üniversitesidir. Amacı, öğrencilerine Amerika ve Avrupa kalitesi düzeyinde eğitim imkanı hazırlamak ve batının eğitim fırsatlarını Kıbrıs, Türkiye ve Ortadoğu öğrencilerine daha ucuza sunabilmektir. Lisans ve Ön-Lisans programları, Amerikan eğitim programları esas alınarak yürütülmektedir. Bu nedenle, Souteastern ve Huron Üniversiteleri, GAU'daki ders müafredatından, öğretim üyelerinin seçimine, öğrenci kayıt standardından, sınavlarına ve not dökümlerine kadar her konuda sorumludurlar.

Kısacası GAU, Southeastern ve Huron Üniversitelerinin Ortadoğu kampüsü gibi eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir. Arzu eden öğrenciler öğrenimlerini bu üniversitelerde de tamamlayabilmektedirler. Bu nedenle, GAU'de öğretim görmekte olan öğrenciler aynı zamanda bu üniversitelerin de öğrencileri olarak kabul edilmekte ve mezunlarına, YÖK tarafından onaylanan bu üniversitelerin diplomaları verilmektedir.

GAU, uluslararası eğitim özelliğini akredite bulunduğumuz üniversiteler arasında öğretim üyeleri ve öğrenci değişim programları ile gerçekleştirmektedir. UNC, öğrencilerinin Amerikan eğitim sisteminin esnekliğinden faydalanmalarını ve eğitimlerinin bir bölümünü Amerika ya da İngiltere'deki anlaşmalı üniversite kampüslerinde devam etmelerini teşvik etmektedir. Keza, öğretim üyelerinden bir kaçı her yıl bu üniversitelere gitmekte ve bu üniversitelerin öğretim üyeleri de GAU'ne gelmektedirler. Çoğunluğu Türk olan öğrenci bünyemiz, Bangladeş, Pakistan, Ürdün ve diğer Ortadoğu ülkelerinden gelen öğrencilerle renk-

lenmekte, böylece GAU uluslararası niteliğini de geliştirmektedir.

GAU öğrencileri, bugüne kadar askerlik tecilleri konusunda herhangi bir sorunla karşılaşmamışlardır. GAU'de öğrenim görmekte olan TC uyruklu öğrencilerin askerlik işlemleri, GAU idaresinden verilen belgelerle KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı ve TC Büyükelçiliği'nin onayları ile yapılmaktadır.

GAU'de Lisans programını tamamlayan öğrenciler, Southeastern ve Huron Üniversitelerince düzenlenen bu üniversitelerin diplomalarını almaya hak kazanmaktadırlar. Uluslararası geçerliliği olan bu diploma ile Türkiye'de üniversite diploması sahiplerine tanınan tüm haklar gibi, tabii olarak yedek subaylık hakkı da tanınmaktadır.

Bilindiği gibi yatay geçişler, tamamen başvurulan üniversiteye bağlı bir konudur. Bir üniversitenin dışarıdan alacağı öğrenci sayısı da, alınacak toplam öğrenci sayısının 1/3'ni geçemez. Yani, üniversiteye 300 öğrenci alınacaksa bunun ancak 100'ü diğer üniversitelerden yatay geçiş için başvuran öğrenciler arasından seçilecektir. Bu bakımdan yatay geçişlerin gerek YÖK'le gerekse Üniversitemizle bir ilgisi yoktur.

GAU'nin ana gayelerinden biri olan "Kaliteli eğitim" sürecini anadili İngilizce olan eğitim üyeleri getirterek ve öğrenci-öğretmen oranını ideal ölçülerde tutarak (16-20 öğrencilik sınıflarla) gerçekleştirmektir. Sonuç olarak UNC, oluşturduğu eğitim ortamı ile öğrencilerine yapıcı, yaratıcı ve çağdaş bir eğitim vererek bilgili, başarılı ve çağdaş düşüncede bireyler yetiştirmek amacındadır.

İlk mezunlarını 1990 Eylül'ünde veren üniversitemiz Girne ve çevresine bilimsel ve kültürel katkılarda bulunmaya devam edecektir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni sadece turistik bir yer olarak değil aynı zamanda uluslararası ve kaliteli eğitim veren bir "Devlet" olarak tanıtılmasına katkıda bulunduğu inancındadır.

Akademik programlarımız:

Üniversitemize kayıt için başvuran öğrenciler önce bir İngilizce düzeyi sınavından geçirilirler. İngilizcesi yetersiz olan öğrenciler Foundation (İngilizce Hazırlık Okulu) programına kaydedildiler. UNC'de bütün dersler İngilizce olarak yapıldığı için öğrencilerin İngilizcelerinin dersleri takibedebilecek düzeye ulaşması gerekir. İngilizce eğitimi Hazırlık Okulu tarafından gerçekleş-

tirilir.

A. İngilizce Hazırlık Okulu (Foundation Program):

Bu okul, YÖK tarafından onaylanan bir programı uygulamaktadır. Hazırlık Okulu'na:

1. İşletme Bölümü ile Turizm-Otelcilik bölümüne kabul edilip İngilizceleri yetersiz olan öğrenciler;
2. İngilizce öğrenmek isteyen öğrenciler alınmaktadır.

İngilizce Hazırlık Okulu ikişer aylık dönemler halinde (F1 F2..... F7) 7 dönemdir. Her dönem sonunda başarılı olanlar bir üst sınıfa devam ederler. Her dönemde üstüste iki kez başarısız olanlar okuldan çıkarılır (dismiss). 7'inci dönemin sonunda uluslararası "TOEFL" sınavı verilir ve öğrencinin 500'ün üzerinde puan alması istenir. Başarılı olanlar, TOEFL sertifikası ile İngiltere ve Amerika'daki üniversitelere kaydedilme hakkını kazanırlar.

Daha geniş bilgi için Hazırlık Okulu Dekanlığı'na başvurulur.

B. İşletme Bölümü:

1. İki Yıllık Ön-Lisans Programı
2. Dört Yıllık Lisans Programı

İşletme bölümüne alınan öğrenciler Ön-Lisans programına kaydedilmiş olurlar. 2- Yıllık eğitim sonunda yeterli krediyi tamamlayan (60 kredi) öğrencilere Ön-Lisans diploması (Associate of Science-A. Sc.) 4- Yıllık (120 kredi) programını tamamlayan öğrencilere Lisans Diploması (Bachelor of Science -B. Sc.) verilir.

İşletme bölümü akredite bulunduğumuz Southeastern Üniversitesi programının aynısını uygulamakla sorumludur. Bunun için GAU öğrencileri aynı zamanda da Southeastern Üniversitesi'nin de öğrencileri olarak kabul edilmektedir.

C. Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı:

GAU 1990-91 öğretim yılında South-Dakota'da Huron Üniversitesi'ne akredite olarak geniş bir iş kapasitesine sahip olan turizm, otelcilik, seyahat ve lokanta işletmeciliği alanında eğitim vermeye başlamıştır.

Turizm ve Otel İşletmeciliği bölümüne alınan öğrencilere 2 yıllık eğitim sonunda (toplam 60 kredi) Ön-Lisans Diploması (As. Sc.) verilmektedir. Keza bu bölüm öğrencileri de Huron Üniversitesi öğrencileri olarak kabul edilmekte ve istedikleri anda bu üniversiteye geçiş yapabilmektedirler. GAU akredite olduğu Huron

Üniversitesi'nde uygulanan turizm ve otel işletmeciliği programını uygulamakla yükümlüdür.

B. Yapılmakta olan öğretim çalışmaları:

1. "Middle States Asosciaiton"a verilmek üzere yapılan değerlendirmenin 2'inci safhası:

Daha önce belirtildiği gibi akredite sorumlulukları kuralları çerçevesinde, Girne Amerikan Üniversitesi "Mükemmeliyet Özellikleri" başlığı altında ilk taslak raporlarını 1990 Mayıs ayında tamamlamıştır. Bunlar üniversitenin dahili ve harici hususlarının değerlendirme analizleridir. Prosedürün aslı, yapılacak görevlerin, yapılacak planların, takip edilecek prosedürlerin ve aşılacak engellerin karşılanmasında münferit ve kollektif bilinci yükseltmektir. Mütevelli Heyeti: "UCNC'nin çifte idari yapısının "İdari Heyeti" ile "Guvarnörler Danışma Heyet"lerinin incelenmesi

Üniversite Yönetimi: (Cari Organizasyon Şeması: Ek 4'e belirtilmiştir).

Öğrenci Yaşamı: Üniversite Halkevi Kulübü'ndeki öğrenci merkezi faaliyetleri, Öğrenci Birliği, faaliyet programı, spor, öğrenci el-kitabı.

Kütüphane ve öğrenim kaynakları: Öğrenenleri memnun etmek için ihtiyaç ve plânlarının değerlendirilmesi.

Mali Yardım ve Kayıtlar:

Öğretim Üyeleri Geliştirilmesi ve Değerlendirilmesi:

Akademik Yönetim:

Akademik Bölümler:

Akademik Standart ve Politikası:

B. 2 Ağırlama Programı: Huron Üniversitesi:

Bir başka stratejik girişimle, Girne Amerikan Üniversitesi yeni bir eğitim girişimiyle Otel/Lokanta ve Seyahat/Turizm Yönetimi alanında Huron Ünivresitesi ile 2- senelik Ön-Lisans ve 4senelik Lisans programı anlaşmaları yapmıştır. Ayrıca, bu meyanda bu programlarda tatbiki eğitim için Noble Hotels Ltd. ve Noble Air Ltd. Şirketler Grubu'yla da işbirliği anlaşmaları yapmıştır. Bu suretle, öğrenciler Kıbrıs, Türkiye veya İngiltere'de Huron Üniversitesi Londra kampüsü nezareti altında tatbiki eğitim yapabileceklerdir.

Ağırlama Dalında Lisans ve Sertifika Programları:

4 Senelik Lisans Pratik Yöneticilik: Otel/Lokanta/Seyahat/Turizm Yönetimi

2 Senelik Ön-Lisans Pratik Yöneticilik: Otel/Lokanta veya Seyahat/Turizm Yönetimi

1 Senelik Sertifika Pratik Yöneticilik: Otel/Lokanta Yönetimi

D. Problemler:

Takdim:

1985 yılında UCNC'nin ilk kuruluşu sırasında, Kuzey Kıbrıs'ta yüksek eğitim imkânlarının kuruluşunu destekleyen argümanlar şimdiki gibi o zaman da gerekli olarak aynı idi.

a) Kıbrıs Türk Toplumu'nun halkına eğitim sağlamayı esas Cumhuriyet Anayasası'nda da var olduğu gibi hakkı ve zorunluluğu vardır.

b) Uluslararası alanda tanınmış olan özel eğitim, hemen hemen tüm Akdeniz ülkelerinde yasalar çerçevesinde mevcudiyeti kısıtlanmıştı, ancak, Beyrut'taki sivil iç harp ve çatışmalarla bölgede yeni imkânlar faydalı bir amaç yaratabilecektir.

c) Onbinlerce Türk öğrencisi, spesifik bir toplam olarak, yetenekli oldukları halde ve makul harç ve ücret karşılığında fırsatlara lâyık oldukları halde mevcut Türk üniversitelerine girememektediler ve bu yüzden KKTC, tabiatıyle çok elverişli ve müsait bir konumdadır.

d) Öğrenciler ile öğretim üyeleri gerekli olarak "Uzun süreli turistler" olarak mali harcamalarıyle ülkenin genellikle daha kısa periyodlarla kısıtlı olan sezon turizmine katkıda bulunurlar.

e) Bölgeye model bir "Öğretim" kuruluşu getirmek tahammül edilemeyecek bir çağrı ve rekabet idi.

f) Herhangi bir üniversite teşebbüsü yaşamıyla birlikte Kuzey Kıbrıs'ın toplum ve kültürel yaşamına bir sürü ve türlü katkıları da beraberinde getirir, toplum eğitim programları, misafir konuşmacılar, sergiler, türlü artistik yetenekli kişileri adanın yetenek havuzuna ve faaliyetlerine uluslararası kişileri empoze ve enjekte etmektedir. Bir üniversite kültürel güç yaratır.

g) Üniversiteler adaya dikkat çeker, bağları pekiştirir, halkla ilişkileri geliştirir ve adanın tanıtımına katkıda bulunarak kimliklerini yaratırlar.

1. Uluslararası Kimlik Problemi:

Girne Amerikan Üniversitesi bir dev olma, çok-amaçlı, araştırma yapan bir üniversite olma niyetinde değildir, fakat zengin çok çeşitli öğrenci popülasyonuna ve bünyesine uygun çok çeşitli öğretim üyeleriyle bunların tümü İngiliz ve Kuzey Amerikalı ve ileri Lisans mezuniyetlerine rağmen uyum sağlamaktadır.

Türk öğrencilerin çok fazla oluşu, dil düzeyini zedelemektedir, öyle ki: İngilizce dili öğretimi günlük yerel kültürel temaslarda yahut öğrenci yurtlarında sosyal kaynaşmalarda, Girne veya Lefkoşa'da alış-verişte, veya kulüp ve lokanta çevrelerinde pek iyi perçinlenmemektedir.

Girne'nin turistik ve tarihi konumundan ötürü İngilizce konuşan çok turistleri, dükkan sahipleri ve yabancıların bulunmasından dolayı şanslıdır. Ancak, yeterli ölçüde İngilizce dilinin konuşulmasına alışılmadığı için, sınıf dışında İngilizce konuşmayı ilerletecek ölçüde ve düzeyde bir çaba gösterilememektedir.

Aşağıda belirtilen hususlar KKTC'ne normal öğrenci akışını hâlâ engellemektedir:

a) Kıbrıs Rumlarının dış ülkelerde KKTC'ne karşı antipropagandaları yabancı öğrenci akışını KKTC'ni olumsuz yönde engellemektedir;

b) Posta ve Ulaştırma konusunda yetersizlik ve eksiklikler KKTC'ni olumsuz yönde etkilemektedir;

c) Dünyanın birçok ülkelerinde KKTC'nin tanınmayışı, havaalanlarında öğrenci muhaceret işlemleri çok basit ve akıcı olduğu halde, vize işlemleri konusunda diplomatik düzeyde çok az bilginin verildiği cihetle KKTC'ne gelişleri olumsuz yönde etkilemektedir.

2. Sadece İngilizce Dili Ortamında Eğitimi Sürdürme Problemi:

Sınıf dışında İngilizce dilini kullanma alışkanlığının muhafaza edilmeyişi daha önceden tesbit edilmiş ve gözlemlenmiştir. Öğrenci bünyesine uluslararası nitelik ve kimlik kazandırmak ve öğrencilerin sınıf dışı temaslarında ve sosyal yaşamlarında ikinci dilinin daima İngilizce olması gerekliliği tesbit edilmiştir. KKTC'nde Eğitim konferansları dikkat konusu İngilizce öğretim sürdüren üniversiteler olduğu zaman İngilizce olarak yapılmalıdır. Eğer Kuzey Kıbrıs yüzünü doğrudan Avrupa'ya çevirmek istiyor-

sa, o zaman iş dünyasında, politikada, ekonomide, sosyal ve kültürel temaslarda gerekli İngilizce dili kültür ve literatürünün de düzeyini tecrübeleriyle yükseltmelidir.

3. Öğretim Üyelerini Profesyonel Destekleme Problemleri:

KKTC'nde iyi öğretim üyelerinin entellektüel ve pedagojik yaşamını muhafaza edebilecek yeterince yetenekli, profesyonel ve aventürye öğretim üyeleri yoktur. Genç müteşebbis öğretim üyelerini birkaç sene görevlendirmek veya emeklilik safhasında olanlarını işe almak veya sadece iş bulma hevesinde olanlardan seçim yapmak pek kolaydır.

Varolan yüksek eğitim kuruluşlarında ilkel erken gelişme safhasında bulunan küçük kütüphane birimleri dışında kütüphaneler yoktur. Kütüphaneler arasında kitap alış-verişi pek fayda sağlayacak durumda değildir, çünkü birikmiş kitapların tümü doyurucu olmaktan uzak olduğu sıkıntısı paylaşılmaktadır. Anavatan Türkiye'de de kütüphanelerin, yayınlanan yerli mecmua ve dergilerin yetersizliği ve araştırmaların çoğunun Türkçe oluşu nedeniyle birçok durumlarda pek fazla bir yarar sağlaması mümkün değildir.

Girne Amerikan Üniversitesi tarafından temsil edilen özel sektörden öğretim üyeleri her ne kadar uzman ve yetenekli iseler de, İngilizce dilinde performanslar ve konuşmacılar yapılmakta olan birkaç profesyonel toplantıya davet edilmemektedirler. Başka yerlerde büyük kültür merkezlerinin tabii "mikserleri" büyük çapta KKTC'nde yapılamamaktadır. Bu yüzden, her birinin kendi ünitesinin yapımını şekillendirerek kendi "mikserlerini" yaratmalıdırlar.

4. Profesyonel Ahlâk Kuralları Problemleri:

Öğretim üyeleri ahlâk kuralları ile öğrenci ahlâkı küçük bir ada-da pek-sıkı ahlâk kurallarına bağlı olarak bir eğitim mükemmeliyeti koruyucusu gibi alternatif bir kimlik aramalıdır. Her birimiz sadece en zayıf ünite kadar kuvvetlidir. Dağınık kayıtlar politikası, öğretim üyelerinin ekstra ders ödemeleri, giriş sınavlarının normsuz ve ölçüsüz yapılışı veya not enflasyonu gibi hususlar bazı kuruluşlarda yayınlanmış ahlak kurallarına başvuruda bulunmak istenen sadece birkaç zayıf alanlardır.

5. Bürokrasi Problemleri:

Öğrenciler ilk gelişlerinde sınıflarda saatlerce ders kaybına uğrarlar; çoğu askerlik tecilleri için veya sair izinler için veya araba kayıtları için türlü formlar doldurmak gibi hususlarda Lefkoşa'ya seyahat etmek zorunda bırakılmaktadır. Öğrenciler gibi öğretim üyeleri de çalışma izinlerini alabilmek için her türlü resmi dairenin kapısını çalmak zorunda bırakılmaktadır. Bunların hepsinin devamlı turist olarak ülke ekonomisine birkaç sene parasal katkıda bulunmalarına rağmen, bizim gibi özel bir öğretim kuruluşunun temel taşını oluşturan uzmanlar, bilhassa öğretim üyeleri, 15 günlüğüne gelen turistlerin hiç girmedikleri bu gibi engelli koşulara katılmak zorunda bırakılırlar. Öğretim üyelerinin temasları dış ülkelerde olduğu halde kendilerine telefon tesisi nadiren yapılmaktadır. Öğretim üyelerinin öğrencilere ayırmaları gereken vakitlerini harcamak zorunda bırakılmaları gerçekten bu genç ulusun değişmekte devam eden prosedürleri içerisinde bizim profesyonel işimizde belirsizlikler içerisinde aksamaktadır. Güçlü iş ahlakı profesyonelliğimizin esasını teşkil eder ve tarafımızdan demonstre edilen iş ahlakı KKTC'ne yararlı olabilir. Şüphesiz, bir Amerikan Üniversitesi güçlü bir iş ahlakı yokluğunda rolünü oynayamamaktadır.

6. Teknolojik Destek Problemleri:

Adada satın aldığımız fotokopi makineleri, kompüter cihazları, mutfak araçları, elektrik araç ve gereçleri veya iletişim araçlarına gerekli toner, kayıt teyipleri, yedek parçalar, sipariş edilen kitapların ulaşım aksaklıkları nedeniyle Ercan Havaalanı yerine Rum bölgesine gitmesi, gümrüklerde bekletilen yedek parça v. s. gibi gerekli ihtiyaçlar, çalışmaları aksatmakta ve geciktirmektedir.

7. Ekonomik Çevre ve Kâr Gütmeyen Özel Eğitimin Finansmanı:

Polly Peck Şirketi imparatorluğunun çöküşü ve Körfez krizinden dolayı KKTC suçlanamaz, ancak ekonomik bünyenin esnekliğiyle harçlarla desteklenen özel bir kuruluşun nakit akışını, kredi ve basit borçlanma yollarıyla muhafaza edememektedir.

Özel eğitime konulan vergiler tamamen muaf olması gerektiği halde KKTC gelirlerinin bir kısmını teşkil eder; ve dolayısıyle bizlerin de öğretim üyelerinin masraflarını yükseltmektedir. UNCN'yle 5- senelik ilişkilerim esnasında KKTC Başkanı her dü-

zeyde Eğitime destek vermiştir. Ben Amerika' da özel ve kamu yüksek öğretimin vergiden tamamen muaf tutulmasına alışmışım çünkü dedelerimiz, okumuş vatandaşlarının özerk bir ulusun başlıca temel taşları olmalarını arzu etmişlerdir. Hükümetin yardım ve teşvikleriyle harç ve ücretleri en az düzeyde tutmamızı teşvik etmesi gerektiğine inanmaktayız.

UNC - Girne Amerikan Üniversitesi'nin Şimdiki Öğretim ve İdari Kadro Sayısı

28 Öğretim Üyesi
14 İdari Kadro
17 Diğer Hizmetler
59 Toplam

İngilizce Hazırlık ve Lisans Programı Öğrencileri

İngilizce Hazırlık Programı Sınıfları: 251 Öğrenci
Lisans Programı Sınıfları : 108 Öğrenci
Toplam : 359 Öğrenci

NEAR EAST UNIVERSITY
(Yakın Doğu Üniversitesi)

Raporu tanzim eden: Near East University (Yakın Doğu Üniversitesi)

Rapor tarihi: 3 Nisan, 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Yakın Doğu Üniversitesi başta KKTC Gençliği olmak üzere TC ve 3. Dünya ülkelerin gençliğine kaliteli bir yüksek öğrenim imkanı yaratmak ve uluslararası düzeyde üstün bir eğitim ve araştırma merkezi oluşturmak amacıyla KKTC Milli Eğitim Bakanlığı'nın 17/1986 sayılı Milli Eğitim Yasası'na bağlı olarak kurulmuştur. Yakın Doğu Üniversitesi'nde izlenen programlar Indiana Institue of Technology (ABD) tarafından onaylanmıştır. Yakın Doğu Üniversitesi özel bir üniversite olup bir Mütevelli Heyeti tarafından yönetilmektedir.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Yakın Doğu Üniversitesi'nde Mühendislik ve İktisadi ve İdari Bilimsel Fakülteler mevcuttur. Mühendislik Fakültesi'ne bağlı Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü ve Bilgisayar Bölümü vardır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne bağlı İşletme, Ekonomi ve Bilgisayar-Enformatik Bölümleri vardır. Mühendislik Fakültesi'ne öğrenci 1991/92 Akademik Yılında alınacaktır. Tüm bölgelerde 2 yıllık önlisans ve 4 yıllık lisans eğitimi verilmektedir.

Yakın Doğu Üniversitesi'nin yıllara göre öğrenci sayısı gelişimi aşağıda çıkarılmıştır.

Akademik Yıl	**Toplam Öğrenci Sayısı**	
1988-89	34	KKTC
	9	TC
	43	öğrenci
1989-90	56	KKTC
	133	TC
	1	Yabancı
	215	Öğrenci

Akademik Yıl	Toplam Öğrenci Sayısı	
1990-91	117	KKTC
	680	TC
	5	Yabancı
	802	öğrenci

Ülke ve bölümlere göre öğrenci sayısı dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir:

KKTC		
İşletme	Ekonomi	Bilgisayar
55	2	60
TC		
İşletme	Ekonomi	Bilgisayar
353	15	312
ÜÇÜNCÜ DÜNYA		
İşletme	Ekonomi	Bilgisayar
3	-	2

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

1991-92 Akademik Yılında Mühendislik Fakültesi'ne bağlı Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü ve Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne bağlı Uluslararası İlişkiler Bölümü açılacaktır.

1991-92 Akademik Yılı'nda ayrıca Eğitim Bölümü Yüksek Lisans Programı açılacaktır.

D. Problemler-Çözüm önerileri:

KKTC'deki üniversiteleşme çalışmalarının daha verimli bir düzeye getirilmesi için bir üst örgütün kurulmasının yararlı olacağı inancındayız. Üniversiteler arasındaki ilişkileri ileriye götürmek amacıyla en kısa sürede bir Akkreditasyon Yasası'nın çıkarılmasını öneriyoruz. Ayrıca 3. Dünya ülkelerindeki KKTC temsilcilikleriyle daha yakın bir çalışmanın sonsuz yararları olacağı inancındayız.

BÖLÜM III
SENDİKALAR

-Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu
-Eğitimciler Sendikası
-Kamu İşçileri Sendikası
-Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası
-Kıbrıs Türk İlkokul Öğretmenler Sendikası
-Kıbrıs Türk Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası
-Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası
-Kıbrıs Türk Veteriner Hekimler Sendikası

DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI FEDERASYONU

Raporu tanzim eden: Devrimci İşçi Sendikaları Federasyonu (DEV-İŞ) adına Zeki ERKUT

Rapor tarihi: 6 Mart, 1991

İlgi yazımızla eğitim konularında talep ettiğimiz görüşleri ekte sunarken, düzenlenecek Milli Eğitim Şurası'na da katılarak detaylı görüşlerimizi bildirmek istediğimizi belirtir saygılar sunarız.

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta Olan Eğitim Çalışmaları:

C. Plânlanan Eğitim Çalışmaları:

D. Problemler:

E. Çözüm Önerileri:

Milli Eğitim Şurası'na giderken Kıbrıs Türk Milli Eğitimi'ne yeni bir şekil ve çağdaş bir yön verilmesi için gerekli olan önlemlerin alınacağının belirtilmiş olması bile sevindiricidir.

Gerçekten de eğitime yeni bir şekil ve çağdaş bir yön verilmesi gerekmektedir. Kıbrıs Türk Toplumu'nun buna ihtiyacı vardır. Özellikle günümüz dünyasında, her şeyiyle çağdaş ülkeler arasında yer almaya ihtiyacı olan Kıbrıs Türk Toplumuna çağdaş bir eğitim sistemi kazandırılması kaçınılmazdır.

Ünlü Fransız İhtilali'nden halkın Meclise yazdığı şikayet dilekçelerinde şöyle bir söz göze çarpıyor: "Eğitim, ekmekten sonra halkın ilk ihtiyacıdır. " Bu sözler daha sonraları ünlü hatip Danton tarafından da kullanılmış ve günümüze dek değer ve anlamından birşey yitirmemiştir. Ancak biz, ekmekten sonraki önem ve öncelik sırasını alan Eğitimde neredeyiz?

Eskiden öğrenciler okullara teslim edilirken öğretmene "Eti senin kemiği benim" deniliyordu. Bu eski eğitimin sadece disipline dayalı olduğunu değil, fakat aynı zamanda eğitimin niteliğini de ortaya koymaktaydı. Oysa günümüzde eğitim kaba kuvvete ve katı disipline dayalı olmaktan çıkmıştır. Öğrenim, demokratik ortam içerisinde gelişir ve gerçekleşir. Ancak bunun çağdaş bir eğitim için yetmediği de ortadadır. Bir üst yapı kurumu olan eğitim, öğrencilerin kendine özgü dünyasına girmekte, O'nu geliştirmek-

te, yön vermekte ve hayata hazırlamaktadır. O nedenle eğitimde zor, uzun, sabırlı ve dikkatli bir yol izlenmelidir.

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı Tasarısı'na (1988-1992) bakıldığında, çağdaş eğitim sisteminden hayli uzak olduğumuzu anlıyoruz. İlke ve politikalar başlığı altında yer alan görüşler, bir başka deyişle eksiklikler eğitimdeki yerimizi göstermesi açısından ibret vericidir. Bizim de saptamamız şudur ki;

-Eğitim bir bütündür ve tüm yaşamı içeren bir süreçtir. Bu amaçla örgün ve yaygın eğitimin birbirini tamamlaması gerekmektedir.

-Eğitim sistemimiz kişiyi çevresini tanıma, yorumlama ve geliştirme yetenekleri vermiyor.

-Eğitim sistemimizde ezbercilik ağır basmaktadır. Yani, eski eğitim sistemiyle benzerlikler taşıyacak şekilde edilgendir. Öğrenci ezbere bağımlı kılınmaktadır. Bir başka deyişle öğrenci sıraya bağımlıdır, hareketsizdir, araştırarak, deneyerek ve yaşayarak değil, ezberleyerek öğrenir, ya da öğrendiğini sanır.

-Okullarımızda ne yazık ki yönlendirme yoktur. Toplumumuzun ihtiyacına göre eğitim olmadığı gibi aynı ihtiyaca hizmet edecek bir yönlendirme de yetersizdir. Örneğin öğrenciyi hayata da, ya da üniversiteye hazırlama çabaları kısır ve yetersizdir. Öğrenci üniversiteye giremezse bir lise mezunu olarak askerlik sonrası hayata atılırken zorlanmaktadır. Bilgisayar, yabancı dil, daktilo, fax, fotokopi ve hesap makinesi gibi araçları kullanamamakta, bazen telefonu bile verimli bir şekilde kullanmakta zorluk çekmektedir.

-Okullarda verilecek ya da verilmesi gereken bilgiler özel dershanelere taşınmakta ve öğrenciler ilkokuldan başlayarak üniversiteyi bitirinceye dek özel derslere mahkûm edilmektedir. Sınıfta eğitim, çağdaş eğitimin bir parçası olmalıdır inancındayız.

-Dersler ve okul sonrası özel dersler, öğrenciye sosyal bir yaşam bırakmıyor. Dersten derse, kurstan kursa dolaşan öğrenciler çevreden kopmakta ve gerek okulda, gerek aile içinde gerekse sosyal yaşamda uyumsuzluk göstermektedir. Öğrencilere bilgi okullarda verilmeli ve onlara sosyal yaşamda yer alma olanağı yaratılmalıdır.

-Ders kitapları dil bozukluklarından kurtarılmalıdır. Bunu yaparken çağımıza uygun anlayış ve kc ıular da ders kitaplarına alın-

malı, ırkçı, şoven düşünceler kitaplardan atılmalıdır.

-Yine, kitaplarda cinsiyet ayırımı vardır ve bunun da kaldırılması gerekmektedir. Tarihi sadece at üzerinde eli kılıçlı erkekler yazmamıştır ki!

-Çağdaş eğitim sisteminde tarih, çevre ve barış bilincinin de yeri önemi vardır. Kitle iletişim araçları savaş propagandası yapar, şiddeti ve saldırganlığı baştacı yaparken çağdaş eğitim bunun tahribatını önlemekte yetersizdir. Yaşamdan silâhları, şiddeti, saldırganlığı ancak eğitim sistemine sevgi, kardeşlik, dostluk ve barış ülkülerini yerleştirmekle silebiliriz. Çağdaş eğitim sistemi programlarına "Çevre Eğitimi", "Barış Eğitimi" ve "Tarih Bilinci" dersleri konmalıdır.

-Günümüzde yabancı dilin önemi giderek artmaktadır. Üstelik geleceği önemli ölçüde turizme bağlı olduğunu belirtilen ülkemizde yabancı dile daha fazla önem vermeli ve İngilizce zorunlu yabancı dil olarak konulurken ikinci bir yabancı dil müfredata alınmalıdır. Yabancı dillerin ders saatleri artırılmalıdır.

-Çağdaş eğitim sisteminde öğrencilerin daha geniş insiyatifleri olmalıdır. Yeteneklerini geliştirici, ortaya koyucu etkinliklerde daha özgür olmalı, baskı altında tutulmamalıdır. Bir başka deyişle okullardaki yılsonu müsamereleri "Milli Piyes'ten ibaret görülmemelidir. Bir müsamerede de öğrencilerin yaratıcılıklarına, dinamizmine ve yeteneklerine güvenilmelidir.

-Okul dergileri milli şiirlerden, okul kitaplıkları örneğin Halide Edip' in "Sinekli Bakkalından" kurtarılmalıdır. (Burada Halide Edip'in eserlerini veya kendini küçüksenmediğini belirtmek isteriz.) Bunların yanısıra çağdaş yazarlara, şairlere ve gençlik dergilerine de okul kitaplıklarında yeterince yer verilmelidir denmektedir.

-Toplumumuzda öteden beri kolejlere rağbet çoktur. Çağdaş eğitimde ilgi dengesi sağlanmalıdır.

-İstatistiklerde her öğretmene düşen öğrenci sayısı 30'un altında gösteriliyor. Bazı okullarda ve sınıflarda yığılma olurken bazı okullarda ve sınıflarda öğrenci sayısı az olmaktadır. Yukarıdaki maddeye bağlı olarak konu ele alınmalıdır.

-Eğitime ayrılan bütçenin yetersiz olduğunu biliyoruz. Okul Aile Birliklerinin çabası ile okullar ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. Okul Aile birliklerinin çabalarına ve kaynak yaratmalarına yine

ihtiyaç olabilir. Ancak devletin eğitim bütçesine ayırdığı paranın artırılması kaçınılmazdır.

-Çağdaş eğitim sisteminin bir parçası da Okul Aile Birlikleri'dir. Birlikler gönüllü ve özverili birliklerdir. Onların Bakanlık ya da başka bir kurum tarafından "Dernekleşmeye" zorlanması yanlıştır inancındayız. Bu anlayış ve tavır terkedilmelidir.

-Bilgisayar uygulamalı eğitim arttırılmalı, bu konuda projeler geliştirilmelidir.

-Öğretmenlere olan saygının devamı ve güçlendirilmesi için Onları tatmin edecek ve özel ders vererek ek gelir sağlayacak konumdan kurtarmak gerekmektedir.

-Okullarda, çeşitli etkenlerden kaynaklanan kişilik bozukluğu taşıyan öğrenciler bulunabilir. Geç kavrayan, ders dinlemeyen, haylazlık yapan v. b. Bu amaçla her okulda bu tür öğrencilere yardımcı olacak sosyal-pedagoglar bulundurulması kaçınılmazdır.

-Lise eğitimi yeniden düzenlenerek her ders yılı tam bir eğitim programı şeklinde oluşturulmalıdır. Bu durumda lisenin birinci ya da ikinci sınıfından ayrılan öğrenciler, yetenek ve ihtiyaçlara göre yönlendirilmiş olduklarından gelecekteki mesleklerine daha çabuk intibak ederler ve sosyal ve iş hayatına daha çabuk atılırlar.

Çağdaş eğitimin lise bölümünde "Teknik ve endüstriyel konular", "Otelcilik ve Turizm", "Ev İşleri Bilimi", "Sağlık ve Sosyal Hizmet Konuları", "Tarım vb. " yer alabilir.

-Çağdaş eğitime geçilir ya da mevcut eğitim sistemimize yeni bir şekil verilmek istenirken, zor bir görevi yerine getirmeye çalışan Eğitim Bakanlığı da düşünülmeli ve Bakanlığa yardımcı olacak şekilde görevlendirilmiş bir "Eğitim Konseyi" oluşturulmalıdır. Bu Konsey, Bakanlığa bağlı olup eğitimin daha çağdaş olması için çalışmalar, araştırmalar yapar, Bakanlığa raporlar sunar, Okul ile Bakanlık arasında köprü görevi görür. Bu Konsey üyeleri toplumsal kurum ve kuruluş temsilcilerinden de oluşabilir.

-Çağdaş eğitim sisteminde ana okullarla kreşlerin de ele alınması zorunluluktur. Ana okul ve kreş öğretmenleri mutlak surette Öğretmen Koleji bünyesinde eğitim görmeli ve bundan sonra anaokul ve kreş konusunda en az iki yıl staj yapmalıdır. Ayrıca me-

tadoloji ve pedagoji gibi dersleri de zorunlu olarak görmelidir.

-Çağdaş eğitim sisteminde "Sınıfta kalma", "Bütünleme" gibi konuların yeni bir anlayışla ele alınması gerekmektedir inancındayız. Öğrenciyi sınıfta bırakmak ya da yaz tatilinde ders çalışmaya mahkûm etmek eski eğitim sistemine özgü birşey olarak bırakılmalıdır. Çağdaş eğitim akademik ya da kuramsal bilgiye ağırlık vermez. "Ansiklopedik-Kitabi bilgilerle sınıf geçme" çağdaş eğitimde yoktur ve olmamalıdır. Bunun yerine öğrencilerin el becerileri, diğer yetenekleri, bedensel-zihinsel becerileri, yurttaşlık anlayışları daha temel alınmalıdır. Çağdaş eğitim zorla ezberletip sınıf geçiren bir sistem değil, yönlendiren, geleceğe hazırlayan, yol gösteren, sistemleştiren, denetleyen, ölçen, öğrencinin kendi kendini geliştirmesine, yetiştirmesine olanak sağlayan bir sistemdir. Çağdaş eğitimde "Sınıfta bırakma" olayına yer verilmemelidir.

-Çağdaş eğitim sistemine geçerken öğrenciler arasında zekâ, kavrama, beceri, ilgi gibi farklılıklar olduğu gözetilmelidir. Onları ayrı bir sınıfta eğitmek yeterli olmayabilir. Sonuçta aynı kitapları, aynı müfredatı takip etmektedirler. Onların bireysel farklılıklarını, ilgi alanlarını, yetenek ayrılıklarını da dikkate almalı ve eğitim buna göre yapılmalıdır.

-Benzer şekilde üstün yetenekli öğrenciler için ayrı bir program uygulanmalı, bu öğrenciler teşvik edilmelidir.

-Çağdaş eğitimde öğrenciler özgür olmalı, düşündüğünü tartışabilmelidir. Bunun için de tartışma platformları düzenlenmeli ve tartışmalara sınır getirilmemelidir. Öğrencilerin okul kitaplarından öte öğrenecekleri şeylerin de olduğu gözönünde bulundurulmalıdır.

-Eğitimde çağdaşlığın bir diğer önemli ölçütü ise katılımcılıktır. Çağdaş bir eğitim, çağdaş bir okulu yaratır. Çağdaş bir okul ise öğrencilerinin okul yönetimine katılmasını, müfredat programlarını hazırlamasını da içerir. Çağdaş eğitim sistemi öğrenciye demokrasi kitaplardan ya da okul sonrası ilgi alanlarından öğretmez, tam tersine okulda yaparak ve yaşayarak öğretir. Çağdaş eğitimin amacı öğrenciye yurttaşlık ve demokrasi eğitimi de vermektir. Bu husus mutlak surette gözönüne alınmalıdır.

-Çağdaş eğitim laiktir. Laik bir ülkenin eğitim sisteminde din

dersi olmazsa Müslümanlık gerilemez ama laik bir ülkenin eğitim sisteminde din dersi varsa o ülkenin laikliği tartışma kaldırır. İnancımız odur ki, dir dersi yeniden seçmeli dersler arasına konabilir.

EĞİTİMCİLER SENDİKASI

Raporu tanzim eden: Eğitimciler Sendikası
Rapor tarihi: 20 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Bilindiği gibi Eğitimciler Sendikası üyeleri, Bakanlık bünyesinde çalışan, Eğitim (Danışmanlar, Talim-Terbiye Kurulu Üyeleri, Müfettişler) ve Kültür hizmetleri sınıfında bulunan elemanlardan oluşmaktadır. Milli Eğitimimizin gelişmesi ve toplumda Eğitim olgusunun etkin ve daha iyi bir konuma yerleşebilmesi için Sendikamız elemanları aktif görev almakta ve bu görevin bilinçi ve sorumluluğu içerisinde görev yapmaktadırlar.

B. Yapılan/Yapılmakta Olan Eğitim Çalışmaları:

C. Plânlanan Eğitim Çalışmaları:

Bakanlık çalışanları olarak her kademedeki üyelerimiz, Şura ile birinci dereceden ilgili olduklarından, görüşlerini ve çözüm önerilerini resmi görevsel olarak sunacaklardır. Biz burada -Sadece sendika bakış açısından- üyelerimizi ilgilendiren ve onların haklarını koruyucu, statülerini geliştirici konularda görüş ortaya koymak; bunların düzeltilmesi ile sadece üyelerimiz açısından değil, Eğitimimiz açısından da olumlu sonuçlar elde edileceğine olan inancımızı belirtmek istiyoruz.

D. Problemler:

Üyelerimizi ilgilendiren yönüyle:

a) Eğitim (Müfettiş, Danışman, Talim Terbiye Kurulu Üyesi) ve Kültür hizmetleri sınıfına daha iyi bir statü (yani hizmet sınıfı, derece ve maaş baremi) kazandırma gereği.

b) Eğitim plânlamasında ve yürütülmesinde daha etkin olma gereği

E. Çözüm önerileri:

Üyelerimizi ilgilendiren yönüyle:

I- a. (i) Bilindiği gibi Bakanlık çalışanları olan üyelerimiz öğretmenlik, müdür muavinliği ve müdürlük mevkilerinden terfi alarak gelmiş olmalarına rağmen, statü olarak en çok "Birinci Sınıf Kamu Görevli" durumundadırlar ki bu durum daha önceki görevleri ve terfi mekanizması ile çatışmaktadır.

(ii) Yine maaş olarak ancak "Lise Müdüründen az olmayan" bir

maaş almaktadırlar. Başlangıçta bir maddi sorun gibi görülen bu konu aslında üyelerimizin statülerini de belirlemekte, örneğin bir müfettiş bir lise müdürünü teftiş edememektedir. Bu nedenle yetki, statü ve maaş baremleriyle yeni bir "Eğitim-Kültür Hizmet Sınıfı" oluşturulması kaçınılmazdır.

I- b. Bilindiği gibi Teftiş Kurulu ve Talim-Terbiye Kurulu, eğitimi kendi alanlarında plânlama, yürütme ve denetleme görevini yapmaktadırlar. Buna rağmen genellikle bu gibi kurallara etkinlik kazandırılmamakta, eğitimdeki uygulamaların dışında tutulmakta ve bu gibi nedenlerle eğitimde çelişkili uygulamalara rastlanmakta, bütünsellik, koordinasyon ve eylem birliği sağlanamamaktadır. Oysa Türkiye'deki uygulamalarda Eğitim daima bu gibi üst kurulların karar ve görüşleri doğrultusunda yönlendirilmekte; böylece eğitim kişisel eylem olmaktan çok "Milli olgu" olma kimliğini kazanmaktadır. Yine Kültür Hizmeti Sınıfları, kamu görevlilerinin dışında mütalaa edilmeli, yaratıcılık ve sanata yeni yaklaşımlar getirilmelidir.

II. Eğitim-Öğretimi ilgilendiren yönüyle:

II. a. Milli Eğitim Yasası'nda öngörülen ilke ve amaçlar, eğitimin her kademesinde ödün verilmeksizin ve bütünlük içiresinde uygulanmalıdır.

II. b. Örgün Eğitim, toplumsal eğilimler ve toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda plânlanmalıdır.

II. b. (i) Maarif Kolejlerinin kalite sağlanmadan büyütülmesi, durdurulmalı, öğrenci alımları sınırlandırılmalı, bunun yerine genel liseler daha kaliteli ve tercih edilir konuma getirilmelidir.

II. b. (ii) Ortaokullardan sonra daha geniş ufukları olan vatandaşa güvenirlik ve tercih edilebilme görünümü ve serbest meslek sahibi olmayı kazandıran Ticaret-Meslek liseleri yaratılmalıdır.

II. b. (iii) Özel Anaokulları (5 ve 6 yaş grubu için) devlet denetimine alınmalı, varolanlar en kısa zamanda kapatılmalı; kreşler (0-5 yaş için) etkin denetim altına alınmalıdır.

II. b. (iv) Dersaneler ve kurs yerleri için daha etkin izin ve denetim mekanizması geliştirilmelidir.

II. b. (v) Üniversitelerin, toplum ekonomisine ve kalkınmaya katkıda bulunabilmeleri için yasalarla desteklenmeleri, daha özerk bir biçimde çalışabilecek konuma ulaştırılmaları ancak akademik

yönden daha kaliteli duruma gelebilmeleri için minimum koşulları yerine getirmeleri koşulu aranmalıdır.

II. c. (i) Gençliğin gittiği spor yurdu, kurum, federasyon ve ajanlar Eğitim Bakanlığı'nın izin ve etkin denetimi altına alınmalıdır.

II. d. Sınıf ve dersanelerin optimum kapasiteli olma özelliği sağlanmalıdır.

II. e. Eğitim ve öğretimde; öğrenci, öğretmen ve altyapıdan azami yararlanılmalı, gerekirse yasal değişikliğe gidilmelidir.

II. f. (i) Eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir öğesi olan kitaplar (özellikle milli tarih, milli coğrafya, sosyal bilgiler vs.) öncelikle hazırlatılmalı böylelikle bu gibi alanlarda bilgi bütünlüğü ve amaç birliği sağlanmalıdır.

II. f. (ii) Eğitim-öğretim ve kültür çalışmalarını yansıtan resmi ve sanatsal kitap, dergi gibi yayınlar ve raporlar toplumun hizmetine sunulmalıdır.

Genel konular:

III. a. Öğrencilerin boş zamanlarını gözetim-denetim altında geçirmeleri ve eğitimlerine olanak sağlamak amacıyle okullarda ve/veya okul dışında kültür kollarına işlerlik kazandırılmalıdır; bu konuda öğretmenlerden yararlanılmalı, okullardan çalışma plânları istenmelidir.

III. b. Çevreyi, yurdumuzu, tarihimizi sevindirici, tanıtıcı etkinliklere ağırlık verilmelidir.

III. c. Başarılı olan her öğrenci eğitim ve öğretimin her kademesinde ödüllendirilmeli, üniversite öğrencilerine (belirli bir ortalama ve krediyi sağlayanlara koşulsuz burs ve nakdi yardım verilmelidir.

III. d. Devlet eliyle 3. ülkelerde yüksek öğrenim ve master-doktora yapma olanağı (her başarılı öğrenciye) sağlanmalıdır.

KAMU İŞÇİLERİ SENDİKASI (KAMU-İŞ)

Raporu tanzim eden: Kamu İşçileri Sendikası (Kamu-İş)
Rapor tarihi: 4 Mart, 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yeralan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan Eğitim Çalışmaları:

D. Problemler:

Gerekçemiz:

Eğitim sistemimizde ilköğretimin zorunlu olması nedeniyle, başarı olamayıcağı ortakokul bir veya ikide belirli olan çocuklar, yine okula devama zorlanmaktadır.

Liseye devam edemeyecek öğrenciler, zorunlu ortaokul sonrası, vatani göreve öncelik vermekte, askerlik sonrasında ise, hiçbir kalifiye özelliği olmayan, sanat ve yetenek kazanmamış, 18-20 yaşlarında bir genç olarak toplum içerisinde yaşam ve aile sahibi olabilme mücadelesi vermeye zorlanmaktadır. KKTC'de ise büyük ölçüde bir sanatkar ve kalifiye eleman eksikliği yaşanmaktadır.

E. Çözüm önerileri:

Ortaokula başlamış ve başarılı olamayacağı belirlenmiş öğrencilerin, yeteneklerinin testlerle belirlenip, yeteneklerine göre, sanatkâr ve/veya kalifiye eleman olarak yetiştirilerek topluma kazandırılmalarını sağlayacak bir eğitim sisteminin geliştirilmesidir.

KIBRIS TÜRK AMME MEMURLARI SENDİKASI

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası
Rapor tarihi: 4 Mart, 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yeralan eğitime ilişkin hükümler

Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası, sivil kamu hizmeti veren kurumlarda örgütlü bir sendikadır. Bu nedenle Milli Eğitim'le yakından ilgilenmektedir. Sendika tüzüğümüz, genel olarak her bireyin doğumdan itibaren tüm yaşamı boyunca eğitimini, örgün okul eğitimi sonrasında, toplum kesimlerinin sosyal, mesleki, teknik ve demokratik konularda eğitilmesini, öngörmektedir.

B. Yapılan/Yapılmakta olan Eğitim Çalışmaları:

Sendikamız tüzüğüne uygun olarak düzenlediği eğitim seminerleri ile çalışma yaşamının işleyişi ve geliştirilmesi yanında sendikal ve demokratik hak ve bunların demokrasi içinde kullanımı konularında üyelerini eğitmeye gayret göstermektedir.

C. Plânlanan Eğitim Çalışmaları:

D. Problemler:

K. T. A. M. S. plânlı eğitim çalışmalarını kesintisiz sürdürmetedir. Ancak bu çabalarında bir takım problemlerle karşılaşmaktadır. Bu problemleri şu şekilde sıralamak mümkündür.

1. KKTC'de mevcut eğitim sisteminin toplum ihtiyaçların yeterince cevap verememesi nedeni ile bilgi ve kültür düzeyinin yeterli düzeye ulaşamamaşı olması
2. Buna bağlı olarak bireyin sosyal yaşamda okuma, bilgi edinme ve kendini yetiştirme veya yeteneklerini geliştirme konularında isteksiz davranması.
3. Özlenen evsafa haiz eğitmenlerin sayısal olarak çok az olması, bu nedenle de istenilen zamanda bulunamaması.
4. Eğitim seminerlerine katılmak durumunda olan çalışanlara yeterli izin verilerek katılma yönünde teşvikin yapılmayışı.
5. Milli Eğitim çerçevesinde sosyal, sendikal demokratik, mesleki ve teknik eğitimin gerekliliğinin kabul edilerek bu amaçla devlet bütçesinden ilgili kurumlara maddi destek sağlamaya

geçilmemiş olması.

E. Çözüm önerileri:

Yukarıda özet olarak sıraladığımız problemlere ve genel anlamda Kıbrıs Türk Milli Eğitimi'nin toplumumuzun ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi konusundaki çözüm önerilerimizi de şöyle sıralayabiliriz.

1. Toplum bireylerden oluşmaktadır. Bu nedenle bireyin bakım ve eğitimi bireyin hayata başladığı nokta olan anne karnında başlamalıdır.

Devlet yaygın iletişim organları vasıtası ile hamile anne adaylarını eğitmeli, topluma katılacak yeni bireyin sağlıklı olarak dünyaya gelebilmesine yardımcı olmalıdır.

2. Devlet yaygın iletişim organları vasıtası ile düzenleyeceği kurs veya seminerlerle anne ve babaları bebek bakım ve eğitimi konusunda eğitmelidir.

3. Çalışan anne ve babaların çocuklarının bakım ve eğitiminin en iyi şekilde yapılacağı kreşler, Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimi altında olacak şekilde devreye konmalıdır.

4. Ülkemizde yuva veya anaokul adı altında faaliyet gösteren özel kuruluşlar Millî Eğitim Bakanlığı'nın kıstaslarına uygun hale getirilmeli ve sürekli denetime tabi tutulmalıdır.

5. Dağınık ve küçük köy ilkokulları belirlenecek merkezi okullarda birleştirilerek "Ders öğretmeni" sistemine geçilmeli küçük köyleden gelen öğrenciler servis otobüsleri ile evlerinden alınıp okul sonrasında yine evlerine götürülmelidir.

6. Tüm okullarda öğrencilere ücretsiz süt verilerek çocukların sağlıklı beslenmesine katkıda bulunulmalıdır.

7. Temel eğitim sonrası eğitim yapılacak bilimsel çalışmalar sonucu belirlenecek toplum ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmeli ve bu yeni sistem içinde öğrenciler yeteneklerine göre yönlendirilmek suretiyle topluma kazandırılmalıdır. Hiçbir öğrenciye "Sen başarısızsın sınıfta kaldın" denmeyecek yeni bir sistem mutlaka geliştirilmelidir.

8. Yüksek öğrenimde toplum ihtiyaçları da (olabildiğince) dikkate alınarak ama mutlaka öğrencinin kendisinin seçeceği (bilgisayarın değil) bir dalda olmalıdır. Bunun için Yüksek Öğretim Kurumları kendi öğrenci alma sınavlarını kendileri yapabilmelidir.

9. Yüksek öğrenim gören tüm öğrenciler burs veya nakdi yardım ile desteklenmelidir.

10. Öğretmen Koleji yapılacak yasal düzenlemelerle üniversite düzeyine getirilmeli, sağlıklı öğrenci alma yöntemi bilimsel esaslara göre mutlaka geliştirilmelidir.

11. Mesleği öğretmen olan tüm gençlerimizin mükellef askerliklerini öğretmen olarak yapmaları sağlanmalı, bu şekilde hem öğretmen açığı kapatılmalı hem de bu gençlerimiz iki yıl gibi uzun bir süre meslekten uzak tutulmamalıdır.

12. Birey eğitilmesi yanında kitlelerin hatta toplumun da sürekli eğitilmesi için programlar yapılmalı ve hayata geçirilmelidir.

13. Her yerleşim yerine en az bir kütüphane açılarak toplum hizmetine sunulmalıdır.

14. Devlet organları eli ile sürekli mesleki kurslar ve hizmetiçi eğitim programları yapılarak pekiştirme, geliştirme eğitimi yapılmalıdır.

15. Toplum kesimlerinin örgütlendiği sendika, siyasi parti, dernek, birlik, kulüp gibi demokratik kurumların programlayacağı eğitim çalışmaları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından maddi, teknik ve gerekli eğitmen açısından desteklenmeli, bu yolla toplum kesimlerinin sendikal, sosyal ve demokratik eğitimine katkıda bulunmalıdır.

KIBRIS TÜRK İLKOKUL ÖĞRETMENLER SENDİKASI (İLK-SEN)

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk İlkokul Öğretmenler Sendikası (İLK-SEN)

Rapor tarihi: 18 Mart, 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan Eğitim Çalışmaları:

C. Plânlanan Eğitim Çalışmaları:

D. Problemler:

1. Ülkemizde, ihtiyaç hissedilen teknik eleman ve zanaatçı yetiştirmek amacıyla, lise denginde Mesleki Teknik Okullarımız mevcuttur. Bu okullara ortaokul mezunu öğrenciler alınmaktadır. Böylece bir öğrenci seçtiği konu üzerinde üç yıllık bir nazari ve tatbiki eğitim yapabilmektedir.

2. İlkokullarda yığılmayı önleme açısından, denk staküdeki okullar arasındaki dengesizliğin kaldırılmasının gerekliliğine inanıyoruz.

3. İlköğretimde, mevcut tayin ve nakil yönetmeliğinin öğretmenlere tanıdığı tercih hakkının bir gereği olarak, kırsal kesimlerdeki özellikle küçük okullar, öğretmenler için bir transit görev yeri olarak kullanılmaktadır. Her yıl ve bazı hallerde yılda birkaç kez yer değişen öğretmenler kırsal kesimdeki eğitimi olumsuz yönde etkilemektedir.

4. İlkokul öğretmeni yetiştiren Türk Öğretmen Koleji'ne, yapılacak plânlama gereğince her yıl olmak kaydıyla, ihtiyaç duyulacak sayılarda öğrenci alınması gerektiğine inanıyoruz.

E. Çözüm Önerileri:

1. Önerilerimiz: Mesleki Teknik Okulların bünyelerinde ortaokul bölümleri açılmalı, öğrencilerin ilkokuldan mezun olduktan sonra yönlendirilerek (İstek ve kabiliyetlerine göre) bu okullara alınmalı, böylece uygulanacak özel programlarla her öğrenci altı yıllık bir nazari ve tatbiki eğitim yapabilme olanağına kavuşmuş olacaktır.

2. Buna göre statüsü aynı olan okullar, bina yeterliliği, araç gereç ve nitelikli öğretim kadroları açısından eşit düzeye getirilmek suretiyle dengelenmelidir. Bu yapıldığı takdirde, okul bölgelerindeki öğrenci velileri başka bölgelerdeki okullara özenmeyeceklerdir. Bunun için de Öğretmenler Yasası'nın 13. maddesine işlerlik kazandırılarak öğretim kadrolarının dengeli dağıtımının yapılması.

3. Önerimiz:

a. Bazı bölgelerde başarı ile uygulanan Merkezi Okul Sistemi'nin yaygınlaştırılması, bu amaçla bölge öğrencilerinin daha büyük merkezi okullardaki eğitim olanaklarından azami derecede yararlanma olanağına kavuşmaları sağlanmış olur.

b. Merkezileştirme olanağı bulunmayan kırsal bölge okullarında, transitçiliği önleme açısından, bu gibi yerlerde çalışacak öğrtemenlere maaşına ilâveten özendirici miktarlarda (Örneğin maaşının üçte biri kadar) ek ödenek verilmesi imkânlarının yaratılması.

4. Bazı yıllar hiç öğrenci almamak, ertesi yıllarda da çok sayıda öğrenci almak, bu okuldaki eğitimi olumsuz yönde etkilemesinin yanında başarısız öğrencilerin de alınması ile TÖK'e olduğu kadar bu okuldan yetişecek öğretmen adaylarına da saygınlığı azaltmış olmaktadır.

Son yıllardaki öğrenci alma anomaliliklerini de dikkate alarak, devamlı şikayet konusu olmayacak bir sınav sisteminin uygulanması ve yalnız başarılı öğrencilerin okula alınması suretiyle bu okulun saygınlığının artırılması gerektiğine inanıyoruz.

Saygın bir TÖK'de eğitim görecek yetenekli öğrencilerden yetişecek kaliteli öğretmen adayları da eğitimci ordumuzu güçlendirecektir.

KIBRIS TÜRK ORTA EĞİTİM ÖĞRETMENLER SENDİKASI (K. T. O. E. Ö. S.)

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası (K. T. O. E. Ö. S)

Rapor tarihi: 5 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yeralan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

Eğitim kişiliğinin gelişmesine yardım eden ve onu esas alan, onu yetişkin yaşamına hazırlayan gerekli bilgi, beceri ve davranışlar elde etmesine yarayan bir süreçtir.

Eğitim bilim ise eğitimi kendisine konu alan bir disiplindir. Eğitim olayını bilimsel yöntemlerle inceleyen, eğitim sorunlarını bilimsel bir yaklaşımla çözümlemeye çalışan ve eğitim alanında kurallar ve kuramlar düzenlemeyi amaçlayan bir bilim dalıdır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Millî Eğitimi'nin genel amaçlarına bakar ve değerlendirme yaparsak aşağıdaki gerçekler önümüze çıkmaktadır.

Millî Eğitimin Genel Amaçları ve Değerlendirilmesi:

1. Atatürk devrimlerine bağlı ülkenin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, ailesini, vatanını, ülkesini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan hakları ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan milli demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olan KKTC'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek.

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere hür ve bilimsel düşünme gücüne geniş bir dünya görüşüne sahip insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse yer veren, topluma karşı sorumluluk duyan yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek.

3. İlgi, yetenek ve kabiliyetleri getiştirerek, gerekli bilgi, beceri,

davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak

Genel amaçları ortaya koyduktan sonra uygulamakta olduğumuz mevcut içeriğin amaçlarının gerisinde kaldığı ortaya çıkmaktadır. Amaç-uygulama çelişkisi görülmektedir. Uygulamada sadece düşünce, eylem ve genel kültür konularına ağırlık verilmiştir. Halbuki amaçlar arasında yaşama ve uygulamaya dönük olanlar vardır.

E. Çözüm önerileri:

Amaçlar bakımından eğitim sistemimizde reform gereksinimi vardır ve reform gerektiren hususlar şunlardır:

1. İş yaşamına hazırlayan mesleki ve teknik öğrenime önem verilmesi.
2. Öğretimin içeriğinde ve yöntemlerinde bir çağdaşlaşmaya gidilmesi şarttır. Öğrenim yöntemeri bakımından ise öğrenciyi araştırarak, problem çözerek, yaparak, yaşayarak öğrenmeye yöneltmek gerekir.
3. Gereksinimi karşılayacak derecede öğretmen ve yönetici yetiştirmek.
4. Modern ders araçlarının yetersizliği eğitimi destekleyememesi.

Bugüne kadar uygulamakta olduğumuz eğitim sistemimizde,

1. Ekonomik ve sosyal kalkınmanın gerektirdiği nitelik ve nicelikteki insan gücünü yetiştirmede,
2. Fertlerin bilgi ve becerilerini artırarak ve değer yargılarını etkileyerek kalkınmadan doğan değişikliklere uyumlarını ve kalkınmaya olumlu katkıları sağlamada,
3. Sosyal adalet ve fırsat eşitliğini gerçekleştirme fonksiyonlarını tam olarak yerine getiremediğini görmekteyiz.

Türk çocuklarının Millî Eğitimimizin amaçlarına uygun olarak, ilgi, yetenek ve kabiliyetlerine göre yaşama, iş alanlarına ya da daha üst öğrenime hazırlanabilmeleri ve toplumsal gelişmemiz ve ekonomik kalkınmamız için yeterli sayıda nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi için orta öğretim sistemimizin kuruluşu ile Yükseköğretime geçişin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. İlk ve orta

eğitim programları yeniden saptanmalı ve derslerin içerik ve yöntemlerinin çağdaşlaştırılmalıdır. Yüksek öğretim ise ekonomik kalkınma ve toplumsal gelişme için gerekli sayı ve nitelikte insangücü yetiştirmek üzere istekli ve kabiliyetli öğrencilerden, fırsat eşitliğ ilkesine göre yapılacak seçmelerden geçenlere kabiliyetleri oranında yer verilmelidir.

Millî Eğitimimiz üzerindeki daha geniş kapsamlı görüş ve önerilerimiz şura çalışmaları sırasında sunulacaktır.

KIBRIS TÜRK ÖĞRETMENLER SENDİKASI

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası
Rapor tarihi: 19. 3. 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

1. ŞURAYA KATILIM:

Eğitim tüm toplumu ilgilendiren bir olaydır. Bu nedenle II. Eğitim Şurası'na aşağıda yazılı kesimlerin temsilcilerinin etkin ve demokratik bir biçimde katılımı sağlanmalıdır.

1. Öğretmenler
2. Öğrenciler
3. Veliler
4. Üniversiteler
5. Siyasi Partiler
6. Sendikalar
7. Odalar ve Birlikler
8. Gençlik Örgütleri ve Dernekler
9. Spor Kulüpleri
10. Eğitim Uzmanları (Kişi olarak)

2. ŞURAYA IŞIK TUTACAK VERİLER VE DEĞERLENDİRMELER:

Eğitim amaç değil araçtır. Toplumları bulundukları aşamadan daha iyiye daha güzele götürecek bir araçtır. Bu aracın belirlenmesinden önce amaçların belirlenmesi gerekir. Nasıl bir eğitim istiyoruz? sorusundan önce nasıl bir toplum istiyoruz? sorusunu yanıtlamalıyız. Kısa ve uzun dönemler için sosyal, kültürel ve ekonomik hedeflerimizi belirlemeliyiz. Bu belirlemeyi doğru yapabilmemiz için de toplumumuzun ve ülkemizin şu andaki durumunu, dünyadaki yerini, dünyadaki gelişmeleri doğru olarak saptamalıyız.

Böyle bir saptamanın sağlıklı olarak yapılabilmesi için aşağıdaki verilerin göz önünde bulundurulması gerekir.

3. A) Toplumun durumu:

1) Nüfus ve Nüfus artış hızı
2) Nüfusun kentsel ve kırsal alanlara dağılımı
3) Nüfusun sektörlere ve mesleklere göre dağılımı
4) Nüfusun öğrenime göre mesleklere dağılımı
5) İşsiz sayısı, yaş grupları ve nüfusa oranı
6) Kırsal alandan kentlere göç oranı
7) Başka ülkelere göç oranı ve yaş grupları

B) Ülkenin durumu:

Ülke kaynaklarının ve envanterinin sektörlere göre dağılımı. Sektörlerin gelişme veya gerileme hızları.

1) Tarım ve Hayvancılık
2) Sanayi
3) Turizm
4) Ticaret
5) Esnaf ve Zanaatkâr
6) Eğitim
7) Sağlık
8) Ulaşım
9) Enerji ve Doğal Kaynaklar
10) Diğer Sektörler

C) Ülkemizi ilgilendiren diğer konular ve dünyadaki gelişmeler:

1) Olası bir fedaral çözümde Kıbrıs Türkü'nün konumu ve intibakı. Ortaya çıkabilecek yeni iş alanları, gereksinim duyulabilecek insanların öğrenimleri, meslekleri ve lisan durumları.

2) Kıbrıs'ın AT'a katılması durumunda Kıbrıs Türk toplumunun intibakı. Doğabilecek yeni alanlara gereksinim duyulacak insanların öğrenim, meslek ve yabancı lisan durumları.

3) Dünyadaki gelişmeler ve bu gelişmelerin toplumumuza yansıması.

4. AMAÇLAR:

1) Kıbrıs Türk Toplumunun gereksinmesi olan eğitilmiş, nitelikli insan gücünü kazandırmak

2) Herkesi bir iş, bir meslek sahibi yapmak.

3) Kıbrıs Türk Toplumunun olası bir federal çözüme güçlü ve saygın bir biçimde intibakını sağlamak.

4) Kıbrıs Türk Toplumunun dünyadaki gelişmelere ayak uydurabilmesini sağlayarak dünya toplumlar ailesi içindeki saygın yerini kazandırmak.

5) Kıbrıs Türk insanını dünyada saygın bir biçimde kabul görecek öğrenim, meslek ve lisanla donatmak.

6) Kıbrıs Türk insanına aşağıdaki nitelikleri kazandırmak.

a) Şövenizme ve her türlü dinsel gericiliğe karşı olmak. Laikliğe inanmak ve savunmak.

b) Sömürgeciliğe, faşizme, tek parti yönetimine ve her türlü diktatörlüğe karşı olmak. Demokrasiye, insan haklarına inanmak ve savunmak.

c) Savaşa karşı olmak. Barışa inanmak ve barışı savunmak.

d) Yurdunu, doğayı ve çevreyi sevmek, korumak ve geliştirmek.

e) İnsanları ve insanlığın ortak evi dünyayı sevmek ve korumak.

f) Bilime ve sanata değer vermek. Bilim adamlarına ve sanatçılara saygı duymak.

g) Özgür düşünceli olmak. Haklarını bilmek, onları kazanmak ve korumak için mücadele edebilmek.

E. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

Alternatif Eğitim Sistemi:

Temel Prensipler:

1. Eğitimin her kademesi parasız olmalıdır.
2. Eğitim 15 yaşına kadar zorunlu olmalıdır. (Öyledir.)
3. 18 yaşına kadar her türlü eğitim devlet eliyle ve Eğitim Bakanlığı kanalıyla yürütülmelidir.
4. Eğitim; öğretmen, öğrenci ve velilerin katılımı ile katılımcı ve

demokratik olmalıdır.

5. Eğitim Bakanlığı yaygın eğitimi denetleyebilmeli ve yönlendirebilmelidir.

Örgün Eğitim:

Okul öncesi eğitim ve anaokulları:

1. Bütün belediyelerde Eğitim Bakanlığı-Yerel Yönetim İşbirliği ile kreşler açılmalıdır.

2. Daha küçük yerleşim yerlerinde merkezi kreşler açılmalıdır.

3. Bütün belediyelerde anasınıfları ilkokullardan ayrılıp anaokulları açılmalıdır.

4. Daha küçük yerleşim birimlerinde merkezi anaokulları açılmalıdır.

5. Kreşlerin ve anaokullarının binaları, bahçeleri ve mefruşatı çağdaş ve bu amaca hizmet edecek biçimde olmalıdır.

6. Anaokullarında görev yapacak öğretmenler hizmet içi eğitimle bu amaca uygun olarak yetiştirilmelidir.

Bu konuda gönüllü öğretmenlere yurt dışı burslar sağlanmalıdır.

7. Anaokullarında ve kreşlerde hizmet verecek personelin sayısı artırılmalı, tümü hizmet içi eğitimden geçirilmelidir.

8. Kreşlerin ve anaokullarının belirlenmiş özel doktorları ve sağlık görevlileri olmalıdır. Bunlar kendilerine ayrılacak belli sayıda kreş ve anaokulunu periyodik olarak taramalı arandığı zaman kreş ve anaokuluna gelip hizmet verebilmelidir.

9. Kreşlere ve anaokullarına gerekli olacak araç-gereç ve malzeme eksiksiz olmalıdır.

10. Kreşlerde ve anaokullarında çocuklara toplum içinde yaşamayı öğretecek ve onların yaratıcı yönlerini geliştirecek bir program uygulanmalıdır.

İlkokullar:

1. Küçük köy ilkokulları büyük merkezi okullar oluşturacak şekilde birleştirilmeli, birleştirilmiş sınıf olayına son verilmelidir.

2. Okul binalarının ve bahçelerinin yetersizliği dikkate alınarak kent okullarının belli bir sayının (500'ün) üstüne çıkmasını önleyici önlemler alınmalıdır.

3. Tüm ilkokullarda lâboratuvar, resim-el işi atelyesi, müzik salonu, kütüphane, televizyon, video ve bilgisayar odası gibi oda-

lar eksiksiz bulunmalıdır.

4. Okul binaları ve mefruşatı modern çağdaş ve rahat kullanımlı olmalıdır.

5. Okul bahçelerinde öğrencilere yeterli oyun alanları bulunmalıdır.

6. Okul bahçelerinde çocukların çiçek, sebze ve ağaç yetiştirmesine elverişli alanlar ve araç gereç bulunmalıdır.

7. Her okulda derslerin yürütülmesine yardımcı yeterli araç gereç bulunmalıdır. Bu amaçla Eğitim Bakanlığı bünyesinde bir "Ders Araçları Yapım Merkezi" oluşturulmalıdır.

8. Eğitim Bakanlığı bünyesinde bir video kaset arşivi kurulmalıdır. Bu arşiv değişik kaynaklardan sağlayacağı filmlerle bizzat kendi hazırlayacağı yerel kasetleri isteyen okullar için çoğaltabilmelidir.

9. Teftiş sistemi yeniden düzenlenerek ilgili dairelere bağlanmalıdır. Eğitimdeki değişikleri ve yenilikleri izleyen "Öğretmen Danışma Merkezi" oluşturulmalıdır. Bu merkezin değişik yerleşim yerlerinde açılacak şubeleri ile öğretmenlere danışmanlık hizmetleri verilmelidir.

Öğretmenlerin anlatımına, öğrencinin ezberciliğine dayalı sistem yerine iş, deney ve gözleme dayalı bir sistem oluşturulmalıdır. Çocukların yaratıcılıkları ve üretkenlikleri teşvik edilmelidir. Çocuklara kitap okuma zevki aşılanmalı ders dışı kitaplar okumaları teşvik edilmelidir. Özgür tartışma olanakları yaratılarak özgürce tartışmaları sağlanmalıdır.

10. Her ilkokulun doktoru ve sağlık görevlileri olmalıdır. Bu görevliler kendilerine ayrılacak belli sayıda ilkokulu periyodik olarak taramalıdır. Gerektiğinde okula çağrılabilmelidir.

11. Her ilkokulda çocukların psikolojik sorunlarına özel olarak yardımcı olabilecek, çocukları ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirecek rehber öğretmenler olmalıdır.

12. Her ilkokulda B. E., Müzik, Resim-El İşi, Ev İdaresi, İngilizce gibi özel dersler için özel ders öğretmenleri bulunmalıdır. 4., 5. ve 6. sınıflarda sınıf öğretmenliği yerine ders öğretmenliği uygulamasına geçilmelidir.

13. İlkokullarda uygulanacak müfredat programları değiştirilmelidir. Gereksiz bilgilerle yükleme yapılması yerine gerekli öz

bilgiler verilmeli ve öğrenciler araştırmaya teşvik edilmelidir. Barış, demokrasi, insan hakları, çevre sevgisi ve çevre bilinci verilmelidir. Bütün ders kitapları yerel olarak hazırlanmalıdır.

14. İlkokullardaki öğrenim süresi yeniden 6 yıla çıkarılmalıdır. Son sınıfta uygulanaack programla ve rehber öğretmenler yardımıyla öğrencilerin ilgi ve yetenekleri saptanmalıdır. Bu saptama sonucunda Okul-Veli işbirliği ile öğrencinin yönlendireceği alanla orta eğitim kurumu belirlenmelidir.

15. İlköğretimden orta eğitime geçişte herhangi bir sınav veya sınırlama getirilmemelidir. Öğrenciler okul-veli işbirliği ile yönlendirildiği (diğer bir deyişle istediği) orta eğitim kurumuna kayıt yaptırabilmelidir.

16. Kolej sınavları ile birlikte özel ders olayı, ek ders kursları ortadan kalkmalıdır. Öğrenciler bir yarış atı durumundan kurtarılmalıdır. Çocuklara oyun oynayacak, çocukluğunun mutluluğunu yaşayacak zaman tanınmalıdır. Çocukların okul dışı zamanlarını geçirebilecekleri modern çocuk siteleri oluşturulmalıdır. Bu sitelerde öğrencilerin araştırma yapabilecekleri kütüphaneler ve okuma salonları olmalıdır.

Yine bu sitelerde uzman kişiler yönetiminde spor, müzik, resim, elişi, bale, folklor, tiyatro, seramik, bilgisayar, fotoğrafçılık, pulculuk gibi etkinlikleri yapmalarına olanak sağlanmalıdır.

Orta Eğitim:

1. Orta eğitim; öğrencileri yüksek öğrenime ve mesleğe hazırlayacak biçimde yeniden organize edilmelidir. Bu amaçla okullar 4 bölüme ayrılmalıdır.

a) Klâsik ortaokullar - liseler

b) Yabancı dilde öğretim yapan ortaokullar - liseler

c) Teknik ortaokullar - liseler

d) Uygulamalı meslek okulları (orta ve lise bölümleri ile)

2. Bütün orta eğitim kurumlarına kayıtlar sınavsız olmalıdır.

3. Ortaokulların birinci yılında ve birinci yıl sonunda bütün ortaokullar arasında yatay geçiş serbest olmalıdır.

Ortaokul bölümlerinden mezun olduktan sonra Klâsik liselerle yabancı dilde öğretim yapan okullar arasında geçişler serbest olmalıdır. Aynı şekilde teknik okullarla, uygulamalı meslek okullarının uygun bölümleri arasında orta okul sonrası geçişler serbest

olmalıdır.

4. Tüm orta eğitim kurumlarının binaları, okul bahçeleri, atelyeleri, lâboratuvarları, bilgisayar merkezleri, video, televizyon salonları, müzik salonları ve diğer uygulama alanları çağdaş, yeterli ve amaca hizmet edebilecek durumda olmalıdır.

5. Her okulun belirlenmiş doktorları ve sağlık görevlileri olmalıdır. Bunlar kendilerine ayrılacak belirli sayıda okulu belli periyodlarla tarayacakları gibi arandıkları zaman okula gelebilmelidirler. Her okulda öğrencilere psikolojik danışmanlık hizmetleri verecek uzman ve rehber öğretmenler bulunmalıdır.

A) Klâsik ortaokullar ve liseler:

1. Klâsik ortaokullar ve liseler bir binada olmalı ve programlarını bir bütünsellik içerisinde düşünerek uygulamalı.

2. Günümüzde ne ortaokul ne de lise diploması insanı bir iş sahibi yapmaya yetmez. Bu nedenle bu okullarda amaç diploma değil öğrencilerin onları meslek sahibi yapacak bir yüksek öğretim kurumuna kayıt yaptırabilmeleri olmalıdır.

3. Sınav sistemi değiştirilmelidir. Öğrenciler sınıf geçmek için değil, üniversiteye kayıt yaptırabilmek için yeterli olacak belli sınavları vermeye çalışacaklar.

Örnek:

G. C. E sistemine benzer bir sistem getirilmelidir. Türkçe, Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Tarih, Coğrafya, İngilizce gibi temel derslerden bir kısmını, tercih edilen üniversite ve fakülteye göre verme zorunluğu olmalıdır. Değerlendirmeler A, B, C, seviyeleri biçiminde olmalıdır. Rehber öğretmenlerin yardımı ile öğrencilerin ilgi ve yetenekleri belirlenmeli ve ortaokul son sınıfta tercih edilecek ağırlıklı programlar belirlenmelidir. Lisede bu ağırlıklı programlar izlenmelidir. Lisede bu sınavlar verilmeye başlanmalıdır. Öğrenciler geçmediği veya seviyesini yükseltmek istediği zaman sınava yeniden girebilmelidir. Sınavlar yılda 2 kez tekrarlanmalıdır.

Resim ve müzik dersleri tercihil olmalıdır.

Din dersleri, isteyen ailelerin çocuklarına okutulmalıdır.

4. Böyle bir sistemin üniversiteye kayıt için yeterliliği KKTC'deki üniversitelere ve YÖK'e kabul ettirilmelidir.

B) Yabancı dilde eğitim yapan ortaokullar - liseler:

Yabancı dilde eğitim yapan Orta Eğitim Kurumlarında program ve sınav sistemi klâsik ortaokullar ve liseler gibi olmalıdır. Yalnızca bu okullarda dersler ve sınavlar yabancı dilde yapılmalıdır.

Bu okullarda öğrenim gören öğrencilerden yüksek öğrenimini yabancı ülkelerde (İngiltere, ABD vb.) sürdürmek isteyenlere ayrı programlar uygulanmalıdır. Bu amaçla gerekli sınavları verenler, başka herhangi bir sınava gerek olmadan KKTC ve Türkiye'deki üniversitelere kayıt yaptırabilmelidirler.

C) Teknik Ortaokullar - Liseler:

1) Bu okullarda amaç öğrencileri hem mesleğe hem de yüksek öğrenime hazırlamak olmalıdır.

2) Halen var olan teknik liseler ve ticaret liseleri bu grupta yer almalı ve kendi orta bölümlerini açmalıdır.

3) Bu okullarda programlar meslek ağırlıklı ve yüksek öğrenim ağırlıklı olmak üzere iki ayrı başlık altında yürütülmelidir. Yüksek Öğrenim ağırlıklı programları başarı ile tamamlayanların diplomaları Teknik Yüksek Öğrenim için yeterli kabul edilmelidir.

D. Uygulamalı Meslek Okulları:

1. Bu okullar bütün iş alanları ve mesleklerde toplumun gereksinmesi olan kalifiye insan gücünü yetiştirmek amacıyla oluşturulmalıdır.

2. Halen var olan OTEM, Ebelik ve Hemşirelik Okulu, Çıraklık Eğitim Merkezi, Tarım Meslek Lisesi, orta bölümlerini oluşturarak bu grupta yer almalıdır. Bunların dışında terzilik, berberlik, ayakkabıcılık, demircilik, makinistlik, dülgerlik, yapıcılık, marangozluk v. b. mesleklerle konfeksiyon, diğer sanayi dalları ve ticaret sektörüne gerekli ara elemanları yetiştirecek bölümleri içerecek okullar oluşturulmalıdır.

3. Bu okulların tümü orta ve lise bölümlerini birarada oluşturmalıdır. Okullar oluşturulurken uygulamanın kolaylıkla yapılabileceği bölgeler seçilmelidir. Tarım ve hayvancılık okullarının çevresinde gerekli uygulama alanları örnek çiftlikler biçiminde oluşturulmalıdır.

4. Öğrenciler gruplara ayrılarak bir kısmı okulda ders görürken, diğer bir kısmı da belli periyodlarla okulun tespit edeceği iş yerlerinde uygulama yapmalıdır.

5. Bu okulların orta bölümünü tamamlayanlara "Kalfa" belgesi

verilmelidir. Lise bölümünü tamamlayanlara "Usta" diploması verilmelidir.

6. Bu okullardaki öğrenciler uygulamaya çıktıkları zaman Sosyal Sigorta primleri ve diğer sosyal güvenlik primleri yatırılmalıdır.

Bu öğrenciler mezun olduktan sonra işyeri açabilmeleri için faizsiz kredilerle desteklenmelidir. Kendi işyerini açamayacak olanların mesleğine uygun işyerlerinde yetiştirilmeleri için Okul-Bakanlık işbirliği ile gerekli organizasyon yapılmalıdır.

ÖZEL EĞİTİM:

1. Özel Eğitime gereksinme duyanların bu gereksinmesini karşımamak üzere açılan okullar Eğitim Bakanlığı dışında hiçbir merciin yönetimine devredilmemelidir.

2. Bu başlık altındaki "Lâpta Sağırlar Okulu", "Zihinsel Özürlüler Okulu", "Spastikler Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi" okullar İlköğretim Müdürlüğü'ne bağlı bir birim altında toplanmalıdır.

3. Bu okullar geliştirilmeli, gerektiğinde yeni okullar açılmalıdır. (Görmezler ve diğer özürlüler için)

4. Ülkemizde özel eğitime gereksinme duyan çocukların saptanması büyük bir titizlikle yapılmalı ve bu merkezlerde eğitim görmeleri sağlanmalıdır.

5. Bu merkezlerde eğitim gören çocuklardan yapabilecek olanların ücretsiz olarak "Meslek eğitimi" veya "Yüksek öğrenim" yapmaları sağlanmalıdır.

YÜKSEK ÖĞRENİM:

1. KKTC'deki üniversitelerde olmayan fakülteler açılmalıdır.

2. BM'nin ve UNESCO'nun desteği ile kurulacak modern, çağdaş bir Kıbrıs Üniversitesi'ne Rumlarla eşit koşullarda ortak olunmalıdır.

3. Türkiye'deki üniversitelere Kıbrıslı öğrencilerin girişi, yapılacak anlaşmalarla ayrı bir sisteme bağlanmalıdır.

4. Yüksek öğrenime giriş sorunu mutlaka çözülmelidir. Bunun için G. C. E sınav sistemine benzer bir sınav sistemi getirilmelidir.

5. Üniversiteler, özgür düşünce ve özgür tartışma ortamı içerisinde bilim üreten merkezler olmalıdır.

6. Kıbrıs ve Türkiye'deki üniveritelerde öğrenciler parasız eğitim görmeli, Devlet bursları ile desteklenmelidir.

7. Türk Öğretmen Koleji, Kıbrıs koşullarına uygun öğretmen ye-

tiştiren eski konumuna getirilmeli, özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. TÖK'ün yöneticileri ve öğretim görevlileri, Kıbrıslı eğitimciler olmalıdır. Bu amaçla burslar verilerek gerekli elemanlar yetiştirilmelidir.

Hizmet İçi Eğitim:

1. Kamu Görevlileri ve öğretmenlerin mesleklerindeki başarılarını artırmak için düzenli bir biçimde hizmetiçi eğitim kursları düzenlemelidir. Kamu görevlilerine yönelik sürdürülen yabancı dil kursları öğretmenler için de düzenlenmelidir. Çeşitli seviyelerde düzenlenecek bu kurslara öğretmenlerin katılımı teşvik edilmelidir.

2. Her hizmetiçi eğitim kursundan sonra kursiyerlere başarı belgeleri verilmeli ve bu belgeleri terfilerde dikkate alınmalıdır.

3. Hizmet içi eğitimde arzulanan azami verimin sağlanabilmesi için gerektiğinde yurtdışından uzmanlar getirilmelidir.

4. Kendi alanında, bilgilerini artırmak, uzmanlaşmak isteyen öğretmenlere ve kamu görevlilerine yurt dışında öğrenim ve kurs görme olanakları sağlanmalıdır. Bu süre içinde ödenekli izinli sayılmalı, devlet bursları ile desteklenmelidirler.

Yaygın Eğitim:

1. Dil-Ticaret Gece Enstitüsü, Biçki-Dikiş-Nakış Kursları yaygınlaştırılarak sürdürülmelidir.

2. Ticaret, Bankacılık, Sigortacılık, Sekreterlik kursları düzenlenmelidir.

3. Tarım ve Hayvancılık sektöründe bitki ve hayvan sağlığı, hastalıkları ve ilâç kullanımı konusunda kurslar düzenlenmelidir. Tarım ve Hayvancılık alanında her türlü ilâç kullanımı ve insan sağlığına etkileri konusunda üreticiler bilinçlendirilmelidir.

4. Kanser, AIDS ve diğer bulaşıcı hastalıkların erken teşhisi ve koruyucu önlemler konusunda halkı bilinçlendirmek için sağlık ve ilk yardım kursları düzenlenmelidir.

5. Halka çevre bilinci ve çevre sevgisini aşılamak, çevrenin korunup geliştirilmesini sağlamak için kurslar düzenlenmelidir.

6. Trafik kuralları ve bu kurallara uyulması konusunda kurslar düzenlenmelidir.

7. Tüketicileri bilinçlendirici tüketici kursları düzenlenmelidir.

8. İster yaptıkları iş gereği ister günlük yaşamda insanların bir-

birlerine karşı kibar, insanca ve sevgi-saygıya dayalı davranışlar geliştirmelerine yardımcı olacak Davranış Kursları düzenlenmelidir.

9. Yaygın eğitimde kurslar dışında, konferans, seminer, panel, radyo, televizyon, yazılı basın, afiş, el broşürü v. b araçlardan yararlanılmalıdır.

NOT:

Bu rapor bir ön taslak biçiminde olup, KTÖS yetkili kurullarında tartışılacaktır. Öğretmenlerin ve Eğitimcilerin görüşleri ışığında eklemeler çıkarmalar ve değişiklikler yapılacaktır.

KIBRIS TÜRK VETERİNER HEKİMLER SENDİKASI (VET.HEK.SEN.)

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Veteriner Hekimler Sendikası (Vet. Hek. Sen.)

Rapor tarihi: 20 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan Eğitim Çalışmaları:

D. Problemler:

1. Kıbrıs Türk Millî Eğitimine yeni bir şekil ve çağdaş bir yön vermek içn başlatmış olduğunuz Eğitim Şûrası çalışmalarına çeşitli kuruluşların değişik görüşleri kaynak teşkil edecektir. K. T. Veteriner Hekimler Sendikası olarak böyle güncel ve tüm toplumumuzu temelde ve özde ilgilendiren, eğitimimizin yarınlarına temel oluşturacak bu çalışmalara zevkle katıldığımızı belirtmek isteriz ve devamla madem ki konu millî eğitimimizin çağdaşlığı üzerindeki görüş ve önerilerdir o halde hemen sormakla başlayalım "Talim ve Terbiye Dairesi" ismine de çağdaş bir isim düşünür müsünüz? Bu daire ne talimi veriyor? Nasıl terbiye ediyor?

2. Çağdaşlık istatik bir olay değildir. 10 yıl önce çağdaş kabul edilen kararlar, yöntemler, bugün artık çağdışı kalabiliyor, dolayısı ile bugün çağdaş kabul edeceğimiz kararlar da 5-10 yıl sonra güncelliğini yitirecektir. Dolayısı ile millî kültürümüz yanında dünyadaki değişiklikleri de çok yakından takip etmek gerekmektedir. Konu ister temel eğitim, ister tıp, ister mühendislik isterse veteriner hekimlik olsun çağdaş düzeye veya uygulamalara iki şekilde ulaşılır. Önce araştırmalara inançla geniş maddi kaynak ayırmak veya uygulamaları literatür yayınlarından veya uygulamalı eğitimlerden elde etmektedir.

3. Eğitimde bilginin genişliği sonsuzdur. Tek bir konuyu öğrenmeye insan ömrü yetmemektedir, bu nedenle verilecek bilgi seçilerek verileceğine göre en lüzumlusu ve gerektiği kadar olmalıdır.

4. Bizde şu an genelde liseyi bitiren yeni nesiller, aile-nüfus plânlamasını bilmiyorsa, hiçbir müzik âleti çalamıyorsa, resimden anlamıyorsa, daktilo-bilgisayar kullanamıyorsa, hiçbir spor dalıyla ilgisi yoksa, hatta okulda öğrenmesi gereken dersler içinden hem öğrenciler, hem ana-babalar özel dersler peşinde zaman harcıyorsa durumumuz açıkca ortaya çıkmış olur.

5. Biz şu andaki milli eğitimimizin kapsamını şöyle özetleyebiliriz:

a) Ana sınıflar + İlkokul eğitimi

b) Orta eğitim (orta-lise)

c) Kolejler, ara sınıflarda, üniversiteye giriş için özel dersler veya dersanelerin durumu

d) Üniversite eğitimi

e) Üniversite sonrası, üniversite üstü eğitim veya mesleki eğitimler

E. Çözüm Önerileri:

İlgili konulara şöyle açıklık getirebiliriz.

1. Ana sınıfları çok yetersizdir. Bunların daha çok yaygınlaştırılması ve sağlık konumlarının yerleştirilmesi.

2. Orta eğitim programları;

(a) Orta eğitim programları o şekilde hazırlanmalı ki çocuklar derslerini öğrenebilmek için hiçbir şekilde özel ders alma ihtiyacı duymasın. Özel ders verme geleneği tamamıyle kaldırılsın.

(b) Orta öğretimde KKTC çocuklarının çok daha geniş bir genel bilgi ve genel kültüre sahip olarak yetişmeleri yönünde köklü bir program değişiklikleri yapılsın.

(c) Orta eğitimde de çocukları branşlara yöneltecek seçmeli dersler artırılsın. Örneğin sosyal bilgilerle ilgili bir meslek seçmek isteyen bir öğrenci ağır fen dersleri ve matematik yerine sürekli sosyal dersler ve yabancı dil eğitimi görsün.

(d) Orta eğitim programlarındaki gereksiz dersler ayıklansın. (Din dersi, Askerlik dersi, İngiliz tarihi v. b.)

(e) Fakülte eğitimi öncesi ya da lise düzeyinde ülke ihtiyaçlarına paralel SANAT OKULLARI genişletilsin.

(f) Bizim gibi ülkeler araştırmalar için sonsuz veya geniş parasal kaynak ayıramayacağına göre Eğitimimize ve bize kaynak olacak yabancı yayınlar veya kurslar için gerekli olan yabancı dil

eğitimine sonsuz önem verilmelidir.

(g) Arzu eden gerekli fazladan bilgiyi kaynaklardan bulabilecek şekilde eğitilmeli veya ilgi duyan seçtiği bölüme göre eğitim görmeli.

3. Bu kısım genelde özel dersler içindir;

Bizlerin üniversite eğitimi büyük çoğunlukla Türkiye'de yapılmaktadır. Ve zorunlu olarak o sisteme uyma gereği doğuyor. Biz temelde ve özde özel derslere karşıyız. Şöyle ki;

Kalite yönünden eğitim eşitliği verilmeyen öğrenciler eşit şartlarda yarıştırılıp sözde iyileri seçiliyor.

Bu tür sınav gerçek kabiliyetleri ortaya çıkarmıyor, dersanelerde özel olarak yüzlerce benzeri soru çözülerek yapay bir başarı sağlanıyor. Çocuk-genç düşünen, araştıran, sonucu bulup tartışabilen bir beyin fonksiyonu da almıyor.

4. Üniversite eğitimi;

Genelde bizim ülkemizin dışında bir olaydır. Önerebileceğimiz burdaki üniversitelerde bölümlerin çoğaltılması ve verilen eğitimin diğer ülkelerde de geçerli sayılması, bunun için de belli bir standartın sağlanması. Türkiye'de belli kontenjanların sağlanması.

5. Üniversite üstü eğitim veya meslekî eğitim;

İlgili bakanlıklarca kendi teknik ve sağlık personeli için başta Türkiye olmak üzere diğer ülkelerde de Post Graduate eğitimi için (İhtisas, doktora, uzmanlık) kontenjanları temin etme çalışmaları yapılıp sonuçlandırılsın. (İç eğitim olarak veteriner hekimlikte bu çok gerekli, çünkü birçok yeni uygulama ve lâboratuvar yöntemlerini bu eğitimlerle kazanıyoruz. Bugüne kadar Almanya'nın sağladığı burslardan yararlanıldı fakat şu an bu imkânlar durmuştur. Aynı imkânlar Türkiye'de yaratılabilir.)

Özet olarak;

-Eğitimde kalite yönünden tüm eğitim birimlerinde standart sağlanması.

-Yabancı dil eğitimi kesin biçimde yaşama geçirilsin.

-Eğitimimizdeki amaç dünyadaki değişimlere ayak uydurabilecek bilgili-yetenekli insan yetiştirmek olmalıdır.

BÖLÜM IV
KAMU KURUMU NİTELİĞİNDEKİ KURULUŞLAR

-Kamu Hizmeti Komisyonu
-Kıbrıs Türk Denizcilik Ltd. Şti.
-Kıbrıs Türk Sanayi İşletmeleri Holding Ltd. Şti.
-Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri
-Türk Ajansı Kıbrıs (TAK)
-Vakıflar ve Din İşleri Dairesi

KAMU HİZMETİ KOMİSYONU

Raporu tanzim eden: Kamu Hizmeti Komisyonu
Rapor tarihi: 6 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

Komisyonumuzca yapılan yazılı ve sözlü sınavlarda karşılaşılan durumlar muvacehesinde, ele alınmasında yarar gördüğümüz bazı hususlar yazımız ekinde özet halinde belirtilmiştir.

E. Çözüm önerileri:

1. Bilgisayar çağı olarak tanımlanan bu devrede Bilgisayar derslerinin örgün eğitim içinde zorunlu ders olarak okutulması kaçınılmazdır.

2. İngilizce bilen Kamu Görevlilerinin ve Kamu Görevlisi adayların sayıları gün geçtiktçe azalmakta ve Hizmet Şartlarında aranan İngilizce düzeyinde bilgi sahibi aday bulmakta güçlük çekilmektedir. Bir önlem olarak, yüksek öğrenim yapmayacak Kamu Görevlisi adaylarına Maarif Sertifikası'na ek olarak daha yüksek düzeyde ikinci bir İngilizce Sınavı konmalı ve ayrıca bu sınavda başarılı olanların başvuracakları Kamu Görevinin hizmet koşullarına bu sınavda başarılı olma koşulu eklenmelidir.

3. Devlet, özellikle yabancı dilde ihtiyaç duyulan sahalarda istenilen nitelikte eleman yetiştirmek üzere burslar temin etmelidir.

4. Gazimağusa Türk Maarif Koleji, Girne 19 Mayıs Türk Maarif Koleji, Güzelyurt Türk Maarif Koleji ve Bayraktar Türk Maarif Kolejlerinin lise bölümlerinin kapatılması ve lise sınıflarına geçecek öğrencilerin öğretmen yönünden tam kapasiteli Lefkoşa Türk Maarif Koleji'nde toplu halde tedrisat görmelerinin öğretim birliği, ekonomi ve eğitim yönünden daha faydalı olacağı görüşünün tartışılıp bir karar bağlanması kaçınılmazdır.

5. Daktilografi ve Stenografi konularında yetişmiş eleman sayısının, talebi karşılayacak büyüklükte olmadığı gözlenmekte olduğu nedenle, okullarımızda bu derse karşı duyulan ilginin motive edilmesi gerekmektedir.

6. Kamu Görevlisi adaylarının Kıbrıs Türk Mücadele Tarihini yeterince bilmedikleri görülmekte olduğundan bu konuda ciddi program düzenlemeleri yapılmalıdır.

7. Yaygın eğitim alanında gece kurslarının nicelik ve niteliği optimum düzeye çıkarılmalıdır.

8. Eğitim sorunlarına radikal bir çözüm getirmek üzere örgün eğitim kurumlarında "Tam gün eğitim"e geçilmelidir.

KIBRIS TÜRK DENİZCİLİK LTD. ŞTİ.

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Denizcilik Ltd. Şti.
Rapor tarihi: 25 Mart 1991

A. Kuruluşumuz mevzuatlarında yeralan eğitime ilişkin hükümler:

Şirketimizin ana sözleşmesinde belirtilen (Gemi işletmeciliği, acentelik, brokerlik, tersane işletmeciliği gibi) işlerin tedviri hususunda, Şirket Personel Yönetmeliği uyarınca ve Yönetim Kurulu kararıyle personel eğitilebilir.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Şirketimiz bugüne kadar muhtelif zamanlarda personelinin bir kısmını yurt içi ve yurt dışı kurs ve seminerlere göndererek bilgilerini artırmalarını sağlamıştır. Bununla birlikte gerekli görülen hallerde personel eğitimine devam edilmektedir.

Ayrıca, Şirketimiz iki ortaokul mezunu öğrencimizi 1986-1990 öğretim yıllarında tüm eğitim giderlerini karşılayarak İstanbul Anadolu Denizcilik Meslek Lisesi'nde okutmuştur. Bu öğrenciler askerlik görevlerini tamamladıktan sonra Şirket gemilerinde çalıştırılabileceklerdir.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Şirketimizce şu anda eğitime ilişkin bir plânlama olmamakla birlikte, yukarıda bahsedildiği üzere gerekli görülen hal ve zamanlarda personel eğitimi cihetine gidilebilir.

D. Problemler:

Şirketimizin iştigal ettiği konularda ve bilhassa gemi adamı ve deniz işletmeciliği dallarında vasıflı eleman kıtlığı çekilmektedir.

E. Çözüm önerileri:

Denizcilik Meslek Lisesi ve Yüksek Denizcilik Okulları açılarak gerekli elemanların yetiştirilmesi.

KIBRIS TÜRK SANAYİ İŞLETMELERİ HOLDİNG LTD. ŞTİ.

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Sanayi İşletmeleri Holding Ltd. Şti.

Rapor tarihi: 5 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

Bir çocuk doğar doğmaz eğitimi de başlar. Çocuğa gösterilecek sevgi, ona verilecek değer ve güven duyguları; onun karakterini oluşturacak manevi değerlerdir. Bu aile içi eğitim, çocuğu bir hamur gibi yuğuracak, şekillendirecek ve onun saf, temiz, duygu ve düşüncelerini doğruya, güzele doğru yönlendirecektir. Demek ki okul öncesi bu eğitimde, çocuğun ilk eğitmenleri olan anne-babalara çok önemli görevler düşmektedir. Bu önemli görevlerin, yerine getirilebilmesi için aileler çocuk yetiştirme konusunda bilinçlendirilmelidir. Kanımca, köylerimizde ve kentlerimizde, yetkililer tarafından anne-babalar için düzenlenecek "Okul öncesi çocuk eğitim ve çocuk psikolojisi" konulu konferanslar, sempozyumlar, paneller ve sohbetler; ailelerin çocuk eğitimi konusunda bilinçlendirilmesi açısından çok yararlı olacaktır.

Çocukları topluma yararlı kılacak, onların yeteneklerini geliştirip yönlendirecek, bilgi, kültür ve eğitim yuvaları, okullarımızdır. Acaba okullarımız ve okullarımızda uygulanan öğretim sistemi amaçlarımıza ne dereceye kadar hizmet vermektedir? Acaba şu anda okullarımızda uygulanmakta olan, yıllar öncesinin ezberci ve uygulamasız eğitimi, çocuklarımıza ne dereceye kadar yarar sağlamaktadır?

Acaba, üniversiteler hedef tutularak öğrencilere yaptırılan maraton koşularının ülkemiz ekonomisine ne yararları olacak? Bu tek amaçlı eğitim sistemi, katılaşmış ve klişeleşmiş kurallar dışına çıkamaz mı? Yani eğitim sisteminde, kompüter çağının gerektirdi-

ği atılımlar yeni düzenlemeler yapılamaz mı?

E. Çözüm önerileri:

Bizce eğitim, içinde yaşanılan memleket koşullarına ve ihtiyaçlarına hizmet verdiği sürece yararlıdır. Memleketimiz küçük bir adadır. En önemli gelir kaynağı turizm ve hafif sanayidir. Bu alanlarda çalışacak elemanlara şiddetle ihtiyaç vardır. Bu elemanlar, nasıl yetiştirilmelidir?

Kanımızca, ortaokuldan sonra belli bir ortalamayı tutturamayan veya yüksek tahsile gitmek istemeyip çalışma hayatına atılmak isteyen gençlere, turizm ve sanayi dallarında yetişebilecekleri olanaklar sağlanmalıdır.

Bu olanaklar nasıl sağlanabilir? Devlet bu sahalara gerekli yardımı ve kolaylığı sağlamalıdır. Buna karşılık işveren de bu gençleri genç yaşta işe alıp gerekli pratik bilgiyi vermelidir. Eğitim Bakanlığı da bu gençlere teorik bilgiler vermek için haftada 1 gün eğitim kursları uygulamalıdır. Bugün bu sistem İngiltere'de başarı ile uygulanmaktadır.

Eğer bu tür bazı düzenlemeler, Devletin desteği ile yapılamazsa, lise ve üniversite mezunu gençlerimizin bazıları işsiz beklerken, bazıları da devlet dairelerine gereksiz yere doldurulacaklardır.

Devlet, işveren ve eğitim mekanizmaları çarklarının uyum içinde dönmesini umar, genç Cumhuriyetimizi yaşatacak gençlerimize yararlı eğitim olanaklarının sunulmasını temenni ederiz.

KIBRIS TÜRK TURİZM İŞLETMELERİ

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri Genel Müdürlüğü

Rapor tarihi: Mart, 1991, Girne

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarda yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri Ltd. Şti. Personel Yönetmeliği'nin III. Bölümü'ndeki Madde 31, 32 ve 33 hizmet içi eğitimin ne şekilde plânlanacağı ve programlanacağı belirlenmektedir.

Yönetmeliğin bu maddeleri ve ülke turizminin yetişmiş elemanlara olan ihtiyacı gözönünde bulundurularak her yıl eğitim programları yapılmakta ve uygulanmaktadır.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

KKTC'de Otelcilik ve Turizm Eğitim Merkezi (OTEM) her yıl Turizm Sektörü' ne yetişmiş elemanlar sağlamaktadır. Bunlara ilâve olarak, K. T. T. İşletmeleri'nin vermiş olduğu eğitim hizmetleri de bulunmaktadır.

Bu hizmetler çerçevesinde;

1) K. T. T. İşletmeleri ortağı olan Turban Turizm A. Ş. (1989 yılına kadar TC Turizm Bankası A. Ş.) ile ortaklaşa hazırlanan eğitim programları dahilinde, 1984 yılından itibaren (Bazı yıllarda Kıbrıs geneline yönelik) Şirket personeline çeşitli dallarda işbaşı eğitim çalışmaları yapılmıştır.

2) Turban Turizm A. Ş. 'nin Türkiye'deki eğitim programlarına Kıbrıs da dahil edilerek, düzenlenen kurs ve seminerlere K. T. T. İşletmeleri otellerinden ve diğer turizm tesislerinden elemanların katılmaları sağlanmıştır.

3) Ülkemize gelen yabancı turistlere daha iyi hizmet verilebilmesi için Şirket bünyesi içerisinde düşük sezonlarda her yıl lisan kursları düzenlenmektedir.

4) Otelcilik ve Turizm Eğitim Merkezi (OTEM)'de ve Turizm dallarında eğitim veren öğretim kurumlarındaki öğrenciler de eğitimlerinin bir gereği olarak stajlarını K. T. T. İşletmeleri tesislerinde eğitilerek yapmaktadır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Her yıl olduğu gibi 1991 yılında da olanaklar çerçevesinde, Şirketimiz ortağı Turban Turizm A. Ş. ile Kıbrıs'ta K. T. T. İşletmeleri tesislerinde ve Türkiye'de Turban Turizm A. Ş. tesislerinde işbaşı eğitimlerin yapılması hususunda programlar hazırlanmıştır.

Bu eğitimlerin gerçekleşmesi safhasında Kıbrıs'taki diğer Turizm İşletmeleri tesislerindeki personelin de eğitimlere dahil edilmesi tasarlanmaktadır.

D. Problemler:

1. Geçmiş yıllarda düzenlenen bu eğitim programlarının maliyetleri, K. T. T. İşletmeleri ve şirket ortağı Turban Turizm A. Ş. tarafından karşılanmakta idi. Ancak 1991 yılı başlarında Körfez krizinin sebep olduğu ekonomik dar boğaz ve turist akımındaki azalma belirtileri, 1991 eğitim programının mali külfeti Şirketimizi düşündürmektedir.

2. Şirketimizin düzenlemiş olduğu bu eğitim programları mevcut personelin bilgilerini tazelemeye yönelik kısa süreli eğitimlerdir.

Ancak, Kıbrıs Türk Turzzminde muhtelif sahalarda uzmanlaş mış elemanlara ihtiyaç duyulmaktadır.

3. Otel işletmelerinde önemli bir unsur olan, animasyon programlarını düzenleyecek yetişmiş elemanların bulunmaması turizmin başta gelen eksikliklerinden biridir.

4. Düzenlenen ve düzenlenecek olan eğitim programlarında iyi nitelikli eğitimcilere ihtiyaç duyulmaktadır.

E. Çözüm önerileri:

1. Kıbrıs Türk Turizminin ihtiyacı olan muhtelif sahalarda uzmanlaşmış elemanların eğitimi için Eğitim Bakanlığı tarafından yabancı ülkelerden burslar temin edilmesi.

2. Şirketimizin düzenleyeceği eğitim programlarına Eğitim Bakanlığı'nın da mali destek sağlaması.

3. Turizm dalında öğretim yapan eğitim kurumları, animasyon programı yapabilecek eleman yetiştirilmesine yönelik olarak eğitim yapmaya başlamaları ve/veya bu konuda burslar temin edilmesi.

4. Düzenlenen eğitim programlarında ihtiyaç duyulan iki nitelikli eğitimcilerin konaklama ve iaşe harcamaları şirketimiz tarafından karşılanabilmektedir. Bu gibi harcamalar haricindeki

masrafların Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanması.

5. Radyo ve T. V gibi yerel yayın kurumlarında, halkımıza yönelik olarak, turiste nasıl davranılacağını bildiren eğitim içerikli yayınların yapılması.

TÜRK AJANSI KIBRIS (TAK)

Raporu tanzim eden: Türk Ajansı Kıbrıs (TAK) Müdürlüğü
Rapor tarihi: 5 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Türk Ajansı-Kıbrıs (TAK)'ın 41/1983 sayılı Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Yasası, Müdürlüğe, personele, mesleklerinde yetişmeleri ve ilerlemelerini sağlamak için burslar sağlama, kurslar, hizmet içi eğitimler düzenleme görevi veriyor.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Bu çerçevede ve gerçekte ihtiyaç olduğu için, Muhabirlere lisan ve meslekî eğitim imkânları yaratılmıştır.

Tüm muhabirler ve arzu eden diğer personele, Personel Dairesi'nin denetimindeki İngilizce Eğitim Merkezi'ndeki lisan kurslarına katılma imkânı sağlanmıştır. Söz konusu personel halen bu kurslara devam ediyor. Meslekî eğitim ise Anadolu Ajansı ile imzalanan İşbirliği ve Dayanışma Protokolu çerçevesinde başlatıldı ve devam ediyor. Burada da esas amaç muhabirlerin meslekî bilgilerini tazelemek ve artırmak olmuştur.

Bir süre TAK Merkezi'nde teorik bilgiler verilmesi, örneklemeler yapılması şeklinde süren hizmetiçi eğitim halen Anadolu Ajansı'nın Kıbrıs bürosunda, bilgisayarlı ve fiili şekilde devam ediyor.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Bunun bitiminde, gruplar halinde, muhabirleri, Ankara'ya Anadolu Ajansı Merkezi'ne gönderme plânlanmıştır.

İleriki yıllarda, muhabirlerin lisan bilgilerini geliştirmek için, Londra'ya kurslara gönderilmesi hedefleniyor.

Bu çalışmalar yapılırken, mali ve personel yetersizliği sorunları, istenen hedefe ulaşmayı güçleştiriyor.

Yeterli mali imkân olmadığı için personeli yurt dışına göndererek kısa sürede, yoğun kurslar takip ederek istenen seviyeye gelmesi sağlanamıyor.

D. Problemler:

Personel azlığı nedeniyle de, muhabirlerden bir veya ikisinin eğitimde olduğu sürede, işte sıkışıklığa ve gecikmeye neden oluyor.

Bunu da personelin yoğun ve özverili gayretleriile gidermeye çalışıyoruz.

Hizmeti sürdürürken ihtiyaç duyulan İngilizce bilen eleman konusunu bu şekilde bir derece gidermeye gayret ediyoruz.

Ancak karşılaşılan ve son derece büyük olan diğer bir sorun Rumca bilen eleman azlığıdır.

TAK'da halen, Rumca gazetelerden tercümeleri içeren "Rum Basın Özetleri" bülteni hazırlanıyor.

KKTC'de bu hizmeti sürdürecek eleman sayısı bir eldeki parmak sayısı kadardır ve yaşları ise ortalama 50-55 civarındadır.

Bu nitelikli elemanlar halen TAK, BRT ve TC Büyükelçiliği'nde hizmet veriyorlar.

Bunların yedekleri yok, izne çıkmaları halinde hizmetler büyük oranda etkileniyor.

Bu elemanların hizmetleri sürdüremeyecek duruma gelmeleri halinde, alınacak tedbir. çare yok gibi.

Bu hizmet, Rum komşularımızın, ne yaptıklarını, ne yapmak istediklerini kendi dillerindeki yayınlarından öğrenmek için şarttır.

E. Çözüm önerileri:

Bu nedenlerle, Rumca bilen eleman yetiştirilmesine öncelik ve hız verilmesi gerekir.

Bunun için burs ve iş garantisi gibi teşvik tedbirleri hazırlanabilir.

Ayrıca İngilizce öğrenim ve öğretimine de büyük önem verilmesi elzemdir.

VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ DAİRESİ

Raporu tanzim eden: Vakıflar ve Din İşleri Dairesi
Rapor tarihi: 20 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Bilindiği üzere Vakıflar ve Din İşleri Dairesi, Ahkâmül Evkaf hükümleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anasayasası ve 31/1970 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilât Kanunu'na göre devamlı mecudiyeti olan resmi mühürü bulunan, ayrı tüzel kişiliğe sahip Anayasal bir kamu kuruluşudur.

Kıbrıs Vakıflar İdaresi ise, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi tüzel kişiliği içerisinde yer alan iki kuruluştan birisini teşkil etmektedir. Aynı tüzel kişilik içerisinde yer alan ikinci kuruluş KIBRIS MÜFTÜLÜĞÜ' dür.

Din İşlerinin, emlâk idaresi işlerinin ve işletmecilik faaliyetlerinin etkinlikle yürütülebilmesi için Vakıflar İdaresi ile Müftülük birimleri aynı tüzel kişilik altında, aynı Yönetim Kurulu'na bağlı ve fakat ayrı üniteler olarak oluşturulmuşlardır.

Bu yaklaşım çerçevesinde;

Kıbrıs Vakıflar İdaresi, 31/1970 sayılı kuruluş kanunu ile;

-Tüm mazbut emlâki asaleten idare, idame ve inkişaf ettirmekle,

-Mülhak Vakıfları idare ve kontrol etmek ve inkişaflarını sağlamakla,

-Vakıflara ait tarihî ve mimarî eserlerin tamir, bakım ve muhafazasını sağlamakla,

-Gerek vakfiyelerde ve gerekse kanun, tüzük ve diğer mevzuatla tesbit edilen hayır hizmetlerini ifa etmekle,

-Gelir kaynaklarını en iyi şekilde kullanarak ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmakla görevlendirilirken;

Kıbrıs Müftülüğü'ne, 6/1971 sayılı Din İşleri İdaresi kanunu ile;

-İslâm Dini'nin inançları, ibadet ve ahlâk esasları ile ilgili bütün işleri yönetmek,

-Din ve ahlâk konusunda toplumu aydınlatmak,

-Din eğitimi ile ilgili işleri ilgililerle işbirliği yaparak yürütmek,

-İslâm Dini'ni, Atatürk devrim ve ilkeleri ışığında taassup, gerici ve istismarcı faaliyetler dışında tutmak,

-Hutbeleri, vaazları, dinî günleri, namazları ve vakitlerini tanzim etmek ve

-İslâm dinine girmek isteyenler için gerekli işlemleri yapmak gibi görevler verilmiştir.

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Genel Mevzuatı Kapsamındaki Eğitime İlişkin Hükümler:

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin genel mevzuatı içerisinde eğitime ilişkin çeşitli hükümlere rastlanılmaktadır. Bu hükümleri şöyle sıralamak mümkündür:

1. Personel Mevzuatı Açısından:

a) 31/1970 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilât Kanunu'na dayanılarak çıkarılan "1971 Evkaf Memur ve Müstahdemleri Görev Şartları Tüzüğü"nün 60. maddesi ile 6/1971 sayılı Din İşleri Dairesi Kanunu'na istinaden çıkarılan "1972 Müftülük Memur ve Cami Görevlileri Görev Şartları Tüzüğü"nün 54. maddesi, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi İdare Heyeti'nin saptayacağı koşullar çerçevesinde bir Evkaf Memuru veya Müftülük Memuru veya Cami Görevlisine dış ülkelerde tahsil yapmak maksadıyla izin verilebilmesi hükmünü taşımaktadır.

b) Benzer şekilde, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi (Evkaf ve Müftülük Daireleri) memurlarını kapsamına alan Toplu İş Sözleşmesi'nin 36. maddesi ile de daha yeni ve çağdaş bir mevzuat olan 7/1979 sayılı Kamu Görevlileri Yasası'nın memurlara burs ve kurs hakkı tanıyan 30. maddesi ve memurların hizmet içinde eğitilmelerini düzenleyen 124. maddesi birer mevzuat hükmü olarak benimsenmiş bulunmaktadır.

2. Vakfiye'ler (Vakıfların Kuruluş Senetleri) Açısından:

Eğitim amaçlı olarak kurulan ve Kıbrıs Vakıflar İdaresi'nin denetim ve gözetiminde faaliyet göstermek durumundaki çeşitli mülhak vakıfların vakfiyelerinde (kuruluş senetlerinde) de eğitime ilişkin çeşitli hükümler bulunmaktadır.

Örneğin, kabiliyetli ve fakat maddi imkândan mahrum çocukların ve gençlerin eğitim ve öğrenimini sağlamak için nakdi ve ay-

ni yardımlar yapmak; öğrenci merkezleri açmak, eğitim-öğretim alanlarında araştırmalar yapmak v. b. amaçlarla kurulmuş olan "Dr. Ahmet Cemal Adademir ve Eşi Asiye Adademir Eğitim Vakfı" ile üniversite dahil çeşitli düzeyde öğretim kurumu, kütüphane, lâboratuvar açmak temel amacıyle kurulan ve bu çerçevede Lefke Üniversitesi'ni eğitim hizmetine açmış olan Kıbrıs Bilim Vakfı'nı bu meyanda zikretmek mümkündür.

3. Kuruluş Mevzuatı Açısından:

6/1971 sayılı Din İşleri Dairesi (Müftülük) kanununda da eğitime ilişkin kurallar mevcuttur.

Nitekim, 6/1971 sayılı Din İşleri Dairesi Kanunu'nun Din İşleri Dairesi' nin görevlerini belirleyen 3. maddesinin 3. fıkrasının "C" bendi ile "Din eğitimi ile ilgili işleri ilgililerle işbirliği yaparak yürütmek" görevi Din İşleri Dairesi'ne yasal görev olarak verilmiştir.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

1. Kıbrıs Vakıflar İdaresi Uygulamaları:

Kıbrıs Vakıflar İdaresi'nin yukarıda değinilen mevzuat hükümleri çerçevesindeki eğitime ilişkin uygulamalarını, esas itibarıyle;

-Memurların hizmete yatkınlıklarını sağlamaya, görevlerinde etkinlik ve verimliliklerini artırmaya ve meslekî becerilerini geliştirmeye yönelik olarak hizmet içi eğitim çalışmaları organize etmek,

-Lisan kursları düzenlemek,

-Memurların, Devlet'in kamu görevlileri için zaman zaman yarattığı eğitim amaçlı olanaklardan (Örneğin, Lisan kursu, Açık Öğretim Fakütesi'ne kaydolma) yararlanmalarını sağlama ve

-Mali olanaklar ölçüsünde personele eğitim bursu sağlama teşkil etmektedir.

Bu kapsamdaki çalışmalarını iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ise hedeflenmiş bulunmaktadır. Bunların yanısıra, mülhak Vakıflar üzerindeki nezaret görev ve yetkisi çerçevesinde eğitim amaçlı vakıfların faaliyetleri, amaca uygunluk açısından Vakıflar İdaresi'nce denetim ve gözetim altında tutulmaktadır.

2. Din İşleri Dairesi (Müftülük) Uygulamaları:

Din İşleri Dairesi'nin de personelin kalitesinin artırılmasına yönelik, K. Vakıflar İdaresi'ninkine benzer hizmet içi eğitim çalışmaları bulunmaktadır.

Ayrıca, 6/1971 sayılı Din İşleri Dairesi Kanunu'nun 3. maddesinden kaynaklanan, din eğitimine yönelik Müftülük uygulamaları sözkonusu olmaktadır. Bu çerçevede,

a) Yaz aylarında, velilerin de izni alınarak "Dinî Bilgiler Kursu" düzenlenmekte,

b) İslâm Dini ile ilgili dernek ve kuruluşlara "Dinî Bilgiler Kursu" düzenleme izni verilmekte ve

c) Ortaokullardaki "Din ve Ahlâk Kültürü" dersleri için, Din İşleri Dairesi bünyesinden, Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na uzman eleman temin edilmektedir.

D. Problemler:

E. Çözüm önerileri:

Okullarımızdaki "Din ve Ahlâk Kültürü" dersleri (İlkokul + Ortaokul + Lise) ehil eleman temini konusunda doğrudan Din İşleri Dairesi ile temasa geçilerek Din İşleri Dairesi personeli ile ferdi temaslara rağbet edilmemesinin ve müfredatın hazırlanmasında da Din İşleri Dairesi ile iştişare edilmesinin, din eğitiminin etkinliği açısından, uygun ve yararlı olacağı düşünülmektedir.

İlkokul, ortaokul ve liselerimizde din dersi uzmanlığı konusunda sayıca yetersizliğin ortaya çıkması halinde ise, diğer derslerde yapıldığı gibi Türkiye'den din dersi hocası celbedilmesi yoluna gidilmesinin, keza, uygun ve yararlı olacağı düşünülmektedir.

Bu arada, Kıbrıs Türk Millî Eğitimi'nin bütünlüğü açısından mevcut yasal düzenlemelerde çelişkili hükümlerin varlığının saptanması halinde, bunların detaylı olarak irdelenebilmesi ve sağlıklı sonuçlara ulaşılabilmesi yönünde Millî Eğitim Şûrası çalışmalarının güzel bir fırsat teşkil edeceğine inanılmaktadır.

BÖLÜM V
DİĞER ÖZEL KURUM, KURULUŞ VE BİRLİKLER

-Halk Sanatları Derneği
-Kanserle Savaşım Derneği
-Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği
-Kıbrıs Türk Eczacılar Birliği
-Kıbrıs Türk Çiftçiler Birliği
-Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği
-Kıbrıs Türk Kadınlar Konseyi
-Kıbrıs Türk Mücahitler Derneği
-Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
-K. T. M. M. O. B. Elektrik Mühendisleri Odası
-Kıbrıs Türk Özürlüler Federasyonu
-Kuzey Kıbrıs Türk Hava Kurumu
-Lefkoşa Mahalli Barosu
-Milliyetçi Düşünce Derneği
-Spastikleri Koruma Cemiyeti
-Taşel İçki Fabrikası

HALK DANSLARI DERNEĞİ

Raporu tanzim eden: Halk Sanatları Derneği Yönetim Kurulu adına: Kani Kanol, Engin Anıl, Mehmet Birinci, Muharrem Faiz

Rapor tarihi: 24 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Çalışma alanının niteliği bakımından bir kültür-sanat derneği olan HALK SANATLARI DERNEĞİ (HAS-DER) tarafından yürütülen çalışmaların tümü eğitsel niteliğe sahiptir.

Dernek tüzüğünün 2. maddesinde derneğin amacı ve siyaseti şöyle belirlenmiştir:

"Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Halk Bilimini araştırmak, yaymak ve zenginleştirmek, halk yararına eğitsel ve kültürel çalışmalarda bulunmak ve halkın öz değerlerine sahip çıkmasını sağlamaktır. "

Eğitim konusunun sadece okul ve aile ile ilişkiler çerçevesinde düşünülemiyeceği bir gerçektir. Sosyal yaşantı, "Boş vakitleri geçirme" (ki aslında kişinin sosyal alanlarda etkin olmasını böylesi bir kavramla ifade etmenin karşısındayız), tek başına bireyler arasında ve birey ile toplum arasındaki ilişkilerin güçlenmesini sağlarken, aynı zamanda başlı başına kişisel ve toplumsal eğitim sağlamaktadır.

B. Kişinin topluluk içindeki genel ahlâki değerleri tanıması; bu değerleri çağdaş ölçülerle yenilemesi; yaşama ilişkin bir perspektif sahibi olabilmesi; topuma demokratik ve aktif yönde katılıp söz söyleyebilme, kendini dinletebilme suretiyle karar alma süreçlerine doğrudan katkıda bulunması; kısacası kendi kişiliğini oluşturması için aile eğitimi ve akademik eğitimin sosyal eğitim ile pekiştirilmesi şarttır.

HAS-DER ortaokul, lise ve hatta ilkokul çağındaki çocuklarımız ve gençlerimiz için gerçek bir sosyal eğitim ortamı sunmaktadır. Bu nedenle derneğimiz bir kültür-sanat derneği olmanın yanında bir sosyal eğitim merkezi olarak da tanımlanabilir. Çünkü derneğimizin her çalışması ve her etkinliği folklorik, kültürel, sanatsal ve akademik olma özelliklerinin yanında mutlaka eğitici özellikler taşımaktadır.

Örneğin, derneğimizin en sıradan çalışması olan Halk-Dansları çalışmaları yüzlerce gencimize halk kültürümüzün bu özgün alanında eğitim sağlamaktadır. Tüzüğümüzün 4. Maddesinde "Yapılacak Faaliyetler" başlığı altında sıralanan etkinlikler bu gerçeği yansıtmaktadır:

"Dernek amacına varmak için aşağıda belirtilen faaliyetleri ve benzerlerini yapar.

a) Halk oyunları, halk türküleri ve tiyatro ekipleri oluşturarak, gösteriler, geceler düzenler.

b) Halk türküleri ve halk oyunları yarışmaları düzenler.

c) Yabancı ülkelerde yapılacak gösterilere ekipler göndermek

d) Yurt içinde veya dışında benzer amaçla etkinliklerde bulunan resmi veya özel dernek ve kuruluşlarla temas ve işbirliği yapar.

e) Geleneksel geceler, kutlamalar, festivaller düzenler.

f) Halkbilimi ile ilgili kitap, broşür ve dergi yayınlar, sergiler, paneller ve benzeri eğitsel etkinlikler düzenler.

g) Ekipler, oluşturarak halk bilimi araştırmaları yapar.

h) Dernek elemanları arasındaki dostluk ve dayanışmayı geliştirip pekiştirmek için sosyal içerikli çalışmalar yapar.

i) Diğer sanatsal ve kültürel etkinlikler düzenler.

j) Dernek, folklorumuzun günümüz koşullarında yeni işlevler üstlenerek yaşayabilmesi düşüncesiyle hareket edip, bu amaçla hizmet edecek tüzel ve özel kişi, kurum ve kuruluşlara ücret karşılığında veya ücretsiz danışmanlık hizmetleri verir. Yine bu amaçla gerektiğinde özel müzeler ve küçük el sanatları atelyeleri v. b. işletmelerde, işletmeci olarak görev alır. Yönetim Kurulu'nun seçeceği kişi veya komiteler tam yetkili olarak bu işleri yürütmekle görevlendirilir.

Buradaki amaçlara uygun olarak HAS-DER folklorün her alanında çeşitli eğitsel çalışmalar yapmaktadır.

Derneğimizin artık geleneksel hale gelmiş "Çocuklar arası masal anlatma yarışmaları", "Halkbilimi sempozyumları" yalnızca dernek üyelerine değil, genel kitlenin sosyal ve kültürel eğitimine ağırlık veren çalışmalarımızın başlıcalarıdır.

Derneğimiz tarafından yayınlanmakta olan HALKBİLİMİ dergisi ise apayrı bir özellik taşımaktadır. Bu derginin hazırlanması için

gerekli ön çalışmalar, alan araştırmaları ve yazılarına kaynak teşkil eden eğitim seminerleri, konferanslar, sempozyumların herbiri ayrı ayrı eğitsel öneme sahiptir. Derginin kendisi çok önemli bir eğitim ve aydınlatma aracı olarak ortadadır. Ayrıca hergeçen gün artan bir arşiv değerine de ulaşan bu dergi Kıbrıs ve Türkiye'nin dışında Avrupalı araştırmacılar tarafından da giderek daha fazla aranan bir kaynak haline gelmiştir. Türkiye'de yayınlanan 3 folklor dergisi ile birlikte Türkiye çapında Halkbilimi alanında var olan 4 dergiden birtanesi olması HALK BİLİMİ'nin önemini daha da artırmaktadır.

Bunlara ek olarak dernek içi etkinliklerimizle eğitsel çalışmalarımız takviye edilmektedir. Bunlar arasında halk dansları ve tiyatro gruplarımız, oda müziği alanında yapmakta olduğumuz ve halk müziğinin çok sesliliğe dayalı olarak geliştirilmesini hedef alan müzik çalışmalarımız, halk danslarımızın modernize edilmesine ilişkin "Stilizasyon" çalışmalarımız ve dernek içi eğitim seminerlerimiz sayılabilir.

Dernek içi eğitim seminerlerinde bugüne kadar işlemiş olduğumuz konular şunlardır:

a) Derneklerin işlevi nedir, ne olmalıdır?
b) Toplumda kadın-erkek ilişkileri
c) Arabesk müzik
d) Halk müziği, klasik müzik ve çok seslilik.
e) Avrupa'da klasik müziğin gelişimi

Derneğimizin işleyiş yönteminin de üyelerimiz için eğitici ve öğretici olmasına yönetim kurulumuz özen göstermektedir. Bu amaçla yönetim kurulu toplantılarımız üyelerimize açık olarak yapılmaktadır. Toplantılara katılan üyelerin oy hakkı olmamasına rağmen söz hakları vardır. Dernekle ilgili sorunları, zaman zaman yönetim kurulunda tartışmak yerine daha geniş kitle toplantılarında üyelerimizle etraflıca tartıştıktan sonra çözme yoluna gideriz. Tüm önemli etkinliklerimizden sonra mutlaka kitle toplantısı yaparak etkinliklerin toplu bir değerlendirmesini yaparız. Bu yöntemler üyelerimizin derneğimizin karar alma mekanizmasına aktif olarak katılmalarını sağlarken, onların edilgen değil etken, kendi düşüncelerini oluşturabilen ve kendi görüşlerini hiçbir etki almadan ortaya koyabilecek cesaret ve bilinç sahibi kimseler olarak

yetiştirmelerini sağlamaktadır.

C. HAS-DER 5. 1. 1991 tarihinde 15. genel kurulunu yapmıştır. Bu tarihte göreve getirilen yeni yönetim kurulumuz, 31. 1. 1991 tarihinde 1991 yılı içinde belli başlı yapılacak etkinlikleri şöyle plânlamıştır.

16. 2. 1991 Velilerle Dayanışma Akşamı

1-2-3 Mart 1991 Gençlik Şöleni (Gençlik Dairesi'nin organizasyonu)

25-26-27 Nisan 1991 Tiyatro

8 Nisan 1991 Eğitim Semineri-Halk danslarımızın gelişimi-Aytaç Çağın

3 Mayıs 1991 Stilize Halkdansları Gösterisi

23 Mayıs 1991 Çocuk Şöleni

9 Haziran 1991 Alan Araştırması (Bölge daha sonra belirlenecek)

1 Temmuz 1991 Eğitim Semineri (Konu daha sonra belirlenecek)

Temmuz-Ağustos 1991 Muhtemel yurtdışı etkinliği

3 Eylül 1991-9. Halkbilimi Sempozyumu (Uluslararası nitelikte olması için gayret gösterilecektir.)

15 Eylül 1991-Alan Araştırması (Bölge daha sonra belirtilecek)

5-12-19-26 Ekim 1991 Masal Anlatma Yarışmasbı

2 Aralık 1991 Eğitim Semineri (Konu daha sonra belirtilecek)

Bunlardan başka çalışmalarımızın genel seyri içinde kitle toplantıları, özel eğlence/piknik gezileri, yılbaşı eğlenceleri, yemekli balo, dernek lokalinin temizlenmesi v. s. gibi etkinlikler yer alacaktır. Bu yıl ayrıca geçmiş yıllarda olduğu gibi Halkbilimi dergisinin 4 sayısı (3 ayda bir aralıklarla) yayınlanacaktır.

D. Görüldüğü gibi derneğimizin ve benzeri derneklerin sosyal ve kültürel eğitimimize katkıları çok büyüktür. Kültür çok geniş bir alandır. Kültürün her alanında eğitsel hizmetler sunmak bir devlet için oldukça güç ve masraflı bir iştir. Bunun bilincinde de olan birçok ülkede devlet gönüllü bireylerin derneklerde örgütlenerek amatörce çalışmasını desteklemekte ve teşvik etmektedir. Merkezi ve yerel hükümetler bu amaçla bütçelerinde ödenek ayırmakta ve sosyal amaçlı dernek, kurum ve kuruluşları maddi olarak desteklemekte, onlara imkânlar sağlamaktadır.

Ülkemizde sayısız güçlüklerle karşı karşıya bulunan dernekler ne yazık ki devletten hiçbir katkı alamamaktadır. Önümüzdeki yıllarda bu konuya gereken önemin gösterilmesi ve bütçede amatör derneklere yardım amaçlı bir ödenek ayrılması uygun olacaktır.

Eğitim Raporu:

Derneğimiz eğitim sorunlarının toplumumuzdaki diğer siyasal, ekonomik ve sosyal sorunlardan soyutlanarak ele alınamayacağına inanmaktadır. Bu inançla getirileck yeniliklerin ve sorunlar karşısında alınacak önlemlerin uzun verimli olabilmesi için toplumsal yapımızı oluşturan diğer kurumlarda da değişiklikler yapılmasını kaçınılmaz görmektedir.

Kısa bir zaman süresinde vermemiz istenen böyle bir raporun hazırlanmasında kuramsal bir yaklaşımı tercih ettik. Yakında yapılması planlanan Eğitim Şûrası'nda olanak verilmesi durumunda görüşlerimizi çeşitli araştırma verileri zenginleştirerek sunmaktan sevinç duyacağımızı belirtmek isteriz. Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın görüşlerimize gösterdiği itibara teşekkür eder çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Eğitim Amaçları:

Millî Eğitim Yasası'nda belirtilen amaçlar eğitimbilim açısından oldukça soyuttur. Eğitimdeki amaç olumlu davranış değişiklikleri olarak tanımlandığına göre, amaçlarda somut olarak tanımlanmalıdır. (Bir başka deyişle operasyonel düzeyde belirtilmelidir.) Böyle bir yaklaşım Atatürkçülük diye yola çıkıp 12 yıl aradan sonra Atatürk konusunda "O Selânik'te doğdu, 6 yaşında iken kargaları kovalardı. Annesi Zübeyde Hanımdı ve o Yunanlıları denize döktü"den öte birşey söyleyemeyen lise mezunu yetişmesini önleyecek; yine bu yaklaşım "Geniş bir dünya görüşüne sahip öğrenciler yetiştirmek" hedefiyle "Yaratılış kuramını" empoze etmeye çalışan uygulamalar, "Çokseslilige inanmış bireyler yetiştirmek" hedefiyle teksesli, tek kitaplı ders kitapları çelişkilerinin yaşanmamasını sağlayacaktır. "Beden, zihin ve duygu bakımından dengeli" bireyler ile bu üç öğeden sadece birinci kriter alan ve yarış atı gibi yetiştirilmeye çalışılan bireyler arasındaki fark da yine bu somutluk ilkesi yaklaşımı ile kaldırılabilecektir.

Temel İlkeler:
Toplumun Gereksinmeleri ve Bireyin Yetenekleri

II. Beş Yıllık Kalkınma Planı, yıllık Hükümet programları ve Eğitim Bakanlığı arasında yeterli eşgüdümün sağlanmadığı görülmektedir.

Mesleki teknik eğitime aktarılması öngörülen öğrenci sayısı çeşitli nedenlerle hedeflenenin çok gerisinde kalmıştır. (%45 hedeflenirken %30' da kalmıştır.)

-Çıraklık meslek yasası yaşama geçirilmemiştir.

-Mezuniyet sonrası meslek lisesi mezunlarına avantaj sağlayacak düzenlemeler yoktur.

-Üniversite sınavları -meslek dersleri çelişkisi yaşayan öğrenciler ne bir yönde ne de diğer yönde gelişebilmektedir.

-Mezunlar piyasanın beklentisini karşılamaktan uzaktır.

-Diğer okullarımızda da görülen fiziki şart noksanlığı nitelikerinden dolayı mesleki teknik okullarda daha da büyük bir olumsuzluğa neden olmaktadır.

Bireylerin ilgi ve yetenekleri ölçüsünde yönetilmesi işlevi henüz tam anlamıyla kurumlaşmamıştır. Konuyla ilgili olarak yapılanlar birkaç okulda verilen zeka ve meslek testleri ile sınırlı kalmıştır. Zaman geçirilmeden çağdaş eğitimin bir gereği olarak ilkokul çağından başlayarak her öğrenci için dosya tutulması sistemine geçilmelidir. Bu konuda bilgisayar sisteminden yararlanılmalıdır. Bu konudaki bütün ilişkiler öğrenciye reçete verme şeklinde anlaşılmamalı, ona demokratik biçimde seçme şansı verilmelidir. Sistem bir bütün olarak eleyici değil, geliştirici olmalıdır.

Zorunlu eğitim ve öğretim hakkı - Fırsat ve olanak eşitliği:

Yapılan bazı araştırmalar (Detayları aktarılabilir) farklı sınıf ve zümrelerin eğitim olanaklarından eşit biçimde yararlanamadıklarını ortaya koymuştur. İlkelerin ancak uygun somut koşullarda hayata geçebileceklerini göz önüne alarak gerekli tedbirler alınmalı, bu amaçla;

-Güç öğrenen öğrencilerin derslerde okulda ve giderek eğitim genelinde tecrit edilmesini engelleyecek pedagojik yöntemlerden yararlanılmalı.

-Fiziki ve kültürel şartlar açısından bölgeler hatta aynı bölge içindeki okullar arasında bulunan farklılık hemen ortadan kaldırılmalı; böylece insanımızın kafasında "İmtiyazlı okul" imajının da

silinmesine çalışılmalıdır.

-UNICEF'in sosyo-ekonomik statü açısından düşük ailelerden gelen çocuklar için önerdiği bütün tedbirler uygulanmalı; bu konumdaki bireylere yapılacak yardımın "İaşe" olarak algılanmasına son verilmelidir.

Eğitimde Süreklilik:

Eğitimi sürekli kılmak hedeflenenlere ulaşmak açısından önemlidir. Bu amaçla özgün, açık ve yaygın eğitim kurumları arasında işbirliği ve eşgüdüme önem verilmelidir. Özellikle etkinliklerini amatörce yürüten kurumlara Bakanlığın katkısı sağlanmalı, bu yardım kurumlaşmalıdır.

Demokrasi Bilincinin Geliştirilmesi:

Bireylerin, demokratik tutumu bir davranış biçimi olarak benimsemelerini sağlamak için, soyut söylevlerden kaçınılmalı, bu bilincin yerleşmesi için öğrencilerin bizzat yaşaması ve katılması sağlanmalıdır. Bu amaçla etkinliklerin düzenlenmesinden kantin koluna kadar her alanda öğrencilerin katılımı sağlanmalı, onlara söz hakkı verilmelidir.

Okul-Aile İşbirliği:

Eğitim kurumlarında, amaçların gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak üzere okul ile aile arasında işbirliği sağlanmalı ve ailelerin eğitime ilgisini para aktarmayla sınırlı tutmaktan vazgeçilmelidir. Ailenin ilk eğitim kurumu olduğu unutulmadan, çocuğun psikolojik ve sosyal gelişmesinin tutarlı olması için okul ile aile arasındaki bilgi alış-verişi artırılmalıdır. Bu amaçla okul rehberlik birimlerinden yararlanılmalıdır.

Programların İçeriği:

Öğretim sistemi ezbere dayanmakta ve bilgi yükselmesi ağırlık taşımaktadır.

Sınavlara hazırlık işlevi, eğitimdeki her türlü amacın önüne geçmiştir. Programlarda bireyin zihinsel, bedensel ve duygusal gelişimi hedeflenmeli iken; eğitimin araçları (çeşitli sınavlar) amaç konumuna sokulmuştur.

Millî Eğitim yasamızdaki -uyumluluk- ilkesinden hareketle Kıbrıs Türk Millî Eğitim kurumlarında uygulanan öğretim programları ile Türkiye'deki eğitim kurumlarında uygulanmakta olan öğretim programları tamamen eşitlenmiştir. Yine aynı yasada belirtildiği

halde Kıbrıs Türk Toplumu' nun gereksinimleri ve şartlarının dikkate alınmaması yalnızca sosyolojik değil öğrenciler açısından psikolojik olumsuzluklara da sebep olmaktadır.

Ders dışı etkinliklerin veya seçmeli derslerin birçok okulumuzda fuzuli vakit kaybı olarak değerlendirilip zaman zaman keyfi kararlarla programlardan çıkarılması pedagojik bir skandaldır.

Eğitimle ilgili her yasada lâikliğe atıfta bulunulmasına karşın, okullarımızda zorunlu din eğitiminin devam etmesi bir çelişki oluşturmaktadır.

Özellikle tarih ve coğrafya kitaplarımızda yer yer şoven öğelere rastlanmaktadır. "Geçmişler ilgili bilinçli nesiller" yetiştirmek ile ırkçı bireyler yetiştirmek arasında önemli farklar bulunduğu gözardı edilerek yazılan bu bölümlerin "Başkaları da aynı şekilde yapıyor" gerekçesiyle savunulması olanaksızdır.

Derslerdeki bilgiler ortaçağdaki gibi tek doğru olarak aktarılmaktadır. En temel bilimlerdeki en doğru bilgilerin bile hergün yenilendiği çağımızda, bu yaklaşım, dogmatik, otoriter bireyler yetişmesine neden olmaktadır.

E. Çözüm önerileri:

Bu sorunlardan hareketle;

Öğrencilerin kafasına bilgi yığmaktan çok; onların bilgiyi aramasını ve bulmasını bilen ve seven bireyler olarak yetişmeleri,

Programların başta amaçlanan hedeflerine ulaşabilmeleri için plânlanan her türlü ders içi ve ders dışı etkinliğin gerçekleşmesi; her türlü sınavın birer araç olduğunun benimsenmesi.

Programlara genel bir yerel içerik kazandırılması, ayrıca, okullara her bölgenin özelliklerine ve taleplerine göre seçmeli dersler konması, (Çayırova'ya Lefkara işi, Karpaz'a balıkçılık, Mesarya köylerinde tarım ve hayvancılık v. b.)

devletin inançlar karşısında tarafsız kalması gerektiği ilkesinden hareketle zorunlu din eğitiminin kaldırılması ve konuyla ilgili eğitimin belli bir yaşa kadar çocuğun ailesine, sonra da kendine bırakılması;

bireylerin tarihlerini, sosyal çevrelerini, matematiği ve bitkileri bildikleri kadar; kültürlerini de tanımaları için ders içi (sanat tarihi) ve ders dışı etkinliğin programlara alınması;

insanlığın bir bütün olduğu unutulmadan, öğrencilerin barış,

sevgi, evrensellik, demokrasi duygularını zedeleyecek öğelerin programlardan çıkarılması,

öğrencilerde tek boyutlu kişilik yerine çok boyutlu bakış açısını geliştirecek eleştirici, gözlemci, irdeleyici programların oluşturulması hedeflenmelidir.

Ders kitapları:

Özellikle ortaöğretimde kullanılan kitaplar gerek bilgi içeriği gerek estetik bakımdan çağdaş eğitim gereklerinin çok uzağındadır. Edebiyat okuyan bir öğrenci ancak birkaç yardımcı kitapla anlayabildiği yazarlara takılı kalmakta, çağdaş Türk ve Dünya yazarlarını hiç tanıyamamaktadır. Tarih, Biyoloji, Sosyoloji, Felsefe ders kitapları tek bir görüş açısından ele alınmaktadır. Her hükümet değişikliğiyle birlikte yeniden yazılan bu kitaplar çoğunlukla büyük farklılıklar göstermektedir. Her ders için alternatif kitapların yazılmasının teşvik edilmesi bu olumsuzluğu aşmada atılacak en önemli adım olacaktır.

Eğitim Finansmanı:

Eğitim için ayrılan %8 dolayındaki bütçe payı (kriz nedeniyle bu daha da düşürülmüştür.) geri kalmış ülkelerin ortalama eğitim payı oranlarından daha düşüktür. Bu oranın artırılması sağlanmalıdır. Bunun dışında sadece eğitim harcamalarının artırılması ile yetinilmemeli; ayrılan payın bugüne kadar yapılandan daha rasyonel harcanmasına özen gösterilmelidir.

Kurumlaşma:

Eğitim sistemi içinde her türlü kurumlaşmaya gidilirken ülke ve sistem ihtiyaçları dikkate alınmalı; her birinin somut işlevlerinin ne olacağı belirlenmelidir. Böylece en son örnek olarak yaşadığımız "Şeflik kurumu" gibi bir organizasyonun atıl durumda ve işlevsiz kalması önceden önlenebilecektir.

KANSERLE SAVAŞIM DERNEĞİ

Raporu tanzim eden: Kanserle Savaşım Derneği
Rapor Tarihi: 18 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Millî Eğitime yapılacak her katkı şüphesiz genç dimağların gelişmesi ve bilinçli nesillerin yetişmesi için olacaktır. Derneğimizin kuruluşunda, tüzüğümüzde yer alan maddelerden bir tanesi de halkımızın kanser konusunda bilinçlendirilmesi ve kansere neden olabilecek etkenlerin neler olduğunun anlatılması idi.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Bu cümleden hareketle Derneğimiz ile Bakanlığımız arasında çok sıkı ilişkilere girişilmiş ve tüm öğrencilere yönelik kanserin nedenleri, erken tanısı, sigaranın zararları ve Akciğer kanseri ile ilgisini konu alan kompozisyon, resim afiş, yarışmaları 1984 yılından beri sürdürüle gelmekte, dereceye girenler ise ödüllendirilmektedir.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Geçen yıl 1-7 Nisan Kanser Haftası nedeni ile afiş yarışmasında ilk 3 dereceye giren afişler poster şeklinde çoğaltılmış ve bu yıl Kanser Haftası nedeni ile halkın görebileceği yerlere afişleme yapılacaktır.

Okullarda öğrencilerin sigara ve alkol gibi kötü alışkanlıklardan uzak durmasının sağlanmasının tek yolu onları bilinçlendirmektir. Derneğimiz bu görevi seve seve yerine getirmeye hazırdır.

Bakanlığımız ile derneğimiz arasında tüm bu konularda iyi ilişkiler içinde olacağımızı ümit eder sağlık konularında sizlere her zaman yardımcı olmaya hazırız.

D. Problemler:

E. Çözüm Önerileri:

KIBRIS TÜRK BELEDİYELER BİRLİĞİ

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği
Rapor tarihi: 4 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

1. Eğitimde "Kalite" Konusu:

Özellikle kalkınmış ülkelerin eğitim sistemlerine baktığımızda, bu ülkelerin son yıllarda "nitelik" konusuna büyük özen gsöterdiklerini görmekteyiz. Bu ülkelere örnek olarak Fransa ve İngiltere'yi gösterebiliriz. Eğitimde "nitelik" özelliğinden söz ederken eğitimin ayrılmaz bir parçası olan öğretmeni hatırlamamak mümkün değildir. İyi yetişmemiş bir sanatkârın estetik duygulara hitap eden güzel bir eser yaratması nasıl mümkün görülmüyorsa, mesleki bilgi ve formasyon yönünden istenilen düzeye ulaşmamış bir öğretmenden de toplumun gereksinme duyduğu eğitilmiş insan gücünü yetiştirmede başarılı olması beklenemez.

Eğitim niteliği açısından son derece önemli olan bu öğenin (öğretmenin), gerekli özelliklere sahip kılınması, kanımca eğitim sürecinde başarıya ulaşılabilmesi için yapılması gereken işlerin başında gelir. "Kaliteli eğitim için kaliteli öğretmen... " sözü artık tartışma kabul etmiyor. Bu nedenle, eğitimin her seviyesindeki okullara öğretmen yetiştirmede, kaliteyi iyileştirici yönde ciddi adımların atılması gerektiği konusunda ortak bir görüş söz konusudur.

2. Eğitimde "Kalite" için etkin bir ölçme ve değerlendirme sistemi:

Eğitimde amaçlara ne oranda ulaşıldığını saptama işi de eğitimin sağlıklı ve rasyonel özellik kazanmasında önemli etkendir.

3. Giderek artan hizmet içi eğitim ihtiyacı.

4. Bireye ve topluma uygun programlar.

5. Burada Belediye Başkanları olarak eğitim konusunda özle-

diğimiz bir durumu belirtmekte yarar görüyoruz.

Sağlıklı ve mutlu bir toplum için son derece önemli olduğuna inandığımız "ÇEVRE KONULARI"na okul müfredatlarımızda yeterince yer ayrılmamıştır.

E. Çözüm önerileri:

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde eğitimin geleceği açısından büyük önem taşıyan "Kaliteli öğretmen yetiştirme" sorunu bugün her zamankinden daha akılcı biçimde ele alınarak çözümlenmesi gereken eğitim sorunlarından biridir. Bu nedenle öğretmen yetiştirme sürecinde kaliteyi artırıcı yönde atılacak adımların, alınacak önlemlerin desteklenmesine ihtiyaç vardır. Konunun her kademedeki okul öğretmenleri kapsamında ele alınması ve bu anlayışın bir devlet politikası haline getirilmesi gereğine inanıyoruz.

2. Gerek okullarda yürütülen eğitim-öğretim çalışmalarının amaçlara uygunluk derecesinin saptanmasında, gerekse öğretmen adaylarının seçiminde bu mekanizmanın duygusallıktan arınmış nesnel yöntemlerle çalıştırılmasına büyük ihtiyaç olduğu kanısındayız.

Eğitimin bir bütün olarak ve "süreklilik" ilkesiyle uyum içinde çalışması dolayısıyla, ölçme ve değerlendirme sürecinin ilkokuldan başlayarak en üst düzeydeki eğitim kurumlarımıza kadar amaçlarına uygun şekilde yapılması gerekmektedir.

Eğitimin ayrılmaz bir parçası olan ve eğitimciye çalışmaları konusunda sağlıklı yargılar üretmesi beklenen bu sürecin, özellikle tarafsız ve gerçekçi yöntemlerle aksatılmadan yürütülmesi gerektiğine inanıyoruz.

3. Baş döndürücü bir hızla değişen dünyamızın yarattığı eğitim sorunları karşısında, toplumumuzun koşullarına uyum sağlayabilecek öğretmeni yetiştirmek için daha etkin hizmet-içi eğitim programları uygulanmalıdır.

4. Eğitim-öğretimde önemli öğelerden biri programlardır. Öğretmen ne denli yetenekli olursa olsun, eğitim programı bireyin ve toplumun ihtiyaçlarına yanıt verecek şekilde hazırlanmazsa yapılan çalışmaların amaca ulaşması beklenemez. Bu itibarla okullarımızın müfredat programları geliştirilirken, özellikle şu hususlara daha fazla özen gösterilmesi gerektiğine inanıyoruz.

a) Öğrencilerin sosyal-kültürel gelişmesine ve kalkınma hedeflerine daha fazla katkı gösterecek programlar...

Bu nitelikteki programların hazırlanma aşamasında eğitim süreci ile ilgili en üst düzeydeki uzman ve eğitimcilerin yanında, toplumun çeşitli katmanlarından gelen temsilcilerin de katılımı sağlanırsa programların gerçekçi olma şansları artar.

5. Bir toplumun, geleceğini bağladığı sağlıklı ve yaşanır bir çevrenin yaratılmasında özellikle okullara önemli görevler düşmektedir.

Bütün dünyada önemli konular gündeminin ilk sırasında yer alan "ÇEVRE KİRLİLİĞİ'ni" önlemek amacı ile sürdürülmekte olan etkinliklerin, aslında en rasyonel biçimde yönlendirileceği yerler eğitim kurumlarıdır. Eğitim kurumları çevre konusunda yapılacak çalışmalarda Yerel Yönetim kuruluşları ile işbirliği kurabilir.

Hatta şunu da söylemek mümkün:

Okulların ailelerle kurdukları işbirliği ilişkilerinin yerel yönetimlerle de kurulması düşünülemez mi?

Okul-Aile işbirliği kurulur da Belediye-Okul işbirliği kurulamaz mı?

İnancımız o ki, Belediye-Okul işbirliğinin geliştirilmesiyle insanlarımızın karşılaştığı önemli birtakım sosyal, ekonomik ve sağlığa ilişkin sorunlar da daha kolay çözüme ulaşabilecektir.

Yerel yöneticiler olarak şu noktayı bir kez daha vurgulamayı gerekli görüyoruz. ÇEVRE KORUMA, TEMİZLİK, YEŞİLİ ÇOĞALTMA gibi insan yaşamında önemli yeri olan konuların daha hissedilir biçimde müfredat programlarında yer alması genel özlemimizdir. Bu konularda ilgili programların düzenlenmesinde yerel yöneticilere(Belediye Başkanları'na) de söz hakkı tanınmalıdır.

KIBRIS TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Eczacılar Birliği
Rapor tarihi: 4 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

Birliğimiz bir meslek kuruluşu olduğu halde, Anayasa'nın amir hükmü olan "Yasa ile kurulma" olanağına henüz sahip olmamış, Dernekler Yasası altında 1959 yılında kurulup çalışmalarını sürdürmektedir.

Tüzüğümüzün 4. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde (Birliğin Kuruluş Gayeleri maddesi) eğitimle ilgili şu hususlar geçer:

"Üyelerinin daha yüksek bir meslek kültürüne erişebilmeleri için gerekli görülen ve mümkün olan her şeyi yapmak ve bu arada kütüphaneler tesis etmek, dergi çıkarmak, ilmi konferans ve kongreler tertiplemek, burs temin etmek ve öğrenci eczacıların eczanelerde yapacağı stajları düzenlemek. "

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

a) 1973'te Birlik bünyesinde küçük kitaplık (Farmakopea ve mesleki kitaplar)

b) 1972'den beri yılda bir kez çıkarılan Birlik Dergisi

c) 1984 tarihinde yayımladığımız İlaç Kullanım Kılavuzu Kitabı

d) 1986 tarihinde yayımladığımız İlaçlarda Yan Etki ve İlaç-İlaç Etkileşimi Kitabı

e) 1986'da Fatma Azgın tarafından hazırlanan "Eczacılık Mevzuatı) isimli kitap,

f) 1982 yılından beri, 14 Mayıs Eczacılık Bayramı dolayısıyla düzenlediğimiz Türk ve Yabancı bilim adamlarının katıldığı seminerler

g) 1985 Mayıs'ında TC Eczacılar Birliği ile Salamis Bay'da düzenlediğimiz "Defne Eczacılık Günleri" uluslararası toplantısı

h) 1982 yılından itibaren TC Eczacılar Birliği ve Eczacı Odaları ile işbirliği sonucu bilgi, eğitim, yayın alış verişi.

ı) Uluslararası Eczacılık Federasyonu'na üye olduğumuz 1986 yılından beri Federasyonun her yıl yapılan toplantılarına katılmak, iki ayda bir yayınlanan International Pharmacy Journal'a abone

olmak

C. Mevcut eğitim çalışmalarını korulabilmek, uluslararası ilişkileri sürdürebilmek.

D. Birliğimizin kıt maddî olanakları, yıldan yıla artan enflasyonla başedemez duruma gelmiştir. Birliğimiz, geçmiş yıllarda yaptığı çalışmaları sürdürememek tehlikesiyle karşı karşıyadır. Diğer yandan Birlik'te profesyonel kadromuz olmaması da çalışmalarımızın ilkel ve yetersiz olmasını getiriyor.

Birliğimiz, yapı itibarıyle eğitim verecek düzeyde değildir. Bizim bugüne kadar yapmaya çalıştığımız, bilimsel yayınları, verileri meslektaşlarımıza iletmek. bir nevi eğitim aracısı olmaktır.

Eğitim; doğuştan ölüme dek süren bir süreç olduğuna göre özellikle meslek sahiplerinin bilgilerini "up to date" yapmak çok gereklidir. Ülkemizde eczacılık konusunda akademik kuruluşların olmaması eczacılara yönelik eğitim çalışmalarını zorlaştırıyor.

E. Çözüm Önerileri:

Sağlık Bakanlığı'nın "Continuing Education" programı hazırlayıp kamu görevlisi ve serbest çalışan eczacıların bilgilerini tazeleyip geliştirmesine öncü olması. Birliğimize maddi katkı yapılarak uluslararası meslek kuruluşları ile ilişkisini sürdürmesini sağlamak.

Eczacılık mesleğinin çağa uygun olması için gerekli her türlü önlemi almak. Süratle ihtisaslaşmaya gitmek.

KIBRIS TÜRK ÇİFTÇİLER BİRLİĞİ

Raporu tanzim eden: Hüseyin A. Gültekin, Kıbrıs Türk Çiftçiler Birliği Genel Başkanı

Rapor tarihi: 6 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yeralan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

E. Çözüm önerileri:

Temel Eğitim konusunda görüş ve önerilerimiz aşağıda veriliyor:

Ülkemizde tarımın önemini dikkate alarak İngiliz Sömürge döneminde ilkokullarda tarım eğitimine yer verilmekte, ilkokullara öğretmen yetiştiren Karma Öğretmen Koleji'nde teorik ve pratik tarım dersleri öğretildiği gibi hevesli ve yetenekli öğretmen adaylarına Köycülük Okulu' nda (Şimdiki Tarım Meslek Lisesi'nde) 1 yıl daha teorik ve pratik tarım dersleri öğretilmekte idi.

1963 Rum saldırılarına değin uygulanan bu güzel sistem, gittikçe bozularak İlkokul Eğitim kadrolarından Bahçe Müfettişliği'nin de çıkarılmasıyla temel eğitimden kaldırılmıştır.

Vaktiyle köyün fidan ve sebze ihtiyacını bile karşılayacak çapta okul bahçelerinin yerinde bugün basket alanları bulunmakta, eskiden dikilmiş süs bitkileri ve diğer ağaçlar bakımsızlıktan güzellik yerine çirkinlik tablosu sergilenmektedir.

Daha da acısı, okul çocuklarımız yeşilliğe karşı ilgisiz ve duyarsız olarak yetiştirilmektedir.

Ağaç ve bitki sevgisinden mahrum olarak yetişmekte olan bu çocukların büyüdüklerinde ağabeylerinin katliamından kurtulabilecek ağaçların da acımasızca lâhmacun fırınlarına teslim edecekleri aşikârdır.

Özetle belirtmek gerekirse, "Zararın neresinden dönülürse kârdır" atasözüne değer vermeli ve ağacı ve doğayı da sevindirecek dengeli bir Temel Eğitim Müfredatı uygulanmalıdır.

KIBRIS TÜRK GAZETECİLER BİRLİĞİ

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği
Rapor tarihi: 18 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yeralan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği olarak ülkemizdeki tüm gelişmeleri çok yakından takip etmek durumundayız ve bunu bir görev olarak kabul ediyoruz.

Bu nedenle ülkemizdeki her konuya gösterdiğimiz hassasiyeti, eğitim sistemimize de göstermekteyiz.

Gazeteciler olarak, Kıbrıs Türk Millî Eğitimi'ne yeni bir şekil ve çağdaş bir yön verilmesi için yapılacak çalışmalarda, her kuruluşun sadece kendi sorun ve çalışmalarını içeren raporlar yerine ülkemizin genel durumunu gözönüne alarak görüşlerini belirtmeleri gerektiği görüşündeyiz. Bunu yaparken ise ülkemizin sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik yönü mutlaka gözönünde tutulmalıdır.

Bu görüşten hareketle, Birliğimizin konu ile ilgili görüşlerini maddeler halinde sıralamakta yarar görüyoruz:

(1) KALKINMADA ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER TESBİT EDİLMELİ
(2) REHBERLİK EĞİTİMİ GELİŞTİRİLMELİ
(3) YABANCI DİL SORUNU MUTLAKA ÇÖZÜMLENMELİ
(4) OKUR YAZAR ORANI DEĞİL, KÜLTÜRLÜ İNSAN ORANI YÜKSELTİLMELİ
(5) EĞİTİMDE HEDEFLER TESBİT EDİLMELİ

E. Çözüm önerileri:

(1) Dünyamız her konuda hızlı değişmeler içerisindedir. Bu hızlı değişimler, ülkelerin ve fertlerinin ekonomik güçlerinin önemini herşeyden daha önemli kılmaktadır. İşte bu nedenle, eğitimimizin esas amacı, ekonomik gücün artırılmasına yönelik olmalıdır.

Ülke ekonomisi hangi sektör veya sektörlerle kalkındırılacaktır? Bunun için hangi elemanlara ihtiyaç vardır?.

Bu sorulara verilecek yanıtlar, eğitim sistemimizin esasını teşkil etmeli ve hem okullarımız, hem de gençlerimiz bu yanıtlara göre yönlendirilmelidir.

(2) Ağır sanayi olmayan ülkemizin herhalde bu konudaki mühendislere de ihtiyacı olmayacağını kabul etmek ve gençlere de kabul ettirmek durumundayız. Bu konuda ilgili sektörlerle yapılacak işbirliği ile sektör uzmanları veya işletme sahiplerinin gençlerle bilgi alışverişi sağlanarak, gençlerin ileride iş bulamayacakları bir dalda eğitim yapacaklarına, mutlaka iş bulabilecekleri bir sahaya yönlenmelerine yardımcı olunmalı.

(3) Dünyanın hızlı değişimler içerisinde ve gittikçe küçülmekte olduğu gözönünde bulundurulursa ikinci ve daha fazla lisanın (özellikle İngilizce ve Rumca) ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Gazeteciler olarak bizim de çok büyük sorunumuz olan bu konuya erken zamanda çözüm getirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

İlkokuldan başlayarak, haftada birkaç saat sadece kitaplara bağımlı kalınarak bir yabancı dilin öğrenilemeyeceği artık kabul edilmeli, çözüm yolları aranmalı ve bulunmalıdır.

(4) Dünyadaki hızlı değişimleri, ülkemiz insanı da zamanında almak, öğrenmek ve kendisini ona göre ayarlamak durumundadır. Ancak bunu yaparken ülkemiz şartlarını, sosyal siyasal ve kültürel yapımızla kendi özbenliğimizi gözönünde tutmak durumundayız. Aksi halde dejenerasyon başlar ki bu çok büyük bir tehlike olur.

Bu görüşten hareketle buna çok dikkat etmeli, okuma sevgi ve alışkanlığını kazandırıcı bir eğitim sistemi geliştirilmelidir.

Okur yazar oranı %100 olsa bile, kültür seviyesi düşük, ülke sosyal ve siyasal yapısını kültür ve özbenliğini bilmeyen kişilerle çağdaşlığı yakalamanın söz konusu olmayacağı görüşündeyiz.

(5) Özetle belirtmek gerekirse eğitim sistemimiz, sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik durumumuza göre yeniden ayarlanmalı. Belli devreler için programlar yapılmalı hedefler tesbit edilmelidir.

Her konuda, bir kitaptan okutulacak birazcık bilgi yerine, gerekli konularda deney ve gözlemlere de dayalı bir eğitim sistemi-

ne yönelmeli. Ancak bunu yaparken, gençlere, gelecek için mutlaka güven vermeli ve yönlenmelerine yardımcı olunmalı.

Bugün gerek zeka yönünden gerekse maddi yönden yeterli olmasa bile sırf çağın mesleği diye Bilgisayar Mühendisi olmak için uğraşan çok gencimiz vardır. Sağlıklarını ve özel derslere para yetiştirmek için ailelerini de bunalıma sokan bu gençlere ve ailelere bir çıkış yolu göstermek gerek. Çünkü şartların zorluğuna rağmen Bilgisayar Mühendisi olabilen bir genç iş bulamadığı takdirde ülke için çok daha büyük bir sorun olacaktır.

KIBRIS TÜRK KADINLAR KONSEYİ

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Kadınlar Konseyi
Rapor tarihi: 14 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

E. Çözüm önerileri:

Kuruluşumuzun eğitim sistemimizin bazı yönleriyle ilgili görüş ve önerileri aşağıdaki sunulmuştur.

1. İlkokuldan başlayarak ortaokul ve lisede de devam eden özel ders sorunu esaslı bir çözüme kavuşturulmalıdır.

Bu sorunun çözümü için Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın öğleden sonraları okullarda düzenlediği özel ders niteliğindeki kurslara ek bazı caydırıcı önlemler alınmasının yararlı olacağına inanılmaktadır. Örneğin,

a) Ders öğretmenlerinin kendi öğrencilerine özel ders vermeleri Bakanlıkça yasaklanmalı,

b) Bakanlığa bağlı öğretmenlerin öğrencilere vereceği özel dersler Bakanlığın iznine tabi olmalı

c) Özel ders ücretleri Bakanlıkça saptanmalı

d) Özel derslerden temin edilen kazanç vergilendirilmeli.

2. İstikrarlı bir eğitim politikası izlenmeli. Uygulamalarda yapılacak değişiklikler eğitimin her kademesinde ilk sınıflardan başlatılmalı; örneğin test usulü ve klasik sınavlar gibi,

3. İlkokullar tekrar altı yıla çıkarılmalı. İlkokulların beş yıla indirilmesiyle altı yıllık müfredat programı beş yıla sığdırılmıştır. Bu nedenle konular geçiştirilmekte ve öğrenciler onları özümleyecek fırsat bulamamaktadırlar. Bu da çocuklarda stresse neden oluyor.

4. Öğrencilerimizin ifade güçlüğünün nedenleri saptanmalı ve ortadan kaldırılması için gereken önlemler alınmalıdır. İlkokullarda araştırmalı, katılımlı, sorulu, cevaplı grup çalışmalarının artırılmasının, çocukların kitap okumaya özendirilmelerinin, Türkçe ve

Edebiyat derslerinde kullanılan metodların bu maksada hizmet edebilecek biçimde değiştirilmesinin ifade güçlüğünü önlemeye katkıda bulunacağına inanılmaktadır.

5. Okullarda spora eğitimi bölmeyecek bir biçimde yer verilmelidir.

Çeşitli isimler altında yapılan voleybol, futbol ve basketbol karşılaşmaları ders saatlerinde yapılmamalı, yapılacaksa öğrencinin katılımı zorunluluğu olmamalıdır.

6. Okullarda resim derslerine daha fazla yer verilmelidir. Haftada 3 kez olan elişi dersleri ikiye indirilerek haftada bir olan resim derslerinin ikiye çıkarılması bu derslerden alınacak randımanı daha iyi duruma getirecektir.

7. Ortaokul üzerindeki sanat okulları daha cazip hale getirilmelidir.

8. Kadın-erkek eşitliği fikri okullarda da çocuklara aşılanmalıdır.

9. Burs alan öğrencilere verilen ödeneklerin geciktirilmesi önlenmelidir.

Ödenekler birkaç ay gecikmeli alınınca maddi durumları uygun olmayan öğrenciler özellikle yurt dışında okuyanlar hazırlıklarını yapmakta, hatta biletlerini almakta güçlük çekiyorlar.

10. En yetenekli elemanlarımızın öğretmenliğe özendirilmeleri gereklidir. Hiç değilse öğretmen adaylarının ÖSS'de yüksek puan tutturmuş olanlar arasından seçilmesi.

KIBRIS TÜRK MÜCAHİTLER DERNEĞİ GENEL MERKEZİ

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Mücahitler Derneği Genel Merkezi

Raporun tarihi: 19 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

Eğitime Bakış:

Kalkınmada veya değişimde uygulanan veya uygulanacak model belirlenmesi ve buna uygun önceliklerin sıraya konması ile eğitimin yerini almış olacağı inancında eğitimin plânlanması gerektiği görüşündeyiz.

Mevcut kaynaklardan kullanılmayan veya bu kaynaklardan türeyebilecek yeni kaynakları faydalı hale getirmekte gerekli toplum deyişimini sağlayacak eğitimin kendisidir. Bu çalışmalar dikkate alınarak oluşturulan eğitim sistemlerinin işlemesi sonunda:

1. Ülkenin ve toplumun gereksinimi olan insan gücünü yetiştirmek;

2. Herkesi mutlu edecek bir meslek sahibi yapmak;

3. Ülke ve toplum çıkarları açısından toplumu daha sağlam bir yapıya kavuşturmak için gerekli araştırmaları yaptırtmak eğitimle ilgili Bakanlığın ve Yükseköğretim kuruluşlarının görevleridir.

Ülke eğitiminde aranan nitelikler ise şunlardır:

a) Eğitimde plânlama
b) Dökümasyon ve araştırma
c) Okulların teftişi
d) Öğretmenlerin yetiştirilmesi ve çalışmaları
e) Ders kitapları yazma
f) Yeni eğitim tekniklerini uygulama
g) Okul inşa etme

E. Çözüm Önerileri:

Mevcut durum dikkate alındığında:

1. Ülkemizde mevcut okullara bakıldığı zaman Genel Orta Öğ-

retim müesseselerinin gerekenden fazla sayıda oluşu ve fazla nüfusu tuttuğu;

2. Genel Orta Öğretim'de yetiştirilen gençlerin ülkemizdeki yüksek öğretim kurumlarına uygun yetiştirilmediği (lisan eğitimi yetersizliği) ve zaman kaybı ile maddi kayıba neden olunduğu;

3. Ülkemizin gençlerine ülkemizle ilgili öğretici eğitim yapılmadığı (bu yönde eğitim kitapları yazılmadığı müfredatlara yer verilmediği);

4. Yüksek öğretimin denetimsiz olarak kurulmasına ve yürütülmesine devam edildiği;

5. Kamu idaresinin ve endüstrinin ihtiyacı olan anahtar teknik personelin yetiştirilmesi için gereken tedbirlerin alınmadığı;

6. Meslek liselerinden yetiştirilen gençlerin mesleklerini tek başlarına icra edecek düzeyde yetiştirilmedikleri;

7. Yetişkinlere yönelik mesleki eğitim ve mesleği geliştirici eğitim yapılmadığı;

8. Ülkeyi ve toplumu ilgilendiren konularda araştırmaların yapılmadığı ve araştırma sonuçlarının kaynak teşkil edecek yayın yoluyla halkın bilgisine getirilmediği;

9. Yüksek öğretimin yönlendirilememesi sonucu yüksek öğretim gören çoğu gencin ülke gereksinimine dayalı eğitim görmediklerinden ülkeyi terketmek zorunda kalmış oldukları görülür.

Bir ülkenin kalkınması ekonomisinin sağlıklı çalışması ile mümkündür. Ekonominin lokomotifi olan sanayi sektöründe sıkıntısı çekilen kalifiye insan yetişirmek yine Eğitim Kurumlarımızın görevidir. Dileğimiz odur ki, siyasi zaferimizi eğitimde yaratılacak reform niteliğindeki yeniliklerle sağlamış olalım.

KIBRIS TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Rapor tarihi: 20 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

Eğitim, insanı yeniden yaratan, bu nedenle de bilim, teknik, kültür, sanat ve tüm diğer konularda toplumun geleceğe dönük yapılanmasının temelini oluşturan bir olgudur. Önem yönünden tüm öncelikli konuların en önceliklisi olduğu içindir ki çok ciddi biçimde ele alınmalı, eğitime ilişkin politikalar geleceğe dönük ve kılı kırk yararak oluşturulmalıdır.

Eğitim politikasına yer vermek için konuyu tartışmaya açmak ve çeşitli kurum, kuruluş ve örgütlerin görüşlerini almak, kuşkusuz çok olumludur. Ancak konuyu tek başına ele almak yerine genelde benimsenen makro politikalarla uyumlu biçimde objektif olarak değerlendirmek daha yararlıdır.

E. Çözüm önerileri:

Eğitime ilişkin sistem, altyapı, öğretmen ve öğrenci gibi konularda K. T. M. M. O. Birliği'nin görüşleri özet olarak aşağıdaki gibidir:

1. Eğitim sistemini uzun vadeli hedefleri gözeterek ve ekonomik plânlarla uyum sağlayacak biçimde oluşturmak gerekir.

Bunu yaparken de gelişmiş ülkelerin geçirdikleri deneyimler sonucu benimsedikleri eğitim sistemleri titizlikle incelenmeli, toplumumuzun nüfusu ve sosyal yapımız da düşünülerek yararlı olacağına inanılan noktalar kabul edilmelidir.

Çağdaş bir toplum olduğumuz noktasından hareketle eğitimde gelişmiş ülkelerdeki standart esas alınmalıdır.

2. Toplumumuzun insan gücü ve maddi kaynaklarını gözönüne alarak geleceğe dönük kapsamlı bir eğitim plânlaması yapmak gerekir. Nüfusun az olması, bizleri sağlıklı plân yapmaya daha

çok zorlamaktadır. Eğitimin, toplumumuzun gereksinmelerine göre yönlendirilememesinin doğal sonucudur ki bazı dallarda gereğinden fazla eleman yetiştirilmiştir. Kaynak harcayarak bilgisinden yararlanılmayacak elemanlar yetiştirmek veya bu elemanlardan başka ülkelerin yararlanmasını sağlamak mantıklı bir yatırım değildir.

3. Yetersiz alt yapı ile çağdaş bir eğitim verilemez. Gözlemlenebildiği kadarıyla sınıflardaki öğrenci sayısı oldukça yüksektir. Elli kişiye varan veya aşan sınıflarda öğrencilerle ilgilenmek ve kaliteli bir öğrenim yaptırmak olası değildir. Özellikle şehirlerde ulaşılabilirliği zor yerlerde trafik keşmekeşi içinde eğitimini sürdüren okullar vardır. Gelecekte bu sorunların daha da yoğunlaşacağı âşikâr olduğundan şehir dışında "Okullar bölgesi" oluşturularak kampüs sisteminin plânlanmasında yarar vardır.

Yeterli sayıda derslikler, Türkçe ve yabancı dilde kitapların bulunduğu kütüphaneler, donatılmış lâboratuvarlar ve spor tesisleri ile daha sağlıklı bir eğitim verme olanağı yaratılabilir.

Çağdaş bilimin gözlem ve deneye dayalı olarak geliştiği unutulmamalı, bu nedenle de lâboratuvar olayına ayrı bir önem verilmelidir.

Kamu görevinde gereğinden fazla istihdam yaratıldığı gözönüne alınarak, öğretmen eksiğinin öncelikle devlet dairelerinden yapılacak aktarmalarla bütçeye de külfet getirmeden giderilebileceği düşünülmelidir.

4. Eğitim ele alındığı zaman, sistem, altyapı, öğretmen ve öğrenci birbirlerini bütünleyen olgulardır. Bunların herhangi birinde oluşan yetersizlik, sonucu olumsuz yönde büyük ölçüde etkiler. Eğitim teknik bik konudur. Bu nedenle öğretmenlerin de ülke içinde ve dışında kurs veya burslarla daha yüksek düzeyde bilgi kazanacak biçimde eğitimleri, modern öğrenme ve öğretme yöntemlerini öğrenerek okullarda uygulamaları sağlanmalıdır. Tüm öğretmenlerin satın alma gücü arttırılarak yabancı yayın ve kaynakları takip edebilmeleri gerçekleştirilmelidir.

5. Kırsal okullarla kentlerdekiler arasında veya genelde okullar arasında olanak ve eğitim eşitliği sağlanmalı, yetiştirilen öğrenciler arasında nitel yönden çok büyük farklılıklar olmamasına özen gösterilmelidir.

6. Mesleklerle ilgili eğitim politikaları ve ders programları kararlaştırılırken özellikle pratik içinde bulundukları için sorunları yakından bilen meslek örgütlerinin görüşlerine ağırlıklı olarak yer verilmelidir. Örneğin hemşire ve teknisyenlerin eğitimleri ile ilgili olarak tabipler birliği ve mühendisler birliğinin görüşlerinin alınması ve bunların eğitim programlarına yansıtılması gibi.

7. Okutulacak kitaplar dil ve içerik yönünden iyice gözden geçirilmelidirler.

8. Ülkemizin turizme dönük geleceği yanında bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yakından takip edilebilmesi için okullarda yabancı dil eğitimine büyük önem verilmelidir.

9. Bütün ülkelerin ortak sorunu olan trafik ve çevre kirliliğine karşı daha duyarlı ve bilinçli nesiller yetiştirmek hedeflenmelidir.

10. Eğitim geleceğe dönük bir yatırım olduğu için öğrencilere, hayata hazırlamaya yönelik bilgiler aktarılmalı, özellikle meslek seçiminde bilinçli davranmalarına yardımcı olunmalıdır.

11. Gayri safi milli hasıla içinde ziraat ve hayvancılığın payı düşünülerek tarım meslek liselerine daha çok önem verilmelidir.

12. Özellikle TV yayınları çok iyi denetim altına alınmalı, yetişen kuşakların kendi öz kültürlerine yabancılaşmamasına, yabancı kültürlere özenti ve özlem duyarak yetişmemesine büyük özen gösterilmelidir.

13. Okullarda teorik ve pratik yüksek eğitim düzeyi hedeflenmeli, böylece okul mezunlarına ülke dışında daha üst düzeydeki eğitimi takibedebilme olanağı sağlanmalıdır.

14. Nüfusumuzun azlığı, her bireyi, en iyi değerlendirme zorunluluğu ve üniveritelere girişlerdeki sorunlar ve yığılmalar gözönüne alındığı zaman, üniversite girişlerin daha değişik ilkelere bağlanmasının gerekliliği kendiliğinden ortaya çıkar. Yürürlükteki sistemde, öğrenciler, okumak istemedikleri ve toplumumuzun ihtiyaç duymadığı herhangi bir bölümde üniversite eğitimi yapmak zorunda kalabilmektedirler. Olumsuz yanları çok olan bu sistemi protokolle aşma yolları denenmelidir.

15. Toplumun ihtiyaç duyduğu alanlarda personel yetiştirilmesi ise yaratılacak burs ve iş olanaklarıyla özendirilmelidir.

16. Üniversitelere giremeyen öğrencilere yönelik olarak kısa süreli meslek edindirme kursları düzenlenmelidir. Yabancı ülke-

lerde yaygın olarak uygulanan bu yöntemle, temel bilgilerle donatılmış ve belli bir kültür düzeyinde olan bu kişiler, TV yayınlarından da yararlanılarak çok kısa sürede meslek sahibi olup ekonomiye katkıda bulunabilirler.

17. Günümüzde kalkınan ülkelere bakıldığı zaman, işçi ve mühendis arasında bulunması gereken teknisyen, tekniker ve teknik eleman gibi ara elemanların çok iyi yetiştirilmiş olduğu görülür.

Bizde ise, yürütülen hatalı politikalar sonucu teknik hizmetler büyük bir kaos içine sürüklenmişlerdir.

Meslek Liseleri, klâsik liselerde başarılı olamıyacaklarına inanan öğrencilerin gönderildiği okullar olagelmişlerdir.

Meslek okullarının eğitim düzeylerinin yükseltilmemesi, bu okulların mezunlarını üniversite giriş sınavlarında çaresiz bırakırken, hiç teknik eğitim görmemiş kişilere devletin "teknisyen" ünvanı vermesi gerçek teknisyenlerin prestijlerini yok etmiş, kamu kesiminde, teknik hizmetlerinde büyük bir düzensizliğin içine düşmesine neden olmuştur.

Gelişmiş ülkelerde stratejik sınıf olan "Mühendisler" de, ülkemizde yürütülen bu kasıtlı politikalardan nasibini almış ve barem sıralamasında göreceli olarak daha gerilerde bir yerlere oturtulmuştur.

Ülkemizde eğer kalkınma politikalarından söz edebiliyorsa bu her halûkârda üretim temelleri üzerine oturtulmalıdır. Üretimin en alt düzeyde tutulduğu ve sadece hizmetler sektörüyle kalkınmanın sağlandığı bir ülke göstermek herhalde kolay değildir.

Bu nedenle işe teknik eğitimle başlama zorunluluğu vardır. Bunun için de yapılabilecek çok şey vardır. Bunlardan önemli olanlar şöyle sıralanabilirn.

a) "Teknisyen", "Teknik Eleman" ve "Tekniker" tanımları yasal olarak yapılmalı; kişiler bu ünvanları, herhangi bi kurumdan elde ettikleri belgelendirilmiş teorik ve pratik bilgi seviyelerine göre kullanılabilmelidirler.

b) Meslek liselerinin düzeyleri yükseltilerek saygınlıkları artırılmalıdır.

c) Bu okulların lâboratuvar ve atölyeleri gerekli takım, makina ve techizat ile donatılmalıdır.

d) Teknik Okul-sanayi işbirliği çok iyi organize edilmeli, bu o-

kullar sanayiye nitelikli eleman yetiştiren kaynak olarak değerlendirilmeli, sanayi sektörünün yapılanması ile toplumun tüketim eğilimlerine uygun yeni bölümler geciktirilmeden açılmalıdır. Bunun için de dış ülkelerdeki gelişmeler çok iyi bir yol göstericidir ve yararlanılması gerekir; örnek vermek gerekirse bilgisayar destekli imâlât gibi.

e) Teknik okul mezunlarına iş olanağı yaratacak ekonomik önlemler yasalarla güvence altına alınmalıdır.

f) En iyi teknik eğitimin pratik içinde kazanıldığı unutulmamalı, bunun için de gelişmiş ülkelerdeki yasal meslek uygulamaları kendi ülkemizde de özendirilmelidir.

Eğitim Şûrası çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla görüşlerimiz yukarıda kısaca özetlenmiştir.

K. T. M. M. O. B. ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Raporu tanzim eden: K. T. M. M. O. B. Elektrik Mühendisleri Odası
Rapor tarihi: 5 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

E. Çözüm önerileri:

Ülkemizdeki eğitim kurumlarının değerlendirilmesini Odamız şöyle yapmaktadır.

Üniversite, Meslek Liseleri ve Çıraklık eğitimi veren kurumların eğitimlerinin Avrupa Topluluğu standartlarına göre hedeflenmeli, programlanmalı ve iyi bir plânlama sonucunda bir süreç içerisinde arzu edilen düzeye varılması gerekmektedir.

Elektrik ve buna koşut olarak elektronik alanlarında pek çok yenilikler ve gelişmeler vardır. Bu nedenle Elektrik-Elektronik mühendisliği eğitimi daha spesifik kılınmalı, başka bir deyişle uzmanlık alanlarına göre ayrılmalı ve eğitimleri o alanda yoğunlaştırılıp yönlendirilmelidir.

Örneğin; Bilgisayar Mühendisliği, Uydu Yayıncılığı Mühendisliği, Güç Elektroniği Mühendisliği ve Haberleşme Mühendisliği gibi.

Üniversite sonrası eğitime bakanlıkça katkı konulmalı ve teknik konularda seminer ve etkinlikler artırılmalıdır.

Ülkemiz Üniversiteleri için gerekli bir ihtiyaç olan öğretim görevlisi açığını gidereceğine inandığımız üniversite sonrası iki yıllık master eğitimi özendirilmeli ve teşvik edilmelidir.

Eğitim konusunu meslek liseleri düzeyinde ele alacak olursak; Elektrik-Elektronik eğitiminin pratik düzeyin ve lâboratuvarların yetersiz olduğu gerçeği ile yüz yüze gelmekteyiz. Bunun sonucunda da ara eleman olarak düşünülen mezunlar pratik yönden kifayetsiz olmaktadır. Bu aksaklığın giderilmesi için, modern araç ve gereçlerin eğitim kurumlarına yerleştirilmesi ve öğrencilerin en aktif bir biçimde yararlandırılması gerekmektedir.

Odamızın her yıl yapmış olduğu Elektrik Müteahhitliği Yetki Belgesi sınav sonuçlarında Meslek Lisesi mezunlarının başarısızlıkları konuyu somutlaştırmaktadır.

Meslek Liselerinde "Haberleşme Dersi'nin müfredata konulması bu yöndeki bir eksikliği gidereceği inancını taşımaktayız.

Haspolat'taki tek çıraklık eğitimi veren okulun koşullarının iyileştirilmesi ve teşvik edilmesi gerekliliğine inanmaktayız.

Temel eğitim politikasından kaynaklandığına inandığımız pek çok aksaklıkları, özellikle kırsal kesimlerde somutlaştığını gözlemlemekteyiz.

Sorunun, temel eğitimi vermekle yükümlü kalan öğretmenin birçok kırsal yerleşik bölgelerinde tek veya iki öğretmenin tüm okula hizmet vermeye çalışmasından dolayı kaynaklanmaktadır.

Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın Eğitim Şûrası çalışmalarında başarılar diler ülkemize yarar getirmesini arzu etmekteyiz.

KKTC KIBRIS TÜRK ÖZÜRLÜLER FEDERASYONU

Raporu tanzim eden: Kıbrıs Türk Özürlüler Federasyonu
Rapor tarihi: 5 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

1. Özürlülerin Rehabilitasyonu ve Eğitimi:

Tüm özürlülerin tedavi, eğitim ve rehabilitasyonu gereksinimini karşılayacak tam teşkilâtlı bir merkez yoktur;

2. Görmezlerle ilgili bir eğitim/rehabilitasyon merkezi yoktur.

3. Ortopedik özürlülerin yararlanabileceği bir Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi yoktur.

4. Zihinsel Özürlüler için Karakum'da Zihinsel Özürlüler Merkezi isimli yatılı bir Eğitim/Rehabilitasyon merkezi vardır. Sadece 6-18 yaş grubuna hitaberen bu merkezde uzman personel ve bakıcı eksikliği vardır.

E. Çözüm önerileri:

1. Şimdiki durumda biri Lefkoşa'da (Spastikler) diğeri Karakum'da (Zihinsel Özürlüler) ve üçüncü Lâpta'da (İşitmezler) olmak üzere 3 rehabilitasyon ve eğitim ünitesi vardır. Ancak bu kuruluşlarda gerek yaş grubu limitleri yüzünden, gerekse personel eksikliği dolayısıyle, gerekli hizmetlerin kapsamlı olarak sağlanmasında bir takım problemlerle karşılaşılmaktadır.

2. Görmezlerle ilgili bir eğitim/rehabilitasyon merkezinin olmayışı nedeniyle temel eğitim ve rehabilitasyon çağına gelmiş görmezler Millî Eğitim Bakanlığı'nca zorunlu olarak Anavatan'a gönderilmektedir. Derneğe göre bugün 10 temel eğitim ve 35 rehabilitasyon çağında görmezimiz vardır. Bunlar için yatılı Temel Eğitim Okulu ve yatılı Rehabilitasyon Merkezi açılmalıdır.

3. Şu anda Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi'nin arkasında inşa edilmekte olan Rehabilitasyon binasında daimi ortopedik özürlüler için herhangi bir hizmet öngörülmemiştir.

Şöyle ki; Speacik Terapist yoktur. Ayrıca geceleyin öğrencile-

rin yanında kalacak bir yurt öğretmeni yoktur. Ayrıca kendisi eski bir binada olan merkez bitişik modern Kızılay binasından yararlanamamaktadır. Genel ihtiyaçlar arasında ulaşım güçlüğü gözönünde bulundurularak Gazimağusa'da uygun görülecek bir okulda Zihinsel Özürlüler için ayrı bir eğitim merkezi kurulmalıdır.

4. Lâpta'da işitmezlerin sadece 6-18 yaş grubuna hitap eden bir okul/Rehabilitasyon Merkezi vardır. 0-6 yaş grubu bu hizmetlerden mahrumdur. Mevcut okul 6-18 yaş grubuna iyi bir hizmet sağlamakta ise de uzman, eğitmen doktor, psikolog ve diğer elemanlardan mahrumdur. Ayrıca, okulun şehir içinde olmaması ulaşım açısından büyük külfet getirmektedir.

İşitme ve Konuşma Özürlüleri (Engellileri) Rehabilitasyon Merkezi

Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi'ne bağlı merkez üç bölümden oluşur.

1. Odyoloji Kliniği Bölümü

Araç Gereç:

1. Odyometre: Çift kanallı, klinik tipi
2. Impendensmetre: -400, +200, 0. 2 500 kaydedicili
3. Sound Level Meter: Bruel-Kjaar+ Articial ear+Articial Mastoid (Kalibvasyon ve işyerlerindeki gürültüyü ölçmek için) (Hastanemizde bu cihaz vardır yalnız kullanılmamaktadır.)
4. E. R. A Eroked Response Audiometer
5. Sessiz oda (En az 190 x 190 x 220 ebatlarında IAC Standard veya dışarıda, yaptırılabilir)
6. Pip Show - Free Field Sistem Behavioral Odyometre için

ELEMAN Odyoloji konusunda formal eğitim görmüş.

-Mevcut psikologlar veya Fizyoterapistler Hacettepe Üniversitesi'nde odyoloji eğitimi görerek iki yılda MS. degree alabilir.

-Amerika'ya eğitim için gönderilebilir.

-En az iki odyologa ihtiyaç vardır.

-Hacettepe'de yetişen odyologlar, işitme özürlülere ilâveten

Artikulasyon bozuklukları
Afazılor
Kekemelik
Yarık damak
Ses bozuklukları

Laryngeotomililer'in Speech Therapilerini yapabilirler.

11. SPEECH THERAPY KLİNİĞİ BÖLÜMÜ

1. Visual Speech Trainer
2. Elektro Terapi cihazı
3. Artikülasyon Modelleri
4. Eğitim Malzemeleri

Konuşma terapileri için uygun ortam

A- Normal Akustik

B- Aynalı Masalar

C- Oyun Masaları

ELEMAN

-Hacettepe'de yetişen odyologlar tarafından yapılır.

-Amerika'da odyolog (Speech Therapist) yetiştirilir.

ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ

1. Eğitime Uygun Sınıflar:

a) Akustik Açıdan (Reverkorasyonu Standard)

b) Grup Eğitim Cihazları, Merkezi kontrol sistemi

c) Bireysel Eğitim Cihazları

d) Eğitim Materyali

e) Eğitim Materyali hazırlama ünite ve elemanları

f) İşitme cihazları servis ve bakım ünitesi (En az bir eleman)

g) Görsel Eğitim Araçları TV, Video vs.

(Türkiye'de iyi servisi olan Philips-Viennaton-Danovox işitme cihazlarıdır.)

2. ELEMAN (Eğitim Uzmanı)

a) Sağırlar Okulu Öğretmeni kesinlikle olmamalıdır

b) Özel Eğitim Bölümü mezunu Çocuk Gelişimi Uzmanı

c) En az iki Çocuk Gelişimi Uzmanına ihtiyaç vardır.

d) Hacettepe Üniversitesi'nde bu uzmanlık bölümü mevcuttur.

KUZEY KIBRIS TÜRK HAVA KURUMU

Raporu tanzim eden: K. K. T. H. Kurumu
Rapor tarihi: 6 Mart 1991

A. Kuruluşumuzla ilgili mevzuatımızda yer alan eğitime ilişkin hükümler:

10 Nisan 1990 tarih ve 39/1990 sayılı K. K. T. H. Kurumu Yasası'nın konu ile ilgili hükümleri aşağıya çıkarılmıştır.

Madde: 4. Kurum'un Amaçları:

(1) KKTC yurttaşlarına ve özellikle gençliğine, havacılığın sivil ve askerî alanda sahip olduğu büyük önemi belirtmek.

(2) Kuzey Kıbrıs Türk gençliğini, amatör pilot, plânörcü, delta plânörcü, model uçakçı, paraşütcü ve benzeri havacılık çalışmalarında yetiştirmek.

4) Eğitim ve spor işleriyle görevli Bakanlıklar ve spor federasyonları ile gerekli işbirliğini sağlamak ve havacılık sporunun yaygınlaşmasını sağlamak.

Madde: 6. Kurum'un Görevleri

(1) (c) Gerekli görülen yerlerde hava spor ve eğitim merkezleri kurmak

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

(1) Kurumumuz bünyesinde faaliyette bulunan Rauf Raif Denktaş Model Uçak Okulu'ndaki model uçak kurslarımız, İlk-Orta-Lise ve daha yukarı seviyedeki gençlere hizmet vermektir.

(2) İki, uçak bakım makinist adayımız, halen Ankara'da Kara Havacılık Okulu'nda bir yıl süreli kurslarını sürdürmektedirler.

(3) 16 ve daha yukarı yaş grubundaki gençlerin Yelken kanat uçuş eğitimleri sürekli olarak devam etmektedir.

(4) Gerek Kurum'un ticari pilotları, gerekse KKTC'de mevcut amatör pilotların uçuş eğitimleri yıl boyunca sürdürülmektedir.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

(1) Paraşüt, uçuş eğitimi, plânör, yelkenkanat, balon ve model uçak dallarında, Türk Hava Kurumu'nda yılın muhtelif aylarında açılan başlangıç ve tekâmül kurslarına devamlı olarak gençlerin katılması sağlanmaktadır.

(2) T. H. Kurumu'nda açılan model uçak Rehber öğretmen

kurslarına ise, daha ziyade Millî Eğitim Bakanlığı'na mensup öğretmenlerin gönderilmesi tercih edilmektedi.

(3) Kurumumuz, Paraşüt ve Model Uçak dallarında, her yıl Türkiye'de yapılan plânlı yarışmalara, KKTC Millî Takımı olarak katılmaktadır.

(4) Her yıl Şubat sömestir tatilinde, T. H. K'nun da katkısıyla KKTC'de Paraşüt ve Başlangıç Tekamül Kursları düzenlenerek yüzlerce gence paraşüt brovesi aldırılmaktadır. (Şubat 1991 yılındaki plânlı faaliyetimiz, Körfez krizi nedeniyle yaz tatiline ertelenmiştir.)

(5) 1991 yılında, KKTC'de amatör pilot eğitimine başlanacak ve sertifika verilecektir.

(6) 1991 yılında, Türkiye'de, 2 uçak pilotu, 2 helikopter pilotu, 2 uçak bakım makinisti ile 2 helikopter makinistine eğitim verme çalışmalarımız devam etmektedir.

D. Problemler:

(1) Paraşüt kursları için 16 ve daha yukarı yaş grubundaki gençlerin yeterince katılamaması,

(2) Model uçak kurslarına katılanların mahdut seviyede olması.

(3) Kurumca yetiştirilen ve halen öğrenci olan gençlerin, kutlama ve kuruluş günlerinde Hava Kurumu ile törenlere katılmalarının engellenmesi,

(4) Yurt dışında yetiştirilen, pilot, makinist, öğretmen gibi personel için sarf edilen masraflara M. E. Bakanlığı'nın katkıda bulunmaması,

(5) Eğitim, öğretim, yarışma, kurs gibi maksatlarla yapılan yurt dışı çıkışlarda maliyet unsurlarının azaltılması için M. E. Bakanlığı'nca gerekli belgelerin verilmemesi.

E. Çözüm önerileri:

(1) Okullarımızda, gençlerimize, havacılığın sivil ve askerî alanda sahip olduğu büyük önemi içeren konferanslar verilmesi, onların yönlendirilmesi ve yasamızın 4'üncü maddesinde de belirtildiği gibi gerek KKTC sivil havacılığı ve gerek K. K. T. H. Kurumu ile yakın işbirliği halinde çalışılması,

(2) Okullarımızda havacılık kolları kurulması ve işler hale getirilmesi,

(3) Malzeme temini K. K. T. H. Kurumu'nca sağlanmak kaydıyle, okullarda model uçak kursları açılması,

(4) Okullarda açılacak model uçak kursları için öğretmen yetiştirilmesi konusunda, K. K. T. H. Kurumu ile işbirliği yapılması,

(5) 20 Temmuz ve 15 Kasım kutlamalarında, halka havacılık sevgisini aşılamak ve Hava Kurumu'nun tanıtımını daha etkin bir tarzda gösterebilmek için, Kurum'da eğitilmiş öğrenci gençlerden yeteri kadarının, Kurum'la birlikte törenlere katılmasının sağlanması,

(6) Her yıl Şubat tatilinde yapılması plânlanan ve de uygulanan ve her türlü masrafı Kurumca karşılanan, 15 günlük paraşüt kurslarına 16 yaşından gün almış öğrencilerin katılmaları için, okul idarelerince teşvik edilmesi ve katılım için gerekli kolaylıkların sağlanması, katılmak isteyenlerin isim ve adreslerinin K. K. T. H. Kurumu'na bildirilmesi,

(7) Paraşüt kurslarının açıldığı mahallerde, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı yurt, yatılı okul veya tesislerden kursiyerlerin faydalanmalarının sağlanması,

(8) K. K. T. H. Kurumu ile yakın işbirliği halinde çalışmaları için, lise müdürlüklerine, Millî Eğitim Bakanlığı'nca gerekli direktif ve yetkinin verilmesi,

(9) Kurumca, yurt dışına, kurs eğitim, öğretim gibi personel yetiştirme amacıyla gönderilen kişiler için, Millî Eğitim Bakanlığı'nca, öğrenci belgesi verilmek suretiyle yol masraflarının azaltılmasına katkıda bulunulması,

(10) K. K. T. H. Kurumu'nca, amatör pilot ve uçak makinistleri yetiştirilmek üzere yurt dışına gönderilen personelin genel masraflarına, Millî Eğitim Bakanlığı'nın da katılmasının problemlerin çözülmesinde ve yasanın amaçlarına uygun hizmetlerin verilmesine büyük kolaylıklar sağlayacağına inanmaktayız.

LEFKOŞA MAHALLİ BAROSU

Raporu tanzim eden: Lefkoşa Mahalli Barosu
Rapor tarihi: 19 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

Genç bir devlet olarak en değerli varlığımızın "Eğitilmiş insan gücü" olduğu görüşünü sanırız ki bizlerle birlikte Şûraya katılan herkes paylaşmaktadır.

Maddi üretim araçları kadar, insana yönelik yatırımlar özellikle eğitim, üretimde verimi artırır ekonomik kalkınmayı sağlıklı yönde güçlendirir.

E. Çözüm önerileri:

1. Bir toplumun oluşması ve varlığını sürdürmesi için gerekli olan eğitim işlevi, salt eğitim kurumlarınca yerine getirilemez. Eğitim aileden işyerine ve meslek örgütlerine kadar uzanan kurumlar zinciri içinde birbirini tamamlayarak gelişir.

Bu nedenle, eğitimin zaman içinde sürekliliği ile örgün ve yaygın eğitimin bütünlüğü ilkeleri benimsenmelidir.

2. Eğitimimizi kavram ve sistem olarak kalkınma politikamızla birlikte programlamamız gerekmektedir. Millî Eğitim sistemimizin çağın bilimsel ve teknik gelişmelerine paralel toplumun hızla gelişen yapısı ve değişen gereksinmelerini karşılayacak nitelikte olması için özel sorunlara çözüm getirecek araştırmaların hızla yapılmasını arzulamaktayız.

3. Eğiimde başarının sırrı büyük oranda eğiticilerin değerinin bilinci içinde olmakta yatar. Bu nedenledir ki Devlet-Öğretmen ilişkilerini güçlü kılmak ve bu kesimin iş ve sosyal güvenlik önlemlerini, ekonomik statülerini günün koşullarına göre zinde tutmak zorunluluğumuz vardır.

4. Mesleki teknik okul öğrenimini cazip kılmak için teşvik edici birtakım önlemler düşünülerek bu yönde uygulamalara yönelmelidir, üniversitelerin yaygın bir şekilde eğitimimizde yer etmeye başladığı bu dönemde öğrenci-gençlik ile okul dışı gençliğin bü-

tün gereksinmelerini çözümlemek için gençlik kültür ve spor konusunda çağdaş eğitim politikasına gereksinim vardır.

5. Gençlerimizin demokratik yaşam bilinci içinde ve sosyal bir kaynaşma ile barışsever insanlar olarak gelişebilmeleri ülke birlik ve bütünlüğünün en güvenilir savunucuları olarak yetiştirilebilmeleri için eğitimlerine özen gösterilmeli, enerjilerini yönlendirerek çağdaş anlamda bir program uygulanmalıdır.

6. Toplumun zaman içinde biriken uygarlığına kültür diyorsak geçmiş ve gelecekteki kültür değerlerimiz için sanat ve sanatçıya doğa ve çevre dahil her türlü kültürel mirası bozmamaya, unutulmaya terketmemeye özen gösterilmeli, eğitimimizde bu yönde politikalar uygulamaya başlamalıyız.

7. Hukukta, suç işleyen insanın "Cezalandırılmasından" çok eğitilmesi gerektiği, çok eskiden beri savunulan görüşlerden biridir. Bu görüşün ardında, suç işleyen bireyin bunu "Yeterince eğitilmemiş olduğu" için işlediği anlayışı yatar.

Pek doğal olarak bu görüşün sonucu, suçlunun niteliği incelenecek olursa gelişmekte olan ve/veya az gelişmiş toplumlardakine göre çok büyük oran ve nitelik farklarına rastlanacaktır.

Gelişmiş ülkelerdeki suçluluk oranı ve suçların niteliği incelenecek olunursa gelişmekte olan ve/veya az gelişmiş uluslardakine göre çok büyük oran nitelik farklılıklarına rastlanacaktır.

Hem oran olarak hem de nitelik olarak gelişmiş ülkelerdeki suçlar ekonomik refahın sonucu olarak ortaya çıkmakta iken bizde ve benzeri ülkelerde suçların tamamen az gelişmiş ekonomik yapıya paralel seyreden yetersiz eğitim ve kültür noksanlığından ortaya çıktığı gözlenecektir.

8. Sonuç olarak kültürel ve bilimsel bağımsızlığın siyasal ve ekonomik bağımsızlıktan ayrı düşünülmeyeceği gerçeğinin bilinci içerisinde saygılar sunarız.

MİLLİYETÇİ DÜŞÜNCE DERNEĞİ

Raporu tanzim eden: Milliyetçi Düşünce Derneği
Rapor tarihi: 6 Mayıs 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

"En kârlı yatırım insana yapılan yatırımdır. "

Genç cumhuriyetimizde, arayış içinde olan ve henüz oturmayan kuruluşların başında Eğitim Bakanlığı gelmektedir.

Düzenlenmesi düşünülen "Şûra" bu arayışın bir mahsülüdür. Başarılı olması yöneticilerin iyi niyetli ve gerçekten bir şeyler yapma arzusunda olup olmamasına bağlıdır.

Derneğimiz KKTC'nin madden ve manen kalkınmasının, genç devletimizin gelişmiş ülkeler seviyesine çıkmasının tek yolunun Kıbrıs Türkü'nün iyi eğitilmesine bağlı olduğunu düşünmektedir.

Ülkemizde eğitim derken, dar bir çerçeve içerisinde "Okul Öğrenimi" akla gelmektedir. Oysa okuldaki öğrenim, genel eğitimin bir parçasıdır.

Eğitim sistemlerinin başarıya ulaşması, eğitimin amaç ve hedeflerinin iyi tesbit edilip ortaya konulmasına bağlıdır.

Bize göre eğitim sistemimiz şu üç ana prensip üzerine bina edilmelidir:

(A)- Yaşlı ile genci ile Türk insanını, Millî şuur içerisinde, Millî değerlere bağlı kişiler olarak yetiştirmek, onlara bu rûhu aşılamaktır. Eğitimin ilk vazifesi bu olmalıdır.

(B)-Yetişen gençlik, üretici olarak yetiştirilmelidir. Millî ekonominin gelişebilmesi, tüketici değil üretici insanların yetişmesine bağlıdır.

(C)- Eğitimimiz, Kıbrıs Türkü'nün ve KKTC'nin sosyo-ekonomik hedef ve ihtiyaçlarına göre plânlanmalı ve yönetilmelidir.

Oysa halihazırdaki eğitim sistemimiz bu amaç ve hedeflerinden oldukça uzaktır. Böyle bir eğitim sistemi içerisinde yetişen gençlik de; kendine güveni olmayan, boşluk içinde, milli değerlerine yabancı, millî kültür ve millî şuurdan uzak, gününü gün eden,

umursuz, karamsar, yorgun, yarınından endişeli, toplumdan uzak bir gençliktir.

Ders programları ise öğrenciyi düşünmeyen, tahlil etmeyen, araştırmayan, mukayese yapmayan, üretmeyen, Millî meselelere kafa yormayan, geleceği düşünmeyip programlamayan bir öğrenci tipi yetiştirmektedir.

Bu eğitim sistemi ile yetişen insanların kişiliğinin gelişebileceğini düşünemeyiz.

Çarpık eğitim sadece okullarda kalmayıp günlük hayatın hemen her köşesine sinmiştir. Yetişen nesil üzerinde daha etkili ve kalıcı etkisi olan TV Yayınları insanımızı belli bir kültür seviyesine kavuşturmaktan çok, o kültürün her gün biraz daha yozlaşıp, gayri millîleşmesine neden olmaktadır. Bu yayınlar, eğitici olmaktan çok özendirici ve tüketicidir.

TV'den daha az etkili olmasına rağmen etkisi inkâr edilemeyecek, diğer basın-yayın kuruluşları da TV'den daha olumlu bir yapı içerisinde değildir. Meselâ bir basın kuruluşu, sırf tiraj kazanabilmek için toplumda "TABU" haline gelmiş cinselliği alabildiğine sömürmekte, cinsel bilgiler adı altında duygu sömürüsü yapmaktadır.

Eğitim sisteminin yanlışlıklarını daha uzun anlatmanın fuzuli olduğu kanaati ile tekliflerimize geçmek istiyoruz:

E. Çözüm önerileri:

Bize göre, eğitimin millîleşip, düzeltilebilmesi için şu konulara öncelik verilmelidir.

1) Eğitim sistemimizin sağlıklı bir biçimde gelişmesini sağlamak için tüm sosyal ve sağlık kurumları ile yaygın ve örgün öğretim kurumlarının işbirliği içinde bir eğitim plânlaması yapılmalıdır.

2) Bu plânlamada "İDEAL TÜRK İNSANI" yetiştirmek için önce "İDEAL TÜRK İNSANI TİPİ"nin ne olduğu açık ve seçik bir şekilde ortaya konulmalıdır.

3) Eğitimin temeli millî kültür ve bilimsellik olmalı, gençliğe "Millî bir ideal" verilmelidir "İDEAL"i olmayan bir gencin millî duygularla haşır neşir olacağı düşünelemez.

4) Ders kitapları yeniden elden geçirilmeli, gereksiz bilgilerle

gençliğimiz bilgi hammalı yapılmamalıdır.

5) Meslekî Eğitim uygulaması yaygınlaştırılmalı ve orta eğitimden başlayarak, öğrenciler yeteneklerine ve kapasitelerine göre yönlendirilmelidir.

6) Eğitim sisteminde fırsat eşitliği sağlayacak düzenlemeler yapılmalı bu eşitliği bozacak uygulamalardan da şiddetle kaçınılmalıdır.

Özel dersanelerin fırsat eşitliğini bozduğu kanaatindeyiz, fakat bu özel dersanelerin bir boşluğu doldurduğu da kabul edilmelidir.

Devletin bu boşluğu doldurmadan, özel dersanelere karşı tavır koyması düşünülemez. Böyle bir tavır "BİLGİDE DEĞİL, CEHALETTE EŞİTLİK" demek olur.

Bu boşluk, Bakanlığın belirli dersleri periyodik günlerde "RESMİ KURSLARLA" gidermesi ile mümkün olur. Bu resmi kursların TV'den de yayınlanması bölgeler arası okullardaki eşitsizliği de bir ölçüde izale etmiş olur.

7) Bedenî ve Rûhî gelişimi gerçekleştirecek rehberlik merkezleri kurulmalıdır.

8) Öğrencilerin rastgele fakülte tercihi yapmaları engellenmelidir. Hangi sahada ne kadar yetişmiş elemana ihtiyacımız olduğu belirlenmeli bu sahalarda eğitim veren Türkiye veya üçüncü ülkelerden kontenjan sağlanmalı ve öğrencilerin o branşları tercih etmesi sağlanmalı ve teşvik edilmelidir. Gerekirse ek burs imkânı tanınmalıdır.

9) Gençliğin tüketime yönelmesini sağlayan uygulamalardan vazgeçilmeli, üretici bir gençlik yaratılmalıdır.

10) Eğitime aileden başlanmalıdır. Anne ve babalar için kursların düzenlenmelidir.

11) Gençlerin tatil ve boş zamanlarını değerlendirerek Gençlik Merkezleri kurulmalıdır.

12) Herşeyden biraz bilen, hiçbir şeyi tam bilmeyen insan yerine bir kaç konudan çok şey bilen uzman insanlar yetiştirmeye çalışılmalıdır.

13) Okullarımızda pasif metod tamamen terkedilmeli, aktif metoda geçilmelidir. Böylece öğrencinin bizzat derse katılması sağlanarak araştırmacı, tahlil edici, düşünen bir öğrenci tipi

geliştirilmelidir.

14. Deneysel ve sosyal bilimlerde araştırma teşvik edilmeli ve öğrenciye ödül verilmelidir.

15. Din kültürü ve ahlâk bilgisi derslerine ayrı bir önem verilmelidir. Millî kültür ve millî şuur için ilk elden elzem olan bu şeyler mutlak surette pedagojik ve formasyona sahip fakülte mezunu öğretmenler tarafından verilmelidir. Ehliyetli kişiler tarafından verilmeyen bu dersler yarar yerine zarar getirir.

16) Eğitim programlarına esneklik kazandırılmalıdır. Seçmeli ders uygulanarak öğrencinin fazla ders altında ezilmesi engellenmelidir.

17) Öğretmenler periyodik zamanlarda hizmet içi kurslara tabi tutulmalıdır. İlmî ve pedagojik sahalardaki yenilikler bu sayede öğretmenlerimize ulaştırılmalıdır.

18) Bu tekliflerin içerisinde ayrı bir değerlendirmeye tabii tutulmasını istediğimiz konu ise orta eğitimde "KREDİ SİSTEMİNE" geçilmesidir.

Bir Fen Kolu dersi, bir de Sosyal Kol dersi temel ders olarak alınıp diğer dersler krediye tabii tutulursa ve sene sonu notu belli bir kredi limitine göre ayarlanırsa eğitimde çok büyük bir aşama kaydedilmiş olur.

19) Meslek liseleri geliştirilmelidir. Bu arada İmam Hatip Liseleri ihmal edilmemelidir. Bugün memleketimizde 200'ün üzerinde yerleşim merkezi, 250 civarında cami veya mescit bulunmaktadır. Her cami için bir imam bir de müezzin ihtiyacı olduğu düşünülürse 500'e yakın kalifiye elemana ihtiyaç olan bu meslek dalı için bir okul kurulması şarttır.

20) Spor Bakanlığı ile işbirliği yaparak Gençliğin spor yapması teşvik edilmelidir. Gençliği kötü alışkanlıklardan uzuk tutmanın en kolay yolu onları spora yönlendirmektir.

Millî Eğitim Şûrası'nın KKTC'ne ve Türk Milleti'ne hayırlı uğurlu olmasını dileriz.

SPASTİKLERİ KORUMA CEMİYETİ

Raporu tanzim eden: Spastikleri Koruma Cemiyeti
Raporun tarihi: 19 Mart 1991

A. Kuruluşları ile ilgili mevzuatlarında yeralan eğitime ilişkin hükümler:

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

D. Problemler:

1. Herşeyden önce SPASTİK diye isimlendirilen çocukların eğitimlerinden bahsederken şurası muhakkaktır ki bizler SPASTİK bir çocuğun sadece okuma yazma öğretimini kastedmiyoruz. Burdan amacımız; SPASTİK çocuğun kasları ile refleksleri ile fiziksel ve psikolojik yönden kendi kendilerine yetebilmeleri ve toplu-ma uyum sağlayabilmelerini kastediyoruz.

2. Spastiklerle ilgili bir sistem, bir politika geliştirilirken orada spastiklerin temsilcilerinin de olması gerekmektedir.

E. Çözüm önerileri:

1. SPASTİKLERİN eğitiminde eğitim-terapisi söz konusudur. Onun için SPASTİKLER gündeme geldiği zaman boyut bir eğitim politikası, normal öğretmenler ve de ilk öğretim ders müfredatlarından bahsedilemez. Çünkü SPASTİKLERİN özel konumlarından ötürü ÖZEL ve FERDİ uygulamalara, çalışmalara gereksinimleri vardır. Hiçbir SPASTİK bir diğer SPASTİĞE benzemez. Bu durum ise ferdi çalışmaları ve özel uygulamaları gündeme getirir. Özel uygulamalar özel personel yetiştirilmesi demektir. Bu da SPASTİKLER üzerinde uzun, deneyimli yıllara sahip geçmişleri olan ülkelerden burslar, kurslar temin edilerek mümkün olabilir. Ancak bu bir İsveç'te, bir İngiltere'de uygulanan sistemin aynısını uygulatmak demek değildir. Söz konusu ülkelerin belli coğrafik konumları, kültürleri, milyonluk nüfusları ile milyonluk SPASTİKLERİ vardır. Böylesi ülkelerde uygulanan sistem 150,000 nüfuslu ülkemizin 127 SPASTİĞİ için geçerli sistemler değildir. Bizler ancak bu ülkelerin çalışmalarından yararlanıp sistemi kendi yapımıza, bünyemize ve kendi ülkemizin SPASTİKLERİNE göre adapte edebilmeliyiz.

2. 1980 yılında Winnipeg, Kanada'da Uluslararası Rehabilitasyon Kongresi' nde alınan karar gereğince özürlüler ile ilgili toplantılar, çalışmalar ve kararlar alınırken orada özürlülerin temsilcilerinin de olması gerektiğini şart koşmaktadır. Savunulan fikir şudur; özürlüler sorunlarını en iyi kendileri bilmektedir, dolayısı ile en iyi çözümü de yine kendileri sağlayacaklardır. Bu nedenle SPASTİKLERLE ilgili çalışmalardra cemiyetimize de temsiliyet hakkı tanınmalıdır.

3. Şu anda SPASTİKLERİN eğitim-öğretim alabilen 3 tanesi bu gün normal okullara devam etmektedirler. Eğitim-Terapi ağırlıklı olanları ise "SPASTİKLER MERKEZİ"ne devam etmelidirler. Esas olan terapileri, Rehabilitasyonları olduğu için söz konusu merkezde ilkokul ders müfredatının uygulanması sakıncalıdır. Hele hele normal okullarda teneffüs araları için çalınan ziller, beyinleri özürlü SPASTİKLERİ her an epilektik bir nöbet aşamasına getirilebiliyor.

4. Okullarda öğretmenler SPASTİKLERİN de toplumun bir parçası oldukları yönünde öğrencilerini bilinçlendirmeli ve hatta zaman zaman öğrencilerle merkezler ziyaret edilerek orada SPASTİKLER için yapılan terapi ve rehabilitasyon çalışmaları hakkında öğrencilerini aydınlatmalıdırlar. Bu Eğitim Bakanlığı'nın SPASTİKLERE karşı en başta gelen görevidir.

TAŞEL İÇKİ FABRİKASI

Raporu tanzim eden: Hasan Yumuk
Rapor tarihi: 6 Mart 1991

A. TAŞEL'in mevzuatlarında yer alan eğitime ilişkin hükümler:

İşe yeni alınan veya görev yeri değiştirilen personele usta yanında çırak eğitimi olarak bir süre meslek içi eğitimi uygulanır. Süre sonunda teorik ve uygulamalı sınavla yeterlik belgesi verilir.

Eğitim konuları, memurlar için idari işler; işçiler için makine, techizat ve araçların kullanma ve rutin bakımlarıdır. Basit arıza onarımları da bu konuların içindedir.

İş yerine yeni alınan sistemlerin operasyon eğitimleri için, Türkiye'deki TEKEL İşletmeleri, yapımcı firmalar veya üniversitelerin ilgili bölümlerinden yararlanılmaktadır.

Karmaşık arızaların giderilmesinde makinelerin amili firmalarından FAX yardımı ile onarım talimatı alınmakta ve Endüstri Meslek Liseleri öğretim üyelirinin becerileri ile işler yürütülmektedir.

B. Yapılan/Yapılmakta olan eğitim çalışmaları:

Memurlar orta ve yüksek öğrenim; işçiler için öğrenim düzeyinde olup paragraf (A) dışında eğitim çalışmalarına ihtiyaç duyulmamaktadır.

C. Plânlanan eğitim çalışmaları:

Makine sistemlerinde bir yenileme olmadıkça eğitim plânları üzerinde yeni çalışmalar yapılmamaktadır.

D. Problemler:

TAŞEL işyerinde istihdam edilen personelin ilk, orta ve yüksek öğrenim düzeyleri açısından Millî Eğitim Bakanlığı okullarının müfredat kapsamları, öğretim yöntemleri konularında bir problem gözlenmemiştir.

E. Çözüm önerileri:

TAŞEL'in çeşitli iş kollarında istihdam edilen ilk, orta ve yüksek öğrenim görmüş kişilerin meslek içi eğitimlerinin dayandığı bilgi düzeyleri açısından bir sorun yoktur. Paragraf (A)'da belirtilen her olayın üstesinden gelecek beceri sahibi kişileri kadroda tutmak ekonomik olamaz.

Ülke çapında eğitim ve öğretimin nitelikleri konusundaki görüş

ve önerilerimiz aşağıda sıralanmıştır.

1. Vatandaşlık hak ve görevlerinin gereği ilk öğrenim zorunlu olmaya devam etmelidir.

2. Orta ve yüksek öğrenim yetenek ve isteğe bağlı olarak ihtiyarî olmaya devam etmelidir.

3. Meslek okulları en az lise dengi olmalı ve iş kollarının taleplerine uygun bölümlerde uygulamalı eğitim vermelidir.

4. İhtiyarî olan okullar yetenek ve istek olmadıkça öğrenciyle uğraşmamalıdır. Kişilerin yetenekleri çeşitli düzeylerde sınırlanmıştır. Bu sınırlar içindeki iş ve ücretlere razı olmaktan başka yapacak bir şey yoktur.

5. Yetenekli ve istekli olanlara ağırlıklı ve hızlandırılmış programlar uygulanarak ileri bilim ve teknolojiye kafa uyduracak bireyler yetiştirilmelidir. Bu yarışmanın dışında kalanların da yapacakları işler, insanca yaşayacakları gelir sağlayan ücretler vardır.

6. Mevcut okulların temel ihtiyaçları bellidir. Kaliteli öğretmen, kalabalık olmayan derslik, kitap ve diğer eğitim yardımcısı malzeme v. b. Bu ihtiyaçların ayrıntılarını en iyi biçimde Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilgilileri bilir. İşverenlerin özel isteklerine cevap verecek programların uygulanmasına pratikte imkân yoktur. Her görevin yapılışını sınıfta öğretecek sayıda okul açma imkânı da yoktur.

Her eğitim düzeyindeki okullara örnek alınacak çağdaş öğretim kurumları Türkiye'de ve Batı'da mevcuttur. Seçilecek örneklerin bir yıl geriden izlenmesi ile çağın gerisinde kalmaktan kurtulunabilir.

Kıbrıs'ta yüksek öğrenim, kurumlarının ayrı bir özelliği olmalıdır. Turizmin yanı sıra Doğu Akdeniz Bölgesi'ne açık muteber bir yüksek öğrenim ülke ekonomisine kalıcı ve dengeli bir ekonomik yarar sağlar. Yüksek öğrenim kurumları, Türkiye'deki ÖYS'de açıkta kalanlara bir fırsat vermek yerine, gayretlerini uluslararası alanda muteber bir üniversite geliştirme doğrultusunda yoğunlaştırmalıdırlar.

Çeşitli düzeydeki okul mezunlarında yeterli bilgi ve beceri bulamadıklarını iddia eden işverenlere önerimiz, TAŞEL'in uyguladığı eğitim mevzuatını denemeleridir.

Yetkili olmadığımız ve herhangi bir araştırma yapacak durum-

da bulunmadığımız için mevcut sistemi eleştirmeyi doğru bulmuyoruz.